

Observationes quaedam medico-practicae & physiologicae; inter quas ... agitur de asthmate et hydrophobia. Quarum etiam decem ultimis subjiciuntur administationes [sic] ... anatomicae, cum ... de cordis in embryone vasorum structura, & sanguinis juxta eam circuitu dissertatione / [Humphrey Ridley].

Contributors

Ridley, Humphrey, 1653-1708.

Publication/Creation

Londini : J. Tonson, 1703.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/dn9n9yur>

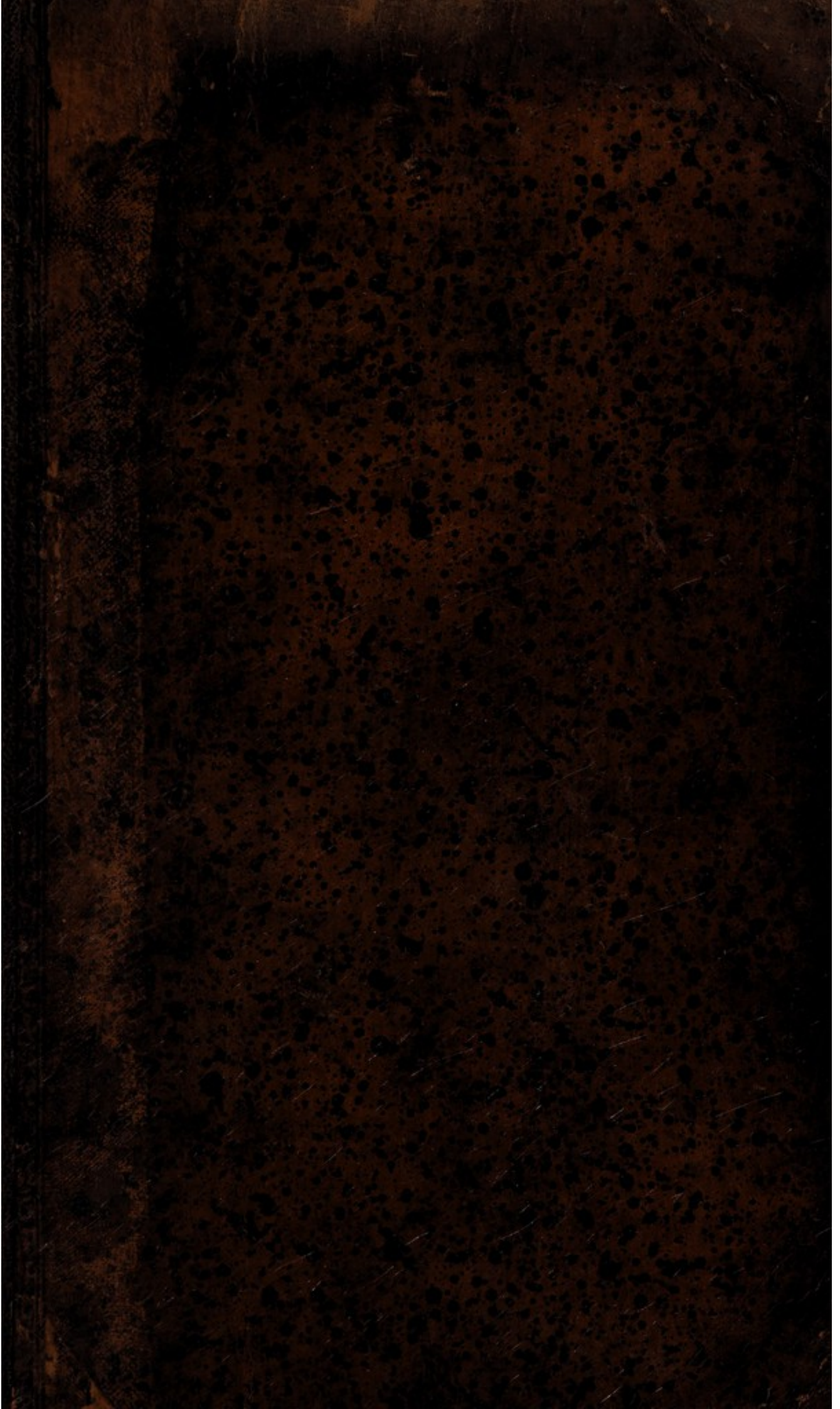
License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

63088/B

In. Lewis Petit M.D.

Coll. Royal Med. Soc. S.R.S. & S.S.A.

The Library of the
Wellcome Institute for
the History of Medicine

MEDICAL SOCIETY
OF
LONDON
DEPOSIT

Accession Number

Press Mark

RIDLEY, H.

copy 1

История

История России. И. И. Бородин. 1812 г.

Имя

Имя солдата. И. И. Бородин. 1812 г.

Имя солдата. И. И. Бородин. 1812 г.

Имя солдата. И. И. Бородин. 1812 г.

Имя солдата. И. И. Бородин. 1812 г.

Имя солдата. И. И. Бородин. 1812 г.

Имя солдата. И. И. Бородин. 1812 г.

Имя солдата. И. И. Бородин. 1812 г.

Имя солдата. И. И. Бородин. 1812 г.

Имя солдата. И. И. Бородин. 1812 г.

Имя солдата. И. И. Бородин. 1812 г.

Имя солдата. И. И. Бородин. 1812 г.

Имя солдата. И. И. Бородин. 1812 г.

Имя солдата. И. И. Бородин. 1812 г.

Имя солдата. И. И. Бородин. 1812 г.

Имя солдата. И. И. Бородин. 1812 г.

Имя солдата. И. И. Бородин. 1812 г.

Имя солдата. И. И. Бородин. 1812 г.

Имя солдата. И. И. Бородин. 1812 г.

Имя солдата. И. И. Бородин. 1812 г.

Имя солдата. И. И. Бородин. 1812 г.

Имя солдата. И. И. Бородин. 1812 г.

Имя солдата. И. И. Бородин. 1812 г.

OBSERVATIONES

Quædam Medico-practicæ & Physiologicæ; inter quas aliquanto fusiùs agitur.

DE

ASTHMA TE

ET

HYDROPHOBIA.

Quarum etiam Decem ultimis subjiciuntur
ADMINISTRATIONES totidem Corporum
morbis quorum Tituli Observationibus iis præ-
figuntur affectorum ANATOMICÆ, cum par-
ticulari, & non ante observata.

DE

Cordis in *Embryone* Vasorum *structura*, & sanguinis
juxta eam circuitu DISSERTATIONE.

Autore

HUM. RIDLEY, M. D.

Coll. Reg. Med. Lond. Soc.

L O N D I N I,

Impensis Jacobi Tonson, subter Portam
Orientalem Hospitii Grayani. 1703.

OBSERVATIONES

Quædam Medico-practica & Physiologica, inter quas aliæ sunt, quæ hucusque

DE

ASTHMATE

ET

HYDROPHORIA

Quarum etiam Decem ultimis subscriptionibus
Administrationes totidem Corporum
morbis quorundam Tenui Observationibus in præ-
figuntur affectionum Anatomicarum, cum præ-
tulerant, & non ante observantur.

DE

Cordis in Embryone Valvularum præsertim & sanguinis
iuxta eam circumscriptæ Dissertatio.

AUCTOR

HUM. RIDLEY, M.D.

Coll. Reg. Med. Lond. Soc.

L O N D O N

Impensis Jacobi Taylor, subter Portam
Orientalem Hospitalii Grævæ. 1723.

A D
LECTOREM.

Quanti olim fuit Medicina pretii
apud Veteres, cum scilicet Insti-
tutores ejus primum floruerunt,
& quamdiu à profano vulgo, & imperi-
torum grege tuta, cum omni bonarum
artium disciplina enutritis habitabat,
ab iisque indies exculta exerceretur, ser-
mone longo, te monere Lector, modo in
memoriam tuam ulla priscorum temporum
venerit notitia, haud opera prætium es-
se duxi. Hujus veritatis fidem tibi fa-
cient, luculentiusque testabuntur tot
marmora, æra, templa, & (ne ulla ho-
noris insignia deessent) tot etiam delubra
eorum nominibus, erecta & consecrata.

Quibus autem mediis, quibusque gra-
dibus, ad tam præclaram artis hujus re-
conditissimæ pervenerunt cognitionem,
vix ulli eorum scriptis satis diu ver-
sato dubium esse potest. Instar omnium

sint nobis ea vetutissima in exemplum à
divino sene fulgentissimo illo medicine
sydere Hippocrate transmissa, ubi fere
vel ex qualitatibus rerum sensibus no-
stris obviis, vel ex assidua morborum
observatione, vel ex accurato corporum
structuræ scrutinio, & ad leges me-
chanices applicato, deprompta reperies
omnia.

Nec sane ullis aliis mihi unquam vi-
sum est rationibus scientiam hanc indies
magis promoveri, quam quibus feliciter
adeo primum incepta est. Arduum fa-
teor, si non audax aliquibus videri po-
test stupendum præstantissimi hujus Viri
ingemium æmulari; cum autem eadem no-
bis subjaceat natura contemplanda; iidem
in omnes fertili ejus sinu latentes divitias
nobis pateant aditus; Libem tractandi no-
bis veniant morbi; Quibus etiam eos
expugnemus prostant eadem (ne di-
cam plura) nobis remedia. Quid vetat
quo minus ex his quæ cum illo nobis com-
munia sunt, ad ista quæ nobis laudi, &
facultati nostræ decus sit prosequenda
ori-

origamur; & ex iis quæ illi æquiori longe jure competant, insignioribus nempe animi ejus dotibus, ad ea tandem consequenda quasi stimulis incitemur.

Absterritus quidem fueram ab omni qualicunque hujusmodi incepto, quotiescunque illius, & aliorum Principum quorundam virorum opera ob oculos meos ponerem, si mihi considerationes præfatæ de novo non dedissent animum. Cæterum cum mihi conscius essem, me nihil unquam (absit omnis jactantia seu inanis gloriæ aucupium) quod non Observationum veritati, experimentorum certitudini, intense animi applicationi, probæque quæ ex iis omnibus elicicissem narrationi inniteretur, publico destinasse, majori longe tenue hoc opusculum alacritate, & fiducia aggressus sum.

Magni quidem eorum solertiam, me semper æstimasse fateor, qui in intimam corporum, tum solidorum, tum fluidorum structuram conspiciendorum ope inquirendo, plurimas prius quasi in alto demersas veritates in apricum protulerunt. Quicunque

cunque autem secum quantum inter eorum
corporis nostri humorum nativis suis ad-
huc canaliculis coercitorum, vitalique spi-
ritu calefcentium, & eorundem iis ex-
emptorum, vitæque spoliatorum constitu-
tionem sit discrimen perpenderit, facile
illi constare puto, quam sit illis difficile
si non penitus impossibile, in utcunque
corporum eorum minutiarum cognitionem
devenierint, appropriatas utilesque ullas
medendi intentiones elicere. Unicum
igitur hic solum adjiciam, me plus Me-
dicorum solertiæ in phænomenis a natu-
ra cum morbo prælianti emergentibus serio
sagaciterque expendendis; quibus etiam
notis quasi characteristicis morbi mira
aliquando similitudine symptomatum quo-
rundam inter se conjuncti, etiamsi spe-
cie discrepantes, à se invicem distin-
guantur, sedulo ediscendis; iisque pariter
intentiones medicas debite adaptandis oc-
cupata, in morborum sanatione semper
tribuisse, quam ullorum circa eos in hy-
pothesibus utcunque concinne extruendis,
(quoti-

(quotiescunque scilicet iis desit sensuum nudorum certitudo,) dexteritati.

Quo jure, qua veritate, quo domum eventu hæc a me dicta sunt, sequentes uti spero fidem facient Observationes; de quibus hic monere habeo, me in iis aliquando prolixius egisse, ubi scilicet, pars ista Pathologiæ quæ circa evidentes morbi causas vel ejus symptomatum varietatem versetur, id exigeret, sine quorum ampla & fideli enarratione non nisi obscure assurgant morbi Ideæ, & consequenter minus congruæ medendi intentiones; aliquando brevius, quoties in illis unquam considerationes physiologicæ sese offerrent, cum nempe de iis quæ pro maxima saltem parte sensuum nostrorum externorum notitiam effugiant, & proinde non nisi mere conjecturaliter agendum esset; ultimo tandem, brevissime aliquando & maximo quo fieri potuerit compendio, quoties nempe natura morborum vel methodi alicujus particularis, vel medicamentorum quorumvis appropriatorum usum postularet, quorum vel unius, vel alte-

alterius, efficaciam habueram in eorum
curatione experientia longa satis explo-
ratam.

Quoad Dissectiones hoc velim adver-
tat Lector, quod cum semper mihi ra-
tum esset, non solum veritates plures al-
to aliàs silentio dormituras ex iis posse
erui, & errores imposteriorum præcaveri, quin
etiam aliis, qui me longe satius e naturæ
Historia notiones in utilitatem publicam
ex iis elicere norunt, aliquo forsitan post
tempore usui fore, me diligentiam sum-
mam (quantum res paterentur) in iis
exornandis adhibuisse.

Quo tandem dicendorum finem faci-
am, satis tibi constare spero, me omni se-
posito, vel quod ex assidua ægrotantium
cura, vel ex cadaverum putrescentium
sectione occurreret molestiæ, vel laboris
fastidio, utilitatem tuam otio meo præ-
tulisse.

OBSER-

Explicatio Figurarum.

Figura Prima.

a b Foramen Ovale seu Rotundum naturali aliquanto majus.

c c c Valvula ejus.

e Ejus apertura.

d d Sanguis per eam transfluens.

In reliquis tribus Fig: eadem literæ eadem denotant.

Figura Quinta.

Desumebatur hæc figura à Corde fœtus in spiritu vini integri per aliquot annos conservati, & postea aperti, ubi vasa statu suo naturali, coagulato in iis sanguine, adhuc apparent; & proinde cum nullam ad istiusmodi exemplar naturale excusam hæctenus videram, eam hic cum aliquot pluribus quam exigebant Schedæ præcedaneæ explicationibus exhibui.

A Cor.

b Auricula dextra.

c Auricula sinistra.

d d Pulmones.

e e Arteria aorta.

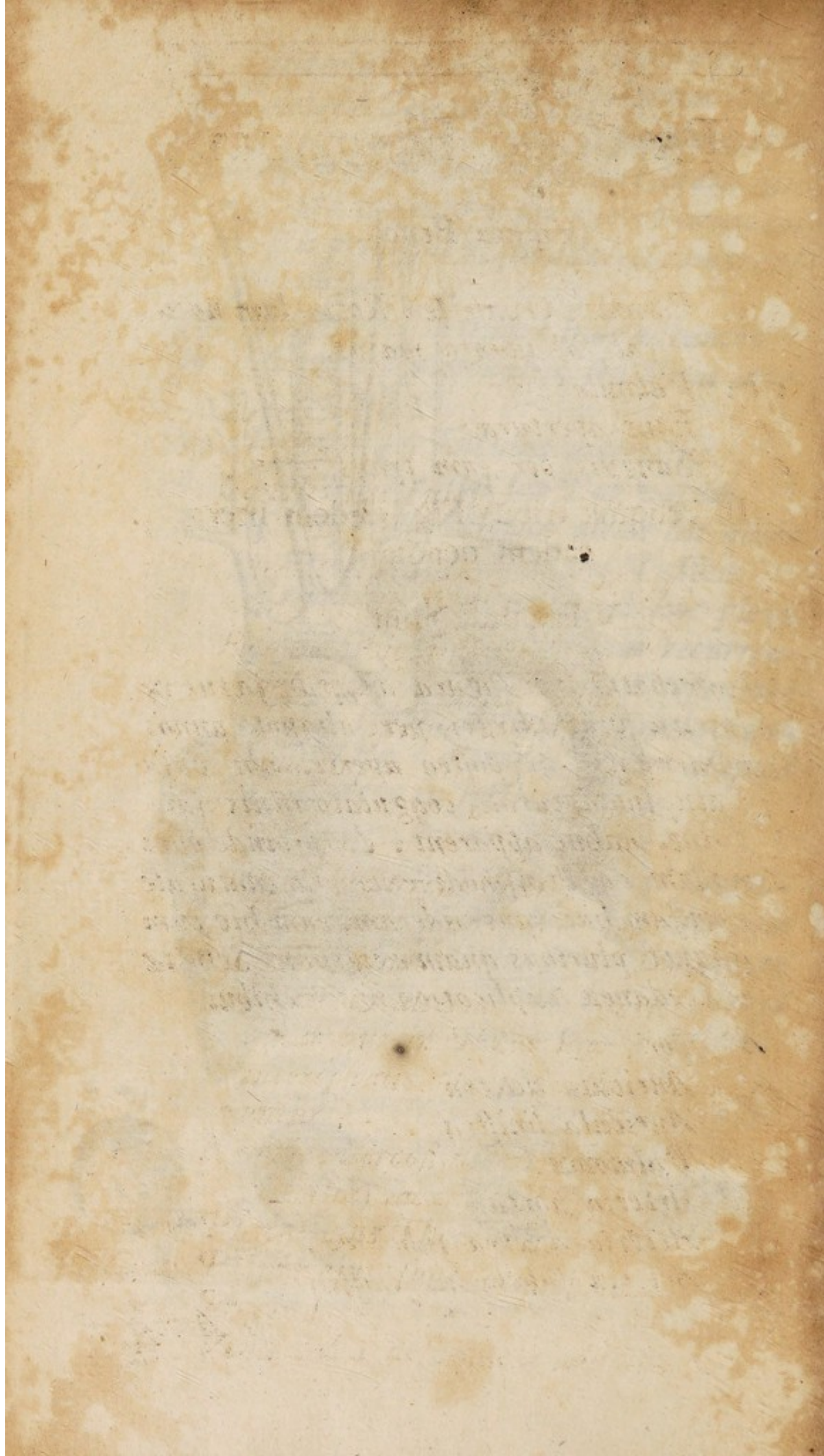
f Arteria dextra subclavia.

g Arteria subclavia sinistra.

*

h Arte-

- h* *Arteria Carotis dextra.* { *utraeq; cra-*
i *Arteria Carotis sinistra.* { *nium versus*
{ *ampliores.*
- k k* *Arteriæ cervicales seu vertebrales dex-*
tra & sinistra per vertebrarum col-
li processus usque ad cerebrum trans-
missæ.
- l l* *Rami ejus utrinque inde exeuntes.*
- m* *Arteria Pulmonalis, seu Vena arte-*
riosa.
- n* *Canalis seu Tubulus arteriosus.*
- o* *Nervus 8 paris seu Par vagum.*
- p* *Plexus ejus inferior altior hic quam*
in Tabulis Willis: vel Viessen:
- q* *Ramulus hic distinctus ab hoc plexu*
descendens & Nervum recurren-
tem constituens absque reflexione
ulla super Arteriam subclaviam,
num ita à natura, an per aliquod
accidens in sectione nescio.
- r r* *Nervus recurrens dexter.*
- s s* *Rami aliquot num nervei vel sangui-*
nei nescio ab hoc plexu in Nervum
recurr: & ulterius propagati, eorum
instar qui in Willis Fig: à Nervi
intercostalis plexu medio distribu-
untur.
- t t* *Nervus intercostalis cujus plexus gan-*
gliformis medius hic deest.
- v* *Plexus ejus Thoracicus.*
- w w* *Plexus ejus superior.*
- x* *Trachea.*
- *Vena cava descendens abscissa.*

OBSERVATIO I.

De Cholera.

Generosa quædam quadragenaria, athletico Corporis habitu donata, cum tribus ab hac Urbe plus minus miliaribus pedibus festinantiùs æstivo tempore contendisset, anhela tandem & sitibunda, post haustum cervisiæ minus defecatæ liberaliorem, in atrocem primùm Ventriculi anxietatem, postea in enormes fursùm & deorsùm ejectiones incidit.

Domum in rheda reversa, statim Pharmacopolam accersivit, qui subitanei hujus affectus causam in crapulam rejiciens illi tincturam *Cardui Ben:* copiosè propinavit, & postea Cordialia varia pro more ventriculum roborandi gratiâ administravit. Die sequenti, cum nullum ex hisce Medicamentis fructum percepisset, me accersivit.

Ægram crebris profusisque vomitionibus iisq; variegati coloris acerbissimis Ventriculi cruciatibus comitatis, & Convulsionibus flatulentis per singulos artus sævientibus, eas quotiescunque remitterent, alternatim ex-

cipientibus, adeò dilaniatam cùm vidissem, eam Cholera laborare indiciis fatis apertis judicavi; Morbo colicæ biliosæ etiam si admodum affini, in hoc tamen ab eo divergenti, quòd ea laborantes à principio intestinorum doloribus, & iisdem postea in Morbi progressu quasi per intervalla quædam atrocius ævientibus, manente etiam per totum Morbi decursu malvo astrictiori solent affici, secus ac in hac ægra accidisse cernimus. A Colica etiam hysterica per signa prægressa, symptomatum etiam vehementiam & durationem fatis distinguendo; quippe, præterquam quod rarò accidit quin ægra utpote nativa sua indole eò proclivis, prius aliquibus istius morbi symptomatis conflictata fuisset, communiter, nisi in constitutionibus præfervidis & magnopere plethoricis (ubi quidem symptomata utriusque minus à se abludunt & curationes propius accedunt,) Morbus ille, colica scilicet instar navis se habet quæ pelago solito solùm effratiùs spirante vento supra modum agitur, hic autè instar illius, quæ ònibus portis Cœli reclusis, ab exorta inopinatò procella ruina haud ineluctabili & repentina periclitatur.

Quam primùm igitur, cum ab exhibitione Tincturæ Cardui, unde ejusdem coloris cum humoribus sursum vomitione rejectis, sedes plurimas habuisset, alvus jam per aliquot horas substitisset, enematis injectionem

nem consului, quo aliò avocatis sordibus minori earum onere premeretur Ventriculus. Quo peracto, proximo loco cum affectum hunc à violenta humorum in corpore succis vitiosis scatenti commotione per ambulationum solito concitatiores facta, superveniente etiam liberaliori cerevisiæ frigidaë & fortè nondum satis fermentatæ ingurgitatione, (unde eorundem humorum in viscera Ventriculum præcipuè affluxum & ibidem eorum orgasmum contigisse verisimile est) ortum suum duxisse animadvertissem; eò dirigi primariò mendi methodus videbatur, scilicet, ut humores quantum liceret in hoc statu ægræ adeo debili, uti ex Pulsu exili & depresso plane deprehendebam, aliter enim Sanguinis missionem suavissem (cujus proculdubio in initio omissionis graves postea per totum morbi decursum luebat ægra pœnas,) è suis conceptaculis educerem partim, partim & eorundem aciem & Cuspides obtunderem, quo citiùs tutiùsque motus spirituum enormes inde exorti compescerentur.

Priùs autem quàm methodum hanc inire potuissemus, dum scilicet ei exequendæ necessaria præpararentur, mens erat Mixturæ Riverianæ, cujus exhibitionem in aliis vomitionibus magnoperè probatam habuimus, & qua ipsemet in vomitionibus febribus malignis supervenientibus præcipuè uti

solebat, vim, dato hoc intervallo experiri.

& *Sal Absynth.* 3 i. *Suc. Limon Cochl.* 1.
ff. *mixture in Cochl. ipso exhibenda.*

Non diu in stomachum mixturam hanc admisisset, quin eam rejecit cum magna Phlegmatis visceri, acidique portione, quod in hoc affectu minus suspicaretur quispiam, cum hactenus fere semper humori bilioso ortum suum debuisse hunc morbum passim crediderunt Medici, & cum secunda & tertia vice ejusdem exhibitio repetita esset, adeo insigne enormis istius vomitionis insequutum est levamen, ut inde sperassem me compendiosum huic Morbo exitum dedisse; cum autem interjecto aliquo temporis spatio, non adeo feliciter rem successisse videram, omni seposita mora *Aq. Pulli* (i. e.) ejus in sufficienti aquæ q: *Decoctionis* factæ haustus aliquot debitis intervallis tepide propinari injunxi, quos & repeti curavi, usque dum ejusdem sumpsisset rejecissetq; majorem congruius portionem; Postea injecto etiam rejectoque ex eodem Decocto Enemate, Bolum sequentem præscripsi statim devorandum.

& *Ther. Androm.* 3 i. *Pul. ech.* c. c. gr. xv. *Cast.* gr. iii. Ms. f. Bolus statim sumendus, & si exiguo solum tempore illum in Ventriculo detineri contingat de novo quamprimum, etiam & tertia vice si, opus fuerit, aliter non nisi post bihorium repetendus.

Omnes

Omnes intra unius horæ spatium, absq; ullo emolumento evomuit, adhuc adeo urgente vomitione, ac si cum ea animam afflaret. Jam igitur quo nodo duriori, duriorum cuneum affigerem, Pilulam sequentem vellem administrari. & *Opii crudi* sordium quantum fieri potest expertis gr. iß. ff: Pilula eodem modo ac Boli ante præscripti pro re nata sumenda repetendaque; Ter pari prorsus successu hanc ac illos sumsit; Quicquid præterea vires reficiendi gratia assumpserit, statim à stomacho aciscens vomitu expellebat. Num igitur in stomacho cum Pulli Decocto abluendo, vel in Paregoricorum exhibitione progrederer multum dubitavi.

Pro priori methodo militabat argumentum quòd ab ægra producebatur (*viz.*) quod semper post Bolos vel Pilulas sumptas ingravescerebatur ægritudo Ventriculi, donec vel has vel illos foras ejecisset. Pro posteriori stabant profusæ illæ quæ jam per biduum præcessissent evacuationes, ita ut habita ratione ad assumpta vix mihi concipi posse videbatur, ut vel aliquid intus adhuc inimicum lateret, vel non fatis fuisset ablutum. Tandem mihi conscius factus, quod potius medicamento quantitate quam ejus Electione errassem, ferme mecum statui ad *Opium*, quasi sacram anchoram, præfertim cum adeo dubio & periculoso statu

res ægrè versari videbantur, semel iterum confugere, idque hac vice in formula sequenti, Stomacho aciditate peccanti forsan non incommoda (*viz.*) & *Pil. Mathei* ea quæ quam ingrediuntur *Opii* gr. iii. f. *Pilula* statim sumenda, & pro re nata repetenda.

Notabile satis attulit levamen hæc prima dosis, aliquantulum saltem pacatius se habente ventriculo, quæ propter quod penitus facultatem expultricem uti veteres eam nominare consueverunt, devincirem, repetitionem ejus elapsis aliquot horis consului & tertia vice etiam si opus esset, etsi longiori temporis intervallo; Hinc ex secunda ejus exhibitione ad vesperascente tertio die irrepsit somnus ad aliquot horas protractus; ex quo autem experrecta de aliquâ adhuc ægritudine querebatur, cum levi ad vomitionem proclivitate; monitus igitur de hoc rerum statu, turbidaque adhuc etiam uti a principio manente urina, hortabar ut ad usum *Decocti Pulli* confugeret, quoties expergisceretur ægra & se ullatenus ad Vomitionem proclivem sentiret; inde sperans fore, ut aliqua pars *Decocti* onis per vomitionem, cum humoribus noxiis & male coleratis rejiceretur, residua forsan intus manente & in nutrimentum facessente.

Hoc modo transivit noctem partim somno, partim abluendo Venter cum Aqua
qua

qua Pulli insequente levi aliqua vomitione.

Quo antem omnem recidivationis metum præscinderem, adstantes sub vesperam priusquam discedissem monueram, ut postquam semel post somnum copiosè se proluisset cum Decocto supra memorato, Pilulam unam de novo sumeret; unde quidem in somnum per horas 5 vel 6, iterum prolapsa omnium postea symptomatum immunis, cum vomitionum tum convulsionum evasit.

Die quarto ordinario suo tempore è more eruperunt menses, sub quorum primo ingressu invadabant eam dolores vagi & atroces per artus singulos alternatim discurrentes, ab humorum acrimonia veresimiliter, novo intus à natura concepto orgasmo, hoc tempore Sanguini familiari exorti, quoniam una cum iis recedebant.

Desinente Morbo postulat ratio scribendi observationes, ut desinet etiam observatio. Hic autem operæpretium esse duxi, ut monitum unum Lectori forsan non inutile subnecterem, idque est de ingenti impendenti periculo in nimis exigua à quacunque domum causa exoriat hęc affectio, & utcunque exili, vel occlusionem scilicet fonticuli, *Reidlino* notante Obs: 38, Paregoricorum administratione, cum bis in cadaverum sectione ab errore illo natam vidi Ventriculi syderationem; prima fuit instantia in quodam hydropico à medicamento

nimis violenter & diu operanti, à Muliere medicastra exhibito, cujus jecoris ut id obiter hic notem, acinosiæ illæ glandulæ à Malpighio primùm detecte integram superficiem forma & magnitudine Uvarum obtegere. Alteram habebis in observ. infra in casu cujusdam filioli de Vomitione mortuæ & postea dissectæ.

Hinc etiam quo plus ponderis habeat monitio adjiciam, me semel cum ruri praxin exercerem, vocatum fuisse ad Viatorem quendam morbo hoc absque ullis signis præcurforiis inopinatò correptum, qui dum illi succurrere humores clysteribus deorsum sollicitando, & eosdem quibusvis mediis contemperando & abluendo insisterem, intra spatium 20 horarum violentia Morbi coactus vitam cum morte commutavit; equidem si quid sentirem liceat proferre, dico me facile adduci credere, quod quantumcunque bilis vel potius humores alii sub ejus colore flavo & viridi larvati tragica hac scena ludere videantur, plus tamen subesse revera in ea Convulsionis si penitus rem inspiciamus, præsertim, si in Obs. Jo. Rhodii juxta ipsius Opinionem ad hanc & non ad Hystericam passionem referatur, morbus ille ex sola spirituum excandescencia ortus, quam vulgo adhuc esse creditur.

Pet. Borrel. Obs. Cent. 2. Obs. 27.

Vid. Phil. Tr. an. 1666. p. 550.

OBSER-

OBSERVATIO II.

De Catameniis incerto ordine fluentibus.

Generosa quædam illustriis Familiæ 32 annos nata, admodum venusta morum suavitæ donata, & quoad apparentiam externam spirituum & corporis eucrasia donata, cum jam Annos 6 vel 7 nupta esset, nondum autem prole ditata in uteri Hemorrhagias incertis temporibus, idque cum atrocibus istius partis cruciatibus incidit, catameniis quæ benigne olim & statis temporibus una vice confluere solebant, jam eodem temporis spatio frequentius nulloque observato ordine impetu quodam, paroxysmorum more, dolorifico erumpentibus. Diu hoc affectu molestissimo laborasset & multiplicia in ejus Medelam sumpserat Medicamenta, quin infructuosò omnia. Consultus super hoc casu, me hanc ægritudinem earum numero habere dixi, quæ inter hystericas recensentur; De hoc dubitavit, institi etiam Chalybeata Medicamenta hic locum habere; Plane stupuit, ac si sententiam prorsus novam & omni Experientiæ reluctantem tradideram. Istius enim farinæ medicamenta se semper audivisse in Casu-
bus

bus illis contrariis præ cæteris propria fuisse, & magnopere prodesse, at ex consequentia in suo maxime esse suspecta, & haud absque periculo admittenda.

Respondi pro causæ varietate, varios, imo contrarios unius & ejusdem medicamenti effectus, quod prima facie paradoxum videbatur, produci posse: Puta, in temperamento bilioso, ubi levi quavis occasione in Ebullitionem inirent humores, vel in statu Corporis maximo plethorico, ubi vasorum capacitas haud satis copiarum fluidorum responderet, accedente etiam victu è Cibo & Potu natura sua calidis & excessu etiam peccantibus, chalybis usum haud immerito suspectum esse, utpote in ole sua ad ebullitionem in Sanguine ciendam maximè proclivis. Cum autem hic in ejus Casu nihil eorum repertum esset, & causam longe aliam & diversam eruptionum anormalarum quibus tam atrociter afficiebatur, subesse augurarentur, violentos (*viz.*) spirituum animalium in partem istam excursus, unde adeo contraherentur partium illarum per quas transcurrunt vasa Sanguinis reductioni inservientia, fibræ motrices, ut pro tempore per vasa ista quasi ligata Sanguinis introitus solenni more omnis denegaretur, hic de ejus usus salubritate me neutiquam dubitare; Præterea adjei me tunc temporis circa ægram quandam versari,

fari, quæ ex levi quavis occasione hysteri-
ca fieri, & quoties Paroxysmo affice-
retur, copiam Sanguinis è Stomacho re-
jicere, & semper quoties nimis diu Cha-
lybis usum intermitteret, in Sanguinis effu-
sionem frequentioreni graviolemque sole-
bat incidere.

Hiscè argumentis tandem victa metho-
dum sequentem sibi propositam libenter
per aliquot dies cum maximo emolumen-
to suo sequuta est.

℞ *Decoct. Amar. cum sennæ* ʒ i. ℞. *præp.*
ʒ iv. ff. *Hauftus mane sumendus cum re-*
gimine.

Postea persistat in usu *Elect. & Tinctu-*
ræ sequentium ad septimanas 3.

℞ *Cons Absinth. vulg.* ʒ i. *Limat ferri*
ʒ iv. *Tart. Vitr.* ʒ i. *Syr. de Chalyb* q. f.
Ms. f. Elect: de quo sumat q. n. m. mane,
& h. 5. p. quotidie, superbibendo c. iv. se-
quentis Tincturæ. ℞ *Limat. Chalyb.* ʒ ii.
Aq. Lact. alez. ℞ i ℞. *Gent. c.* ℞ ℞. *Ab-*
sinth. min. c. ʒ iv. *Rad. Gent. incis:* ʒ i. *fm-*
mitat Centaur. min. p. i. *Absinth. vulg. p.* ℞.
Stent frigidè infus. dies decem assiduo Vi-
trum agitando, Postea filtretur ad usum.

Alvo astrictiori existente repetatur Po-
tio Purg. semel in septimana.

OBSERVATIO III.

De Convulsionibus & Cephalalgia à contagio Venereo oriundis.

VIR quidam gracilis, at lacertosus vigente adhuc ætatis flore, cum jam ad prandium confessus erat, nulla omnino præcurfante ægritudine derepente *ἀναστροφή* & Convulsionibus partium externarum correptus est. Incunctanter advocato Medico ædibus suis vicino, mittebatur Sanguis, Medicamenta varia paroxysmi violentiæ coercendæ idonea præscribebantur, & causæ ejus præscindendæ vel saltem minuendæ gratia Emplastra varia Epispastica locis corporis appropriatis superimponebantur. Excussum statim paroxysmum excepit dolor sinistram sincipitis ejus partem usque ad oculum ejusdem lateris circumscribens adeo excrucians, ut Vigiliis & inappetentia per unam septimanam & alteram nihil adhuc proficiente Medicina tantum non fractus, tandem me consuluit. Ægrotum de oculo sinistro quasi intus retracto & aliquantulum inflammato, lapsis fere palpebris, primo meo adventu cum illum aspicerem, admonui. Id se advertisse respondit, & affectum istum

stum ordinario sibi contigisse, quoties scilicet aliqua causa frigore (*viz.*) seu intemperantia, humores præternaturaliter fuissent agitati. Hisce mihi indicatis, affectum hunc Epileptico proximum, è numero eorum esse qui à spirituum animalium læsionibus oriuntur, nullus dubitavi; cum autem è pulsu ejus exiguo & debili facultatis etiam vitalis collapsum percepissem, de Methodo sequenti quæ utrique indicationi, animali (*viz.*) tum vitali satisfaceret instituenda cogitavi; Omissa omni genere evacuationis tum quod plures antea Purgationes subierat, tum quod æger ob omni cujuscunque generis plethora quoad Corporis constitutionem quam longe aberat. & *Tinct: Chalyb: Amar: (cujus formula in Obs: præcedanea extat)* ʒ ii. f. Haustus mane & h. 6 p. m. sumendus quotidie ad dies aliquot, interponendo laxativum aliquod medicamentum è lenioribus, uti *Cass. recens extr.* ʒ vi. *cum Tart. Vit.* ʒ i. vel in Bolo per se, vel *Decoët. Hord.* ʒ iv. semel in septimana pro re nata, si ex ejus usu Ventris astrictio accideret, & *Sp. Sal Arm. succinat. Sp. Laven. c. an.* ʒ ii. *Tinct. Castor.* ʒ i. Ms. Sumat gr. xxx. in Mixt. seq. ʒ iv. Cubitum iturus singulis noctibus, & quovis alio tempore in languoribus ad libitum. & *Aq. Ceras. ni. Meliss. Rutæ an.* ʒ ix. *Peon. c. Bryon. c. an.* ʒ ii. *Sach. q. f. Cast.*

Cast. Rusß. opt. 3 ii. nodulo suspens. Ms.
 Continuata per septimanas aliquot hac Methodo non adeo languebat appetitus, nec ut ante erat infomnis. Cum autem non pro votis satis in affectu hoc molestissimo debellando responderet hæc Methodus, consului ut Emplast. Vesicatorium super totum caput rasum per dies aliquot gestaret, fordibus pro more semel in 24 horis leviter pannis lineis deterfis. Paruit & Nycthemeri unius spatio plurimum remittebat dolor ille effrenis, post biduum plane evanidus; Præcautionis autem gratia ad 3 insuper dies applicationem hanc importunam pertulit.

Disparente jam penitus dolore rediit appetitus, & quo citius ad pristinum Corporis habitum restauraretur (nam tum ex morbo tum methodo non leviter passus fuerat) rus adiit liberoris auræ captandæ gratia, ubi non diutius quam dies quatuordecim plus minus commemoratus fuerat, priusquam de novo dolor hic hætenus consopitus recrudesceret. Magno sane hoc infortunio perculsus iterum ad me venit, & jam cum omnia hæc incassum administrata vidißem, altius aliquod in causa subesse suspicatus, quod tam contumacem affectum aleret, Interrogavi, num non sibi conscius esset, se aliquod cum fæminis conditionis suspectæ consuetudinem habuisse, ex quo labem veneream in contraxisse

contraxisse potuisset. Imo respondit, & revera illam olim contraxisse, ceterum de eo morbo propriis usurpatis medicamentis jam diu convaluisse; cum autem, quò certiùs mihi constaret res, denudati Corporis inspectionem exegissem & maculas plures latas & squammaceas per brachia pectus & dorsum dispersas observassem, nullum mihi jam diutius dubitandi locum manere, sed ægritudinis suæ causam fatis mihi compertam esse dixi, & curationem ejus spondi. Assensit lubenter & quo fidem meam liberarem sequentes Pilulas præscripsi. & *Extr. Rud. mollioris consistentiæ* ℞i. *Merc. d. pul.* ℞iv. *Mf. f. Pil. ix.* fumat 3 mane, aliquantisper super dormiendo, modo id concedatur, cum regimine, (præ cæteris cavendo frigus) quotidie ad triduum, & spatio duorum vel trium dierum, prout vires ferant, interposito, bis vel ter earum usus pro re nata repetatur. In hac Methodo per septimanas aliquot insistendo recedere videbatur morbus & tandem plane Caput suum recondere; quo autem per mensis unius & alterius intervallum, relicto denuo rediit Cephalalgia, & de novo Maculæ in conspectu se dabant veneræ; cum igitur adhuc intus latere virus indole sua fatis contumax plane constitisset, mecum æger in sententiam ibat, aliò prorsus nobis incedendum esse, quò citiùs certiùsque in Valetudine sua restituenda profi-

proficeremus. Protinus igitur absque mora præmittendis præmissis, illum ex ungu: litu Mercurialis procuratum in levem Ptyalif-
 mum conjeci (tunc temporis enim non-
 dum aliqua alia mihi methodus in hisce casi-
 bus innotuisset) quem ad spatium duarum
 hebdomadarum protrahi permisi, quo tem-
 pore peracto, omnis disparuit cutis defœ-
 datio, & hætenus omnino doloris experts
 optima fruitur sanitate.

OBSER-

OBSERVATIO IV.

De Diarrhæa.

VIRGO quædam annosa temperamenti biliosi, & habitus gracilioris, citra causam quamvis manifestam in alvi fluxum ferofum incidit, vulgo dictum Diarrhæam. Pharmacopolæ suafu plurima, ut mos est, fumpfit Medicamenta; Quibus nihil proficientibus post trium vel quatuor septimanarum spatium ingravescente morbo me accersivit, ad summas uti aiebat, idque verè, angustias redacta. Infestabat adhuc Diarrhæa, constringebatur pectus, urgebat tussis cum summa per vices Ventriculi ægritudine; Pulsus debilis, vires prostratæ, nec aberat febris lenta & continua cum vigiliis & inextinguibili fere siti conjuncta. Huic horum omnium symptomatum oneritantum non succumbenti & oppressæ præsentaneo supra omnia levamine opus esse ratus, (quod etiam à me quam enixe exspectabat illa,) sequentia incunctanter administranda consului.

R. Jusculi Ovini ℥ xii. Vitellos duorum ovorum sach. canti ℥ i. f. Enema statim injiciendum, quo rejecto (modo brevi contingat) aliter absque mora sequentia exhibeantur.

tur. *R. Conf. fl. Calend.* ℥ i. *Opii colati*
 gr. i. *Pul. è ch. c. c. Lapid. Goan. an.* ℥ ℞.
Syr. Caryoph. q. f. Ms. f. Bolus quamprimum
 sumendus cum haustu sequenti. *R. Aq.*
Lact. alex. ℥ ii. *Theriaca* ℥ ℞. *Sp. Nitri*
dul. gr. x. *Sach. albiss.* q. f. Ms. f. Haustus.
R. Decoct. albi ℥ ii. de quo bibat ad libi-
 tum copiosè pro potu communi, & cum
 eum avidissime peteret haustum cervisiæ te-
 nuis bene defecatæ & incorruptæ aliquo-
 ties intercalandum liberalem indulgi. No-
 ctem hanc transiit admodum irrequieta &
 insomnis, urgentibus magis tussi & anhel-
 tus difficultate, & cum manè illam invi-
 serem, & omnia statu deteriori deprehen-
 derem, illam protinus Cordialibus perlatis &
 & generosis refici curavi & bono esse ani-
 mo jussi, ac si noctem insequenturam lon-
 ge quietiorem præviderem: Præmissio igitur
 quo prius Enemate loco *Sach. Cant.*
admistis culinaris ℥ ii. ad fæces alvinas quæ
 ex narcotici usu diutius in intestinis re-
 stiterant, & acrimoniam majorem contra-
 xerant, leviter submovendas, bolum cum
 duplici quantitate *opii* præscripsi statim
 exhibendum. Res pro votis successit, be-
 ne dormivit, respiratio liberalior, tussis
 exigua vel nulla erat, viribus & animo ma-
 gis constabat, & res in vado esse apparebat.
 Hinc forsan non inutiliter nobis suggeri
 videtur dissimilis, prout majori vel minori
 quanti-

quantitate exhiberi contingant, narcoticorum effectus, quantum scilicet obstant eorum viribus & potestati humores copia & qualitate peccantes intus inexistentes quoties exagitati Orgasmm conceperint, & quòd eorum vis soporifera, cùm spirituum animalium crasi genuinæ adversetur, (quicquid aliter alii senserint) quoties eorum impetui & Excursionibus coercendis ob parcam nimis eorum administrationem impar sit, eos potius in excandescencias & tumultus sibimet ipsis noxios & exitiales exagitet; Ita ut vix aliam unquam subesse rationem concipiamus, quod usitatum, & pro votis, istius generis medicamenta effectum suum non fortiantur, quàm quòd vel humores copia & effervescentia nimis peccent, vel quod ea minori quam deberent quantitate exhibeantur. Non autem diu, ut redeam unde digressus sum, tranquillo hoc statu stetit ægra, vi enim medicamenti evanescente determinabantur pariter induciæ à morbo datæ, & de novo recrudescebant symptomata. Hisce monitus mecum agere coepi, num non metu depositus qui me primus occupaverat, ne scilicet vires pro medicamenti purgativi exhibitione ad humores in Sanguine peccantes, & morbo huic originem præbentes eliminandas sufficerent, protinus quò id obinerem formula sequenti aggressus sum.

& *Rhabarb: torrefacti* ʒ i. *Conf: Fracast:* q. s. Ms. f. Bolus. Ter vel quater operebatur cum *ευφορία* & levamine. Nocte sequenti longè melius dormivit, tussi & cæteris quotquot molestissima illam antea affecerant symptomata longe mitius se habentibus. Diei unius intervallo repetebatur Bolus cum *Rhabarb:* ʒ ʒ. cum pari fructu, indies declinantibus symptomatibus, & post unam & alteram ejusdem Medicamenti Exhibitionem penitus evanescentibus. Debilem autem & languidam cum à tedio morbi diuturni illam relictam conspicerem, autor illi fui ut in aerem rusticanum & apricum, quo vires refarcinarentur quamprimum migraret, ibique dum commoraretur Decoctum sequens in usu quotidiano haberet. & *Decocti Amari* ℥ ii. *Limat: Chalyb:* ʒ ii. stent frigide infusa per biduum; postea Liquoris per inclinationem clare effusi ʒ iii. cum *Aq: Gent: c.* ʒ i. commistas manè & h. 5 p. hauriat quotidie. Hujus, & *Decoct: Amar: cum Sennæ* ʒ i ʒ. præp. semel in Septimana usu non ultra tres Septimanas persistisset, quin sana & vegeta domum reversa est.

OBSER-

OBSERVATIO V.

De Cutaneo Dolore.

FÆmina quædam de doloribus exquisitissimis Brachia præsertim, aliquatenus etiam tibiae & pedes torquentibus, quos (quod præ cæteris notabile est) in cute solum, absque ullo tumore vel discoloratione ejus, & non profundius se sentire dicebat, quærebat. Et ne illam in sensatione deceptam fuisse credamus, argumentum sat validum esse potest, quod quoties manu calida leniter fricaretur cutis superficies, se omni protinus doloris sensu liberatam fuisse, nec sane diutius, retulit. Cutim in genere hujus affectus esse subjectum, & diversarum quæ eam componunt partium eam particularem istius sedem, esse corpora papillaria seu pyramidalia, quæ commune tactus sensorium à Malpighio statuuntur, & quæ nihil alia sunt quam Nervorum subcutaneorum productiones sub ima Cute erumpentes, per Corpus mucosum seu reticulare dictum protensæ, à quo sibi adnatam quasi vaginulam assumentes, & proinde à radicibus suis ad earum extremitates gracilescentes oculo per microscopium conspectæ pyramidali sub forma appa-

rent, vix dubio esse potest. Si autem hujus molestissimi humoris fontem inquiramus, eum à ductibus Glandularum sudoriferarum à Stenone primo sic dictarum & à Corporibus pyramidalibus sensui solum inservientibus uti à *Cl. Ruysch* notatum est, Resp: ad *God: Bidloe* vind: p. 5. factis distinctarum, quasi à propria sua Scaturigine suffusum deprehendamus. Quod autem nulla alia externa injuria partes sibi vicinas affecerit, id peculiari suo indoli attribui debere judicamus, haud multum ab illa particularum nitrosarum aere brumali tempore scatentium, & gelu omnia constringentium abludenti, quæ foris pariter ac hæ intrò, ob suam molem vel figuram minus nervulorum texturæ proportionatam rudiori suo appulsu illis dolorem inferre solent.

Quoad molestissimi affectus hujus curationem, cum hostilem aliquem humorem aculeis armatum, acidis verosimiliter aliquantulum congenerem, in sanguine midulari suspicarer, peracta bis copiosa ante meum adventum venesectione, id mihi solum restare videbatur agendum, ut humorem illum vel optimis remediis quibus potuisssem evacuarem, vel in meliorem statum redigerem, quod formulæ sequenti conatus sum. & *Cons: Viol: ʒi. Muc: d: gr. xv. Opii colat: gr. i. Syr: Caryoph:*

ryoph: q. f. Ms. f. Bolus hac nocte fumendus. Parum dormivit, & aliquantulum diminutus fuit dolor. Die fequenti ter deiecit, affequuto etiam aliquali doloris levamine. Hac nocte denuo Bolum feq. præfcripsi, & *Cons: viol:* 3 i. *Muc: d:* gr. xvii. *Diagr:* gr. iii. *cum Syr: Caryoph:* f. Bolus ftatim iumend. fuperhib. hauftum feq. & *Aq: Lact: alex:* 3 iii. *Diacod:* 3 vi. *Laud: liq:* gr. x. Ms. Die feq. quater vel quinquies deiecit cum egregio emolumento. Hoc die *Ol: Samb:* cum *Camph:* tantillo mixt: partibus affricari jufli, unde mitius per aliquot temporis momenta fe habuit dolor. Tandem vero cum præfractè fe habuiffè Morbum confpexeram, Pil. feq. præfcripsi, & *Pil: ex duob: vel Coch: min:* 3 i. *Diagr:* 3 ʒ. *Muc: d:* gr. xxvi. *Syr: de Rham:* q. f. Ms. f. Pil. vi. cap. poft primum fomnum fuper dormiendo ad horam qua è Lecto exire confueverat, & pofttea obfervando regimen. Strenuè operatæ funt, & poenitus evanuerunt dolores absque recidiva.

OBSERVATIO VI.

De Rhumatismo.

VIR quidam temperamenti Sanguinei & habitus admodum plethorici & obesi 40 Annos natus, de Articulorum fere omnium rigore & immobiliate, & quoties eos vel levissime movere conaretur, dolore atrocissimo corripiebatur. Incipiente Morbo Sanguinis proprio ægri consilio educabantur plus minus uncix viginti floridi & consistentix naturalis. Die sequenti etiam exhibebatur vomitus, ut sordes à Ventriculo & Visceribus infimi Ventris (& recte quidem) eliminarentur; Hinc ad votum copiosa non sine magno proculdubio ægroti emolumento sequuta est vomitio.

Post triduum autem ingravescente adhuc Morbo accersitus, cum pulsum naturalem & ægrum neutiquam febricitantem, sed de dolore vix ferendo invenerim quærentem, statim sanguinis missionem, & cum admodum robustus & plethoricus esset, ad uncias viginti consului.

Post hanc secundam copiosam venæ sectionem, & non prius, sanguinem pleuriticorum æmulum fieri, febrim paulatim suboriri, & articulos intumescere observavi.

Adeò

Adeò ad incendium pròni erant humores licet in flammam planè & apertò erumpere ob loci angustiam priusquam per venæ sectionem vasorum depletio facta fuisset, non valuissent.

Postridie pari quantitate detrahabatur sanguis, qui majora adhuc ex crassamento seu pellicula superficië ejus integenti inflâ-
mationis dedit indicia; Jam etiam indices augebantur Symptomata, sitis ingens, calor totius corporis intensus, juncturarum dolor immanis, & inflammatio.

Quo igitur inducias saltem cum morbo absque sanguinis adeo profuso dispendio obtinerem, (quod & eò obnixiùs vellem, cum humorum in Sanguine turgentium secessionem ex artuum quaquaversum intumefactione inceptam jam notassem) Calorem jam incendium minitantem feri Lactis ad diem unum & alterum in q: ℥ iv. exhibitione (quo etiam magnopere delectabatur æger) temperare & aliquantulum sufflaminare molitus sum. Hinc sequebantur quotidie 3 vel 4 dejectiones, & in tantum delinebantur humores acres, exæstuan-
tes, & in artus ruentes, ut maxima jam eorum impetum ex parte coerceri, & statum longè pacatiorem fieri ex insigni symptomatum omnium remissione reperi.

Biduo hoc transacto, cum præter expectationem, ex arteriæ vibratione, dolore par-
tium

tium vigenti & ἀγρυπνία admodum pervicaci effervescentiam humorum de novo exorituram adnotassem, ad Venæ sectionem invitò licet, & imminuta quantitate denuo me recepi; qua non obstante, adeo recrudescabant indies symptomata, ut vix ulla nisi quod à paragoricis extorqueretur, symptomatum levamen, absque repetita venæ sectione spes restaret procurandi.

Post triduum igitur emulsionum & anodynorum haustum exhibitione insumptum, denuo Sanguinem ad quatuordecim unc: fluere permisi; quo factò, adeò mitescebant dolores, ut nocte insequenti sponte irrepsit somnus ad horas aliquot cum magna virium refectione protractus, & manè cum eum inviserem, motum fluidorum, utpotè ad statum naturalem jam propius accedentium, longè diminutum & fere regularem expulso deprehendi.

Injecto igitur Clystere è lacte sacharato, quo leniter è sordibus intestina expurgaremus, diætam ex hordeatis & Emulsionibus copiosè seu ad libitum ingestis instituimus, etiam Decoctum Pulli parcè indulsumus.

Elapsis autem horis plus minus 24, de novo bellum movere cepit hostis, dolore jam unum vel alterum præ ceteris alternatim articulum atrociter infestante, imò introrsum etiam vergere incipiente. Jam enim de ligatura quadam arctè molestissi-
meque

meque Ventrem inferiorem stringenti cum contractionibus dolorificis per intervalla afficientibus comitata quærebatur.

Huic, ab illuvie serosa, aliqua saltem veritatis specie, ibi deposita ortum suum ducenti, sequenti methodo conabar opitulari. & *Cons: Viol: 3 ℥. Colomel: ʒi.* cum tantillo Syr. cujusvis, f. bolus hora somni sumendus; Mane sequent: propinando *Aq: Epsam: ℥ iii.* ad medias coctas. Sexies deorsum operebantur, & proficue, appetitu, Somno, & viribus magna ex parte restitutis.

Post biduum quo fatius ægrotum contra molestissimi hujus affectus recidivam munirem, Boli & Aquarum repetitionem, nec minori successu consului, ita ut jam me ægrum in tuto collocasse existimabam. Elapso autem triduo cum ad ædes ejus venissem, illum cum continuis sedibus & vomitionibus luctantem reperi; humoribus quod sursum vel deorsum rejiciebat, neutiquam ab iis quoad colorem & consistentiam discrepantibus quos in Morbo Cholera rejici cernimus.

Plurima mecum circa hanc enormem & insolitam evacuationem animo volvens anxius tandem steti, num istius causam in materiæ peccantis intus translationem, an in spirituum motus inordinatos & effrenes ab innanitione per præcedaneas & profusas sanguinis missiones excitatos rejicerem, ad ultimam

timam autem tandē propendens, ut hauſtus aliquot Vini Gallici fatiſ amploſ priuſ calefactoſ exhauriret hortatuſ ſum, unde ſtatim omnia pacabantur, ita ut proximo mane ægrum truculententiſſimi huiuſ Symptomatiſ proriuſ immunem (inde conjectura confirmatuſ) reperi. Cæterum vix proſpero hoc ſtatu ultra 6 horas manſiſſet priuſquam ad illum eorundem ejectionum reſiſcentia correptum denuo vocarer. Illum admodum debilem, & delatſſatum ſecundo hoc inſultu factum animadvertenſ, & aliam recidivam periculofam admodum eſſe conjicienſ, ea, quâ illum quam maximè extra omne periculum ponerem (quantum ſcilicet in me eſſet) methodo inſiſtere tutiſſimum eſſe judicavi; & proinde quæ ſequitur uſuſ ſum. & *Laud: Lond: gr. ii.* forma Pilulæ exiguæ, quo ſcilicet meliſ in Ventriculo detineretur exhibenda quamprimuſ, & poſt horas 3 repetenda ſi opuſ fuerit; Interea etiam de Vino Gallico bibat ad libituſ. Sumpta prima Pilula ceſſabat Vomituſ, parciuſ & abſque cruciatibuſ deſiciebat; ſumpta ſecunda obrepiſ ſomnuſ, & mane ſequenti illum mire reſevatuſ alacremque offendi; & quod notari debet, congiuſ decem horaruſ ſpatio Vini Gallici integruſ abſque vel minima ebrietatiſ nota exhauſiſſe, cujuſ vel partem dimidiam ſanuſ (uti aiebant familiares
ejuſ)

ejus) vix sustinuiſſet, licet etiam per urinam tot illius temporis ſpatio non ſemilibrum reddidiſſet. Cibum pro delectu, & Vini ejuſdem uſum ad libitum conceſſi vires reficiendi cauſa, unde pauco poſt tempore appetitu reſtituto, & augeſcentibus indies viribus egro valedixi. Poſtea autem cum me ſuadente ruſ proficiſceretur, quo aere aprico & liberiori verſaretur in diarrhæam violentam cum Vomitionibus aliquibus de novo incidit, adeo ut trigeſies una nocte deiecerit, qua ruſus liberaliori Vini Gallici rubri uſu & beneficio ſolo, abſque ullius paregorici ope, liberatus eſt.

OBSER-

OBSERVATIO VII.

De Diarrhæa coloris albidî torminosa.

VEtula quædam exsucca, & strigosa in pleno scilicet (stupendo animi vitio) divitiarum cumulo egena, à frigore suscepto in reditu suo ad Londinum à rure, super fluvium Tamesin aperta Cymba, die etiam advesperascente, in Diarrhæam coloris subalbi incidit, cum spasmò flatulento vulgo cramp dicto per totos artus sævienti complicatam, ita ut vix locum movere, vel pedibus insistere absque cruciatu intolerabili valeret. Decies plus minus in 24 horis deiecit cum aliquali ventris tormine. Post biduum, dolorifica vincente ægritudine, de pertinaci erga seipsam crudelitate triumphans Pharmacopolam accersivit, qui plurima medicamenta, & inter cetera Bolos aliquot *Theriacæ Androm:* cum aliquot adstringentibus præparatos illi ministravit. Hinc insequutæ sunt enormes vomitiones dolorificæ, fluxu etiam alvino adhuc persistente; Ad has igitur angustias redacta, suadente etiam id Pharmacopola officii sui memore, me vocavit. Ægrotam febris immunem, pulsum ejus satis robustum & regularem, urinam instar naturalis inveni; quæcunque
autem

autem fumfit statim post eorum ingestionem rejecit, & postea cum vacuus esset ventriculus, in nixus inanes varios vomitivos erumpente solum flatu inivit. Sedes erant coloris albi dilutioris instar chyli. Misere fanè torquebatur mulier grandæva, ita ut vix sibi virium satis morbi sævitix perferendæ ultra sex horas superesse assereret.

Quamprimum igitur injectionem Enematis sequentis eo fine jussi, quo scilicet ventriculo adeo convulsionibus tentato, (modo id assequi potuerim) intestina fæcibus seu humoribus suis acribus & noxiis liberando, & eodem tempore frænum aliquod spasmodicis suis contractionibus injiciendo, aliquo modo succurrerem. & *Liquoris posset: ex Vin: Hispan: præparat: ℥ xii. Ther: Androm: Conf: Frac: an. ℥ ℔. Vitellum unius ovi Syr: Viol: ℥ ii.* Ms. f. Enema statim rejiciendum & post ejus rejectionem intervallo horæ unius denuo injiciendum, si vomitiones non misserint.

Hisce peractis aliquantulum mitiora per totum ductū alimentalem facta sunt omnia. Cæterum cum hinc inducias solum de Morbo impetratas fuisse perciperem, & cum nihil è ventriculo inter vomitandum nisi flatus copiosos erupisse animadvertissem, vix opus esse illam liquidis copiosè ingestis onerare, uti in cholera solemus
ad

ad ejus humores putrefactos jugiter à sanguine suffusos exantlandos (uti hætenus saltem creditum est) judicavi, quin potius ut me ad seditiones à spiritibus tumultuantibus etiamnum inibi excitatas sedandum accingerem, cui scopo intentus sequentem methodum institui.

R. Aq: Cinam, Fort: Cinam: lb: an: ʒ ss. Laud: liq: Cydon: gr. xx. Ol: Cinam: gr. i.
 Ms. f. haustus quamprimum propinandus, & si intra spatium 3 horarum per vomitionem foras propulsetur, repetendus. Statim eū evomebat uti etiam assumpta omnia jam per biduum solita fuisset. Alium igitur qui in promptu erat assumebat, qui horas duas ventriculo immanfit insequente somno. Post id spatium de novo incessit vomitio etiamsi lenior, cui, ne iterum novæ darentur turbæ, opposui haustum alium, quo factum est, ut se statim ad somnum per totam fere noctem (quæ secunda à meo adventu fuit) protractum cum magno naturæ levamine prolaberetur.

Mane sequenti eam invisi aspectu hilarem & vix amplius de meo consilio sollicitam. Adstantibus autem illam de metu recidivæ admonentibus tandem auscultans, iterum opem meam petiit.

Quo igitur tutiores & utiliores medicamenti paregorici vires misella experiretur. Clysteris seq. usum consului, *R. Liq: Posset:*
vel

vel *Jusculi Pullini tenuis* ℥ xii. *Vitellum
 enius Ovi*, *Dioscord: Ther: Andr: an.* 3 i.
 Ms. f. Enema quamprimum injiciendum.
 Post horam unam eum reddidit sincerum,
 luabus autem elapsis horis sedem habuit
 instar earum quas per totum morbi decur-
 sum cum torminibus deposuisset, parum de
 albedine solum remittentem.

Haftenus etiam si vomitiones & deje-
 ctiones penitus fere exulassent, de Stoma-
 chi ægritudine, quæ flatuum eruptione sem-
 per solvebantur aliquantulum querebatur.
 Hos cum de eadem radice qua præce-
 dentia symptomata pendere mecum judi-
 casset, eos eodem gladio jugulare jam agres-
 sus sum, & proinde Pilulas sequentes præ-
 scripsi. & *Opii colat:* gr. ii. *Pul: Glycyrri-
 æ* gr. vi. *Ol: Cinam:* gr. i. *Tinct: Cast:* pa-
 rum. Ms. f. Pil. ii. quarum sumat unam
 quamprimum, reliquas post sex horas su-
 perbibendo c. 3 *Cord: Perlat:* seq. & *Aq:
 cinam: h:* ℥ vi. *Cinam: fort:* ℥ i ss. *Menth:
 f* ss. *Marg: græp:* 3 i. *Sach: alb:* q. f. Ms.
 Cordiale de quo etiam sumat c. 3 vel 4
 ad libitum.

Harum Pil. usu melius se habuit, & hoc
 die sedem habuit coloris limosi.

Perstitit in usu Pil. ad diem sequentem,
 quo sedem etiam habuit coloris nigri. Po-
 stea indies robustior facta, & excrementis tū

D

quan-

quantitate tum qualitate naturaliter se habentibus, tandem convaluit.

Causam quod attinet fluxus hujus humoralis & torminalis, eum à fero falso & corrosivo propter διαπνοήν impeditam uti in limine hujus Observationis observavi in massa sanguinea congesto, ad intestina per plexuum glandularum intestinalium ductus excretorios depluenti, & intestinorum fibras acrimonia sua in convulsivos motus adigenti provenisse vix est ut dubitemus. Quoad autem coloris ejus albedinem fluxibus alvi serosis rarissimè (quod sciam) adjunctam, eam maxima saltem veritatis specie glandularum intestinalium prædictarum à *Cl. Peyero* descriptarum obstructioni deberi existimo. Hinc enim ob earundem succi tantopere alimentorum coctioni & perfectioni inservientis defectum, crudiorum & vitiosum solum sanguini subministrari chylum admodum probabile est, qui cum in sinum Sanguinis receptus assimilari nequeat, ut tandem per glandularum harum ductus jam jugi ejus appulsu copiosiori referatos proscribatur necesse est.

Vix aliam hujus Symptomatis rarioris majorem veritatis speciem præ se ferentem mihi occurrisset rationem agnosco, præsertim cum hic de affectu celiaco, seu de aurigine suspicio nulla esse potest. Sunt qui mucum
istum

stum quo statu naturali oblinuntur intestina nimis abundantem, & debito viscidio-
 em humoribus ibi depositis se commiscen-
 em, hujus affectus causam verosimiliorem
 esse judicant; quibus tamen cum ejus vix suf-
 ficientem quantitatem intestinis pro tot se-
 libus conficiendis inesse credam, præter-
 quã cum eum istius coloris chylosi nunquam
 in defunctorum sectione conspexerim, nequeo
 sentire. Aliis interea aliter sentire, prout
 illis visum fuerit, per me integrum esse li-
 eat.

D 2 OBSER-

OBSERVATIO VIII.

De Pruritu in Meatu Urinario.

UXOR cujusdam Mercatoris annos aliquot supra quadraginta agens, admodum corpulenta, & quoad cætera sana septimo gravidationis mense pruritu in meatu urinario maxime ad ejus exitum adeo molesto afficiebatur, ut inexplibili eum absque vel ulla intermissione scalpendi desiderio teneretur, & proinde tum propter morbum tum asperum ejus remedium, nec diem nec noctem absq; summa inquietudine pertransiret. Plurima cum per spatium bimestre contumaci & importuno huic affectui frustra præscripta fuerant, tandem de vesicæ calculo subortâ suspicione accersebatur Lithotomus. Hic, cùm factò per Catheteris introductionem examine, etiamsi Vesicam calculi expertem reperisset, cùm tamen ab ipsa ægrota, & ei adstantibus sæpiùs in urina arenulas visas fuisse audivisset, molestissimi hujus affectûs causam iis deberi suspicatus, in ejusdem levamen diureticorum usum præ cæteris consuluit. Post horum per aliquod spatium usum frustraneum me in consilium accerferunt.

Ægram Febrē tertianā emulanti & cum frigore

frigore & horrore invadenti, tertio quoque die, jam tertia vice correptam reperi, quam dolorificè Catheteris immiffioni (utcunque caute & cum judicio eam chirurgus tentasset) primum supervenisse retulerunt ejus amici; cui plane similem frequenter in carunculis in Urethra ab immiffis Candelis extirpandis, quoad unam quidem accessionem febrilem, nunquam autem ad plures accidisse observaveram. Nullum omnino dolorem inter mingendum percepit, licet ob quandam loci angustiam urinam minus libere reddidisse consueverat, unde nullum omnino subesse inflammationem mihi planè constabat; quantum ad arenas minus eas suspicatum iri sensi, quoniam iis laborantibus hoc genus symptoma adfuisse nunquam audiveram. Multoties affectum hunc pudendo muliebri locis præsertim circa labia, & intra vaginam, ubi plurimæ disseminantur glandulæ ductibus humoris indolis peculiaris secretioni dicatis infedisse novi, sed nunquam quod sciam Vesicæ Urinariæ adeo infestum ut præter cætera incommoda secum urinæ difficultatem induceret. Quapropter rationi mihi magis congruum videbatur, ut molestissimum insolitumque hunc affectum humoris à prostaticarum lacunis ad meatus urinarii extremitatem sitis, jugiter depluentis falsedini ascriberem, quæ par-

tem prurigine adeo immani afficeret, ut eam haud impuni ex acriori unguium attritu placare cogeretur; & huic pariter indicationi methodum quæ maxime satis faciendæ inservire videretur, elegi, & *Conf: Viol: ʒi. Muc: d: gr. vii. Syr: cujusvis q. f. Ms. f. Bolus hac nocte h. somni fumendus superbibendo Haustum sequentem, & Aq: Malvæ ʒ ii. Syr: de Alth: ʒ ʒ. Ms. Mane sequenti humorum viscidorum copiam ingentem per vomitionem rejecit, & postea ter vel quater alvum deposuit, Diei unius intervallo denuo utcunque operationem ejus sursum in graviditatis statu suspectam habuimus, (cum adeo ex priori ejus usu se profecisse comperisset,) idem medicamentum cum tanta utilitate repetiit, ut omni pruritu & urinæ difficultate evanidis pristinae valetudini restitueretur.*

Post mensem recidivam patiebatur, & rursus ad idem medicamentum quasi ad sacram anchoram se contulit, frustraneo neutiquam eventu. Cum autem ultimum graviditatis tempus appropinquaret, quo minus tuto possunt medicamenta evacuationi inservientia exhiberi, Lotionis sequentis usum aliquoties per unam septimanam consului, & *Decoct: Cort: querci ʒ i. Mel: Egyptiac: ʒ ʒ. Ms. Hujus beneficio ab omni affectus hujus insultu evasit immunis, & foetum tempestivè exclusit.*

OBSER.

OBSERVATIO IX.

De Ictero Hysterico post parturitionem.

FOemina quædam quadraginta annos nata, temperamenti biliosi, quinto post parturitionem mense dolore Ventriculi acutissimo, magna cum ejusdem inflatione & tensione, per intervalla quædam primùm, paucorum autem postea dierum spatio atrocius, & sine intermissione ingravescenti corripiebatur. Sexto à morbi initio aurigo indicis fatis conspicuis, intensissima (*viz.*) cutis universæ Flavædine, urinæ rubedine intensiori, & fœcum intestinalium albedine prodiit. Interea dolores indies auctos & utcunque leviter se in lecto moveret, supra fidem exacerbatos, cum interna & dolorifica viscerum, contractione ac si funibus circumligaretur, persentiebat.

Hiscæ ad illam miseriis uti ex pulsu depresso & spirituum languore constabat, penè confectam accersitus, primo statim adventu ad dolorem consopendum, cui diutius tolerando se omnino imparem esse dicebat, me accingebam medicamentorum sequentium exhibitione, & *Ther:*
Andr: 3 ℞. *Opii colat:* gr. i. *Cast:* gr. vi.

Ms. f. Bolus quamprimum fumendus, superbibendi Haustum seq. & *Aq: Puleg: Bryon: c: an: ʒ ʒ. Diacod: ʒ ii.* Ms. f. Haustus.

Repetantur Bolus & Haustus post 3 horas, si dolores non remiserint.

Ex una horum exhibitione aliquantulum mitescebant dolores, & cum siti magnopere præmeretur, haustus aliquot liberaliores Cervisiæ tenuis pane tosto tepesfactæ concedebantur cum emolumento.

Adhuc autem satis acutè affligentibus doloribus, Bolum & Haustum repeti circa horam nonam vespertinam, & denuo, si ob dolorum contumaciam opus esset, horarum trium intercapedine imperavi, interea non omisso libero & frequenti Cord. Perlati usu, si vires eum exigèrent.

Mane sequenti eam doloribus magna ex parte liberatam, & somno licet sæpius interrupto aliquantulum resectum reperi. Pulsus qui pridie pœnitus fere siluerat non obstante præcedanea prælarga medicamento soporiferi exhibitione fortiùs emicante.

Nondum autem penitus consopitis doloribus haud tutum ab eorum usu desistere mecum reputans, præmisso sequenti Clystere, (*viz.*) & *Decoct: com: ʒ xii. Elect: Lenit: Sach: rubri an: ʒ i ʒ.* Ms. f. Enema quamprimum injiciendum, Sequentes
Pilulas

Pilulas præscripti. & *Cast: Pul: gr. xii. Opii Colat: gr. iii. Conf: Alk. f: m: q. f. Ms. f. Pil. iv. quarum fumat ii. finita prius operatione Clysteris, & reliquas post 6 horas, modo adhuc instent dolores (alioquin omittantur) superbibendo Haustum sequentem, & Aq: Rutæ Puleg: Bryon: c: an. 3 ss. Diacod: 3 ii. Ms. f. Haustus.*

Jam sedimentum deponebat Urina, quæ antea clara erat, copiosum, at intense adhuc albescebant fæces alvinæ.

Clyster copiose semel operebatur, & post ejus operationem exhibebantur pilulæ & haustus juxta præscriptionem; cum autem duabus circiter horis post Pilularum exhibitionem venirem, & ægram doloribus graviter reperirem afflictam, tempus supra assignatum anticipando, quantocius pilularum reliquarum exhibitionem acceleravi.

Sumptis illis magnopere levatam se sensit ægra, & cum postea sedem copiosam habuisset, sequentem Bolum in promptu esse jussi, & *Ther: Andr: 3 ss. Opii colat: gr. i ss. Cast. gr. vii. Sal Volat: C: C: gr. iii. Ms. f. Bolus circa noctem mediam fumendus superbibendo Haustum sequentem si adhuc dolores perstiterint. & Aq: Lact: al: Puleg: an. 3 vi. Diacod. 3 iii. Ms. f. Haustus.*

Omnis

Omnis doloris expers mansit, usque ad mediam noctem dormiendo & diutius, cum autem instaret tempus quo Bolú & Haustú præscriptum sumi præscripseram illi circa id tempus expergefactæ eum exhibebant.

Mane sequenti (*viz.*) die *Jun. 4.* illam subtristem ac si dolores de novo ingruentes metueret deprehendens, præmissa denuo Clysteris injectione pilulas sequentes paregoricas præscripsi, & *Pul: e ch: c: c: 3 ss. Cast: Russian: Sal: Vol: c: c: re-ctif: an: gr. vi. Opii colati gr. iv. Conf: Alk: f: m: q. f. Ms. f. Pil. iv.* quarum sumat ii. post operationem Clysteris, superbibendo Haustum sequentem, & *Aq: Mellif: Rutæ Puleg: Bryon: & Diacod: an. 3 ss. Ms. f. Haustus;* reliquas sumat post sex horas, si nondum cessaverint dolores.

Clysteres operationem sequutæ sunt sedes plurimæ præter expectationem per horas tres vel quatuor usque ad noctem, unde de novo recrudescebant tormina quibus non obstantibus Pilularum exhibitionem aliquantisper postponi consului, modo ægrotæ patientiam non plane evincerent dolores; Inde fore sperans ut sedum harum beneficio hepatis expediretur oppilatio, & humores biliosi Sanguine commisti excluderentur: Ab horum enim nimia in sanguine congestione, & à debita, ob nervulorum glandularum secretionibus in
hepate

hepate, ac aliis visceribus præpositorum ab iis in convulsiones adaكتورum secretionem impedita, affectum hunc quasi à fonte suo profluxisse existimo.

Circa h. nonam vespertinam quo tempore sponte, & non prius substitisset alvus, cum à frequentibus dejectionibus præcedentibus plurimum lassaretur, pilularum paregoricarum duas cum haustu concessi, quarum beneficio noctem transivit quiete, & mane seq. (*viz.*) die 5. eam somno refectam & omnis doloris immunem reperi.

Ventriculi ardore aliquoties hodie afficiebatur, qui liquoris posset, cum Vin: Hispan: præp: exhibitione plurimum mitescebat. Hoc die deiecit ter vel quater, sedibus jam utpote etiam cute quoad colorem naturaliter se habentibus. Ubique etiam totum corporis habitum (quod in fine huius morbi solenne est) afficiebat pruritus.

Die 6°, hodie sudoribus benignis perfusa mediocriter bene se habuit, oscitationibus solum & spirituum languoribus obnoxia, haustibus è decoctione Pulli nutritiis, & aliquibus aliis id genus sorbilibus è culina expromptis facile cedentibus. Ab impositione Emplastrorum ex Galban: & istius classis cæterorum abstinuimus, quod ab omnium graveolentium odore (exceptis spiritibus volatilibus qui in exigua quantitate exhibiti illi multum profuere) quem sibi
noxium

noxium & molestum semper reperisset, abhorruit.

Mane, die 7° eam optimè se habentem reperi, jam etiam omnibus quibus antea luctasset malis exulantibus, & rosaceo etiam ut olim faciei colore pulchroque vivido æquè restituto.

Transactis autem diebus sex, denuo recidivam passa est, incidente etiam magno in hypochondrio dextro dolore, cum ejusdem lateris circa hepatis regionem intumescencia quadam, & dolore ulceroso deorsum per totā istā corporis tractum præcipuè se protendenti. Accersitus igitur ægrotam vomitionibus inveni correptam, cum pulsu admodò exiguo & ex tremo spirituum languore adeo oppressam, ut viscera omnia ad ejus sensationem plane deorsum descendencia & quasi exitura videbantur. Urina intense rubescebat cum magna contentorum in fundo subsidencia, instante etiam evacuationum solitarum tempore quæ nondum à nupero puerperio naturæ pensum absolvisset.

Hinc caloris naturalis suffocationem à redundantia humorum & nimiam ob præternaturales spirituum animalium incursum vasorum sanguineorum coarctationem suspicatus, V.S. consului verum cum debilis esset ad quantitatem solum $\frac{3}{4}$ v. Sanguis pellucula tenaci & discolori tegebatur inseparabili interni incendii comite; post hanc longe melius

lius se habuit, & cum pars dolens & intumefacta Ol. Rosac. ter vel quater embrocata fuisset ab omni postea dolore libera evasit.

Notari hic velim ægram frequenter de eximio à Stomachi ardore quæsitam fuisse, quem ab acido morbofo & acri provenisse certò didici, è coagulata hydrogala ad eum* coercendum ante epota, quam vomitu rejectam vidi.

Die sequenti eam longe erectiorem reperi, cum pulsu fortiori & omnimoda doloris ulcerosi remissione. Denuo igitur eandem Sanguinis quantitatem detrahi curavi, unde post 3 vel 4 horas fluere copiosè catamenia ceperunt, magno utique indicio, ab humorum præfervidorum ebullitione feminis tunc temporis usitatori, symptomata hæc ultima maxima saltem ex parte, & quasi προφασι sequiori sexui unice competentis primo emerfisse, & propter vasorū nimiam inde causatam distensionem exitum communem non fortientium, postea magnopere fuisse exacerbata, quæ etsi methodo præcedaneo sufflaminata quasi fuisse comperimus, vix tamen penitus debellare & suppressere absque sanguinis portionis alicujus diminutione valuimus. Nocte seq: diutius extra lectum morata, de novo dolore dextri hypochondrii gravabatur, sumpto autem levi hypnotico statim ejus expers facta est, & indies promota sanitate post quatrimum omnino convaluit.

OBSER-

OBSERVATIO X.

De Colica cum tumore externo conjuncta.

VIR quidam annos 60 natus obefulus & temperamento phlegmatico præditus, dolore acerbissimo dextro hypochondrio, eo loci ubi intestinum Colon à vicinia hepatis sub Ventriculum ad latus corporis aduersum transcurrere solet, quo etiam loco se protrufit tumor circularis fere figuræ, & palmæ fere latitudinis, durus & fixus, absque quavis inflammatione & omnis doloris expers nisi fortiter compressus, corripebatur; Hanc bis antea olim subiisset, nec aliam unquam istius occasionem præter frigoris susceptionem sibi cognitam retulit; Urina etiamsi rubra & contentis saturata erat, vix tamen eum omnino febricitasse vel lingua vel pulsus indicabant. Chirurgus quem simul accerferat tumorum ex humorem acridorum fluxione postea in apostema desiniturum, ni maturæ discuteretur suspicatus est; ego eum forsitan à flatu intestino coercito, & partem sibi supernè contiguam in tam ingentem protuberantiam qualis nobis exhibebatur, protrudentem ortum suum habere conjectabar, præsertim cum isto abdominis angulo ob hepatis

patis & ventriculi circumjacentium proximitatem flatus in Cellula quavis istius intestini quasi in angiportu detentus modo nec prorsum nec retrorsum emigret, partem incumbentem abdominis ei maxime vicinam in molem urgere necesse habeat.

Utcunque res se habuisset, ambo convenimus universalia quædam præmittere quæ nihil saltem obessent, priusquam certius aliquid de eo statueremus. Post igitur Enematis ministrationem venam secuimus & sanguinis ℥ xii. eduximus. Statim post clysmatis operationem ingens prorupebant flatuum copia, & horas sex à Venæ sectionem dolor & tumor penitus disparuere.

OBSER-

OBSERVATIO XI.

De Morbillis irregularibus.

PUer quidam quadrennis febre quam comitabantur vigiliæ, appetitus prostratus, diarrhæa, dolores intensi adeo corpus universum excruciantes, ut cum vel levissima quavis occasione moveretur totas ædes ejulatibus impleret, & tandem virium insignis fatis debilitas, corripiebatur.

Indies ad triduum augebantur symptomata, præcipuè Diarrhæa, ita ut vigesies & sæpiùs dejiceret duobus primis diebus ab initio ægrotationis.

Die quarto apparuerunt maculæ exiguæ manibus & facie satis conspicuæ, quibus visis, manente adhuc alvi fluxu me accerferunt parentes, de vita ejus plane actum esse credentes. Conspectis maculis pulicum morsum instar (non rubri vel purpurei coloris) & levi oculorum lachrymatione facile constabat morbi genus, & quoad curationis intentiones, solum restabat difficultas quid de fluxu alvi immodico & præmaturiori ageretur. Si penitus sisteretur magnopere metuebam, ne pabulum febrili fermento venenoso humoribus infidenti copiosius administrarem, quo strages longius lati-

latiusque edendo œcononiam totam naturæ subverteret; si non sisteretur, ne virium defectu ab opera sua jam inchoata desisteret natura, priusquam stadium hoc sumum, vulgo secundum dictum, in materiam morbillosam per cutim, ebullitionis regularis beneficio, critice excludendo dicatum cemetiretur.

Media igitur via incedere tutissimum esse credens, profusè nimis per alvum fluori frenum ponere tentavi, exhibendo solùm haustum sequentem, cū alias medicamentorum formulas plane fastidiret æger. *R. Aq: Lact: al: 3 i ss. Diascord: 3 ss.* Ms. sumat quam primum, & repetatur 4 quaque h: ad tres vices.

Hinc alvus remissius, ter nempe vel quater in 24 horis tantum solvebatur.

Die 5° aliquantulum intumescere cœpit facies, & eminentiores conspectioresque fieri eruptiones, jam pustularum nomine donari merentes, & quales quod sciam vix unquam alias me vidisse memini; maculæ etiam quædam latæ, rubræ, & figuræ multiformis, hinc inde pustulis tum facie tum manibus interspersæ efflorescebant; De quibus solum in hoc Morbo mentionem facit *Cl: Morton* (ne verbulo de Exanthematum quod sciam factò, certo per incuriam) utpote etiam de earum hoc morbo sic periculosa admodum apparentia, cum

revera communiter & regulariter se habente morbo hoc tempore latiores & expansiores cum bonis ægri rebus conspici solent.

Febris & symptomata reliqua adhuc licet mitius infestabant; superveniente tamen tussi admodum molesta, bolum unum & alterum formula sequenti exhibendum, & debito temporis interstitio repetendum curavi, quo tussim, somnum blande conciliando demulcerem.

R Ther: Andr: ʒi. Pul: e ck: c: c: gr. vi.
Ms. f. Bolus quamprimum fumendus & postea, ut domi norunt repetenda, superbibendo haustulum Cordialis Perlati.

Die 6 faciei tumor adhuc auctus erat, ita ut instar variolis laborantium quarto ab eruptione die apparebat; Quod etiam symptoma præter omnem morbi hujus consuetudinem evenisse judico.

Quotidie sedes habuit tres vel quatuor, evanescentibus die septimo pustulis maculisque ægro etiam post unum & alterum diem convalescente, nisi quod tussis parum urgeret, quæ quoties alvus strictior esset, pejus, & quoties laxior, (quovis demum modo id procuratum esset) melius se habebat. Hunc sane fluorem intra terminos ita constrictum, benignum morbo huic periculossissimo eventum præbuisse sentio, aliter enim adeo in immensum excreverat intra humorum suburram nidulans
vene-

venenosum morbi hujus fermentum, ut forsan vel præcipitantius æger periisset, vel saltem tardius (ad vigesimum enim diem non sine unguium, capillorum, imo cuticulæ ipsius universæ squammatim deciduæ dispersione in declinatione sua, affectum hunc perstitisse vidi) vix & ne vix è Flam-
mis ereptus fuisset.

§ 2 OBSER-

OBSERVATIO XII.

De dolore & aliis quibusdam symptomatibus periculosis à frigoris susceptione.

JUvenem quendam vigesimum annum agentem, temperamenti biliosi & habitus gracilis, à subitanea vestium ob æstatis fervorem mutatione suscepto frigore invasit dolor, per universum corporis habitum extensus, præsertim autem, uti aiebat, ossibus cum artuum & juncturarum rigidate quadam infixus.

Hunc etiam comitabatur frigoris cujusdam sensus ex uno corporis extremo ad alterum multoties in die invadentis, & instar aquæ gelidæ sensim dilabentis quaquaversum perceptus, erumpente etiam eodem tempore sudore per totam cutis superficiem satis calido & benigno, hisce etiam accedit frequens capitis vertigo, appetitus dejectus, cum strictura quadam mediam abdominis regionem transversim molestissima afficienti. Symptomata hæc spatio duarum septimanarum, licet ægrè satis sustinuit, tandem autem eorum pertæsus in auxilium Pharmacopolam accersit. Ex cujus consilio, missò sang: ad ʒ xii. doloris eximiam per horas viginti quatuor nec diutius

ntius percepit mitigationem; recidivanti igitur succurrere conabatur idem vomitionem procurando uno die, & die sequenti purgationem, idonea etiam quam plurima exhibendo medicamenta, uti sunt Boli, Haustus, Julapia, Cordialia, &c. singulis morbi indicationibus prout ille conjectabatur, tandem satis factura; interim quod primum locum tenere judicabat, ægroto omnem prorsus Cervisiæ tenuis usum, sub pœna maximum vitæ suæ discrimen subeundi, si secus fecerit, interdicendo. Nullo autem hanc copiosam suam eorum quæ averfabatur ingurgitationem, & ab iis quæ vel avidissimè peteret abstinentiam levamine insequente me accersit. Ægrum vertiginosum reperi, sitibundum, pituitam ægre è faucibus præ visciditate sua rejicientem, ob internum viscerum æstum magnopere anhelum, denique, de cervisiæ tenuis, aquæ succo Limon vel Aurantiorum impregnatæ, vel hisce similium, ad sitim quæ eum maxime premebat inopia, malorum omnium, ut sua tunc stetit sententia, gravissimo conquerentem.

Pulsus debilis erat, & vires adeo diminutæ, ut vix pedibus corpus suum sustinere valeret.

Cum autem plurimum de siti & calore interno quereretur, & ex urina admodum turbida, magnam humorum a-

gitationem & incendium à prægræssis per vomitionem & purgationem evacuationibus merito suspicarer; ne in partem aliquam nobilem è sanguinis gremio portiones aliquæ tumultuantium humorum diverterentur, sanguinis missionem in modica tantum q: quamprimum consului, qui instar carniū loturæ putrælaginosus dum incalescebat apparuit, consistentiæ seu texturæ fibrosæ penitus expers, post refrigerationem pellicula tenaci & lutei coloris, quæ partium nutritiarum ejus propter inflammationem febrilem inspissationi debetur, intactus.

Post V.S. cerevisiæ tenuis haustum quantum voluit indulsi, & ejusdem usum quoties & quantum voluerit concessi; ex cujus primo haustu se adeo relevatum esse percepit, ut jam pristino animi robore reasumpto de convalescentia se neutiquam desperare strenue affirmabat. Clysterem è lacte & sacharo culinari injiciendum jussi, unde fœcum quantitas stupenda quæ post finitam medicamenti purgantis operationem viribus ejus penitus exantlatis in intestinis substitissent, foras ejiciebatur. Hinc penitus evanuit vertigo, viscerum æstus, sitis, oris ariditas, salivæ visciditas, & etiam magna ex parte artuum debilitas.

Nocte sequenti exhibui bolum & haustum seq: *R Tart: vitr: Sal: prunel: an:*

℞. *Conf: Lujulæ* 3 ℞. *Syr: Limon:* q:
f. Ms. f. Bolus. & *Aq: Theriacal:* 3 i ℞.
Suc: Limon: 3 ℞. *Syr: Viol:* 3 ii. Ms. f.
Haustus post Bolum fumendus.

Nocte sequenti bene dormivit, & mane
seq: sanitatem ejus adeo promotam inveni,
ut nihil amplius præscribere mihi visum est
præter Ptisanam seq: ad humectanda & lax-
anda viscera ab humoribus acribus & medi-
camentis violenter operantibus nimis cale-
facta, & *Decoct: hord: cum Tamerind:* 3 i.
præp. ℞ ii. Colaturæ admisc. *Mannæ* 3 i.
Tart: Vitr: 3 ii. Ms. f. Ptisana, de quo su-
mat haustum frequenter, ita ut tota exhau-
riatur intra duarum vel trium horarum spa-
tium.

Hujus operationem sequutæ sunt qua-
tuor vel quinque lenes alvi dejectiones, æ-
gro absque ullo aliorum medicamentorum
ope sensim & gradatim ad pristinam sani-
tatem restituto.

E 4 OBSER.

OBSERVATIO XIII.

De Febre Vaporibus, vulgo dictis conjuncta.

VIR quidam obefulus, & constitutionis phlegmaticæ, cùm ambulandi & liberioris auræ captandæ causa in campos huic civitati vicinos exspatiaretur, Aquæductu satis insignis vulgo *Lambes conduit* dicto in transitu suo conspecto, istius ad sitim suam restinguendam liberalius quam par erat aquas sibi indulgebat. Hinc statim ventriculo dolebat, postea intestinorum torminibus cum alvi fluxu per dies 8 vel 9 producto, citra ullū autem notabile valetudinis dispendio penè desinentibus corripiebatur.

Dum autem postea e villula quadam tertio abhinc idcirciter lapide distanti, ubi res suæ eum vocassent, rediret, medio solum confecto itinere primum ægrotare cœpit, & prius quam ædes suas attingere valuisset, adeò debilis factus est, ut statim sub primo ejus ingressu, si non ab adstantibus adjutus esset, præceps in terram deficientibus plane viribus corruisset.

Postea in lectu compositus horulæ unius exacto spatio, horroribus variis intervallis paroxysmorum more, & frequenti

quenti stomachi subversione per spatium semi horæ afficiebatur. Hos calor ingens cum incipitis dolore immani excipiebat, qui cum per totam noctem fere cum vigiliis & jactitationibus molestant, subito tandem sudore profuso, plurimum imminuebantur.

Hoc mane ad illum accersitus, pulsum ejus debilem & frequentiore, carnes calore sicco exustas, robur naturale mire debilitatum, caput dolore & vertigine quoties id è pulvinari vel minime erigere conaretur, affectum reperi.

Symptomata hæc admodum periculosa videbantur, & febris mali moris prænuncia; cum autem urinam bene coloratam conspexeram, & sedimento copioso refertam, periculi minus subesse mihi facile persuadebam. Hinc enim certo mihi constabat hanc febrem earum esse indolis quarum periodus remissionibus saltem, si non intermissionibus solent circumscribi.

Plurimum hic ut ingenuè fatear animi pendebam, utrum sanguinis quantitatem V.S. diminuerem, nam debilis erat ægrotus, & pulsus ejus depressus ultra quod crederet quisquam, si non ita sibi res ipsa constitisset; Cum autem athleticus erat & magnopere de capitis dolore quereretur, modica quantitate, non ultra 3 x. missionem ejus permisi.

Hinc

Hinc doloris loci mutatio à fincipite videlicet ad occiput sequuta est. Sitis expers erat, & proinde pro victu jusculum ex carne pulli, & in languoribus Cordiale Perlatum concessi. Enema post meridiem injiciebatur ex Lacte Sacharato, ex cujus operatione maximè se levatum in visceribus quæ prius quasi gravata senserat, percepit; & postea cum vesperi accessissem, calore & dolore capitis, magnopere levatum ægrum inveni. Pulsus item adhuc frequentior ordinario vibrabat, æger etiam si alacrior, & non adeo debilis ac prius, non tamen & omnino ἀνύρετο erat.

Nocte statim post ingressum ejus in lectum omnia exacerbescebantur de novo, febris, dolor capitis, ventriculi ægritudo, superveniente etiam aliquali lateris dolore punctorio, ita ut noctem vigil & perturbate etiam si paululum remissiùs quam præcedentem transivit; tandem circa auroram remittentibus symptomatis prædictis, & sudore copiosè suborto, blande irrepsit somnus.

Mane illum fomno plurimum refectum revisi; urina adhuc in partes secessit ut prius, pulsus adhuc ut antea frequentior justò & parvus erat. Regimen idem ac pridie & Enematis repetitionem consului. Hisce observatis sub vesperam cibum è carne pulli sibi gratum fore dicebat (modo id impune sibi concedi speraret.) Obtinuit, & nocte
 integra

integra sequenti bene dormivit, diminutis plurimum cæteris symptomatis & penitus disparente febre; Cum autem primo mane ad restinguendam sitim, haustum unum & alterum Decocti Hordei, quod forte in promptu erat ingessisset, illico stomacho laborare, & in vomitionem urgeri incepit, nec mirum cum nondum uti verisimile est ex aquæ potu frigidaë noxam ventriculo impressam excussisset; cum autem brevi se collegisset, & ab ægritudine ista magna ex parte liberatus esset, dum lecto surgere aggrediretur spirituum deliquio correptus est, ita ut mortem instare credentes qui adstarent, me festinanter accersitum ibant; quamprimum autem advenirem, etiamsi lypothymia excussa ad se rediisset, illum languidum inveni & pulsum ejus vix perceptibilem.

Spir: igitur C. C. libera manu exhiberi curavi, unde spirituum animalium recuperatis viribus, & emicante pulsu è lecto exivit, adaucto quam animi tam corporis robore. Hoc die cum omnino febris expertem ægrotum reperissem, victum liberaliorem, ejusque delectum concessi; quoniam diu antequam in hanc febrem incidisset fluxu alvi & omnimodo fere appetitus prostratione laborasset. Mane sequenti quarto (*viz.*) à morbi initio erupebant ulcuscula in labiis certissimum fugati morbi & redeuntis sanitatis indicium. Die uno interposito,

sito usum Aquarum purgant. ℞ iv. ad medias coct: & lact: ꝑ iv. coagulat: præscripti, ad humores qui per morbi decursum tam in sanguine quam visceribus præternaturalem mutationem qualemcunque acquisivissent, eliminandos.

Operationem aquarum comitabantur febricitatio, ventriculi ægritudo, ingens virium prostratio, & universa corporis lassitudo, quæ omnia copiosè sp. C. C. exhibitioni magna ex parte cedebant, & somno superveniente penitus exulabant. Hæc cū æqua lance trutinassent, & ex una parte mecū perpendissent, quod pulsus parvus usq; in paroxysmis, languor spirituū, vomitiores, universi corporis lassitudo, teneritudo carnis ubi affligisset dolor, pallor urinæ, sitis carentia, symptomata sunt febris nisi malignæ nequicquam competentia; ex altera autem vidissent calorē febrilem cū pulsu frequentiori, paroxysmis regularibus satis distinctum & more febrium cæterarum sudoribus desinentem, cum labiorum tandem eruptione ulcerosa critice judicatum; nihil mihi quantum conjectura assequi valebā verisimilius videbatur, quam quod affectus hic invicem mixtus & complicatus e duabus causis distinctis oriundus se ostendisset, non enim penitus cessaverat Diarrhæa, de qua uti prius dictum est tam diu laborasset, cum ex itineratione nimis longa & citata se calefecisset; unde ratione

tioni neutiquam dissonum videtur, ut humores qui in motu erant, & prorsus per propria cathartica foras eliminari debuissent, jam intus sanguini intimius se admiscuissent & è nimis violento exercitio incendium concepissent, unde symptomata febrilia; & cum è præmemorato eodem alvæ fluxu prægresso, & profectioe nimis longa & festinatori frangerentur vires, & spiritus plurimum exhaurirentur, facile concipere est, quomodo ex hoc sanguinis statu depauperato & debili exoriretur spirituum animalium quoad suam dathesin paucitas & languor, & quoad suos influxus, motus aliquantulum inordinatus sanguinis circulationi & succorum secretioni multifariam injurius. Hinc etiam liquido patet, cur adeo facile pateretur æger recidivam ex Aq: purgativarum exhibitione; Nondum enim sanguine implexi humores plane exulassent, nec vigorem suum recuperassent spiritus, unde è levi solum & præmatura excitata in massa sanguinea commotione, de novo effervesce incipiebant humores vitiosi, & spiritus denuo ex-candescere.

Quas autem egit hîc partes languida fractaque spirituum animalium textura vulgo *Vapores* dicta eventus docebit.

Hinc enim de alacri subtristis & cogitabundus factus est, spiritus vacillabant,
tum

tum vitalis, tum animalis, deficiebat appetitus, & tota nutabunda quasi brevi ruitura stetit machina.

Ægrum & astantes admonui non tantum subesse, quantum iis videbatur periculi. Decoctum Amarum S. S. per aliquot dies præscripsi, & postea Electuarii & Tinct: seq. & *Cons: fl: cich: ʒi ʒ. Limat: chalyb: subtil: ʒ ii. Tart: Vitr: ʒ ʒ. Syr: de ʒ rad: parum, Ms. f. Elect: de quo sumat q: n: m: manè & h. 6. p. quotidie, superbibendo Tinct: Chalyb: Amar: (cujus descriptio supra extat) c. ʒ. beneficio, brevi ad pristinam sanitatem restitutus est.*

OBSER-

OBSERVATIO XIV.

De Ophthalmia contumaci.

JUvenis quidam, temperamenti biliosi, & habitus corporis macilenti, molestissima humorum defluxione oculum unum obfidenti graviter per septimanas duas laborabat. Plurima collyriorum, & Cataplasmatum forma medicamenta juxta amicorum nunc unius nunc alterius sententiam compositorum frustra expertus, tandem ope mea usus est. Cum igitur ægrum, præ dolore ab inflammationis vehementia orto adeo torqueri viderim, statim omni mora seposita phlebotomiam ad ʒ xii. & ejusdem repetitionem interposita purgatione leni ex *Aq: purg: ʒ iv.* cum *Mannæ ʒ i ʒ.* & *Tart: Vitr: ʒ i.* etiam ad aliam vicem cum alia insuper purgatione, si nihil mitius se haberent symptomata, consului; verum incassum, adhuc urgente membranæ adnatæ, etiam & palpebrarum inflammatione, cum ingenti & dolorifica laticis aquosi & acris effusione, ita ut penitus fere interromperetur somnus, & omnium ciborum averfio insequeretur. Ad collyria igitur, extorta prius aliquali ab exhibito haustu paregorico symptomatum allevatione
 confu-

confugere coactus, sequens (quo melius hisce casibus in praxi haud expertus sum, adjuncto *Vitr: alb: gr: 3 ss.* quoties inflammationis expers sit defluxio) præscripsi. & *Aq: Plantag: Spermat: Ranar: Rosar: rubr: an. 3i. Tutia optimæ præp: cerussæ optime lotæ c: c: ust: an. 3i. Sach: satur: 3 ss.* Ms. f. collyrium quod ex spongia admodum molli exceptum, in oculum ter quater vel ad libitum in die instilletur, & externe etiam leviter aliquoties ei applicetur.

Hoc autem, prout etiam aliquo alio à nobili quadam admodum celebrato ne hilum hic proficientibus, ad usum cataplasmatibus ex medulla panis albi cum vitello ovi, adjecto *ol: rosac:* tantillo compositi, & ultimo ad linimentorum camphoratorum, & indolis quantū potuerimus anodynæ usum, interea etiam vesicatoriis amplis inter scapulas & intercipientibus emplastris ad tempora applicatis, successū quidem nequicquam adhuc feliciori nos recepimus.

Quocirca post aliquot dies horum usu nequicquam cedente morbo inutiliter insumptos, inflammatione etiam jam oculum alterum vel pari atrociam petente, accedente item præter dolorum egregia utriusque oculi visus diminutione, aliā quamprimum methodo qua contumacissimum periculosissimumque hoc symptoma dimo-

dimoveremus, ad humorum (*viz.*) acrimoniam corrigendam præcipuo collimantem modo sequenti aggressus sum. & *Extr: Rud: ʒi. Colomel: gr. xii. Ris: ʒal: gr. iii. Ms. f. Pil. v. deaurandæ* primo mane sumendæ, & aliquandiu superdormiendo, cum regimine. Copiosa & benigna sequuta est operatio, postea plurimum remittente inflammatione, ita ut ex earum ad tres vel quater vices, interposito unius vel duorum dierum intervallo, repetitione, ad pristinam oculorum sanitatem & visus aciem restitutus est.

F OBSER-

OBSERVATIO XV.

De Diarrhæa.

Generosa quædam, gracilis & rarioris corporis texturæ, aliquantulum cogitabunda, & mœstitiæ citra causam ullam manifestam nimis dedita, Diarrhæa laborabat, quæ illam in corporis marcorem extremum, & virium debilitatem deficientibus etiam somno, & appetitu, brevi induxit. In horum omnium symptomatum levamen *Theriacæ Androm:* Bolos aliquot proprio suo consilio per aliquot noctes sumpserat, quorum ope mitius se habebant priora illa symptomata, eorum loco suborientibus aliis nihilo minus molestis, artuum (*viz.*) tremoribus, spirituum corruscationibus, capitis doloribus, & sudoribus profusis, quæ illam adeo fatigarunt ut in subsidium medici opem implorare coacta est. Primo statim adventu adfluxum coerendum (etiamsi admodum debilis erat) Potionem sequentem propinavi. *R. Aq: Lact: alex: ℥ ii. Cinam: fort: ℥ ℥. Rkubarb: torrefacti ʒ ii.* Ms. f. Potio statim sumenda, cum regimine. Quater deiecit; post ejus operationem pro potu communi decoct: alb:, & viribus reficiendis Cordiale Perlatum ordinavi.

dinavi. Nocte sequenti bene dormivit, & longe melius se habuit. Perendie potio purgativa, & tertia vice alterius diei intervallo repetebatur. Hisce peractis evanuit diarrhæa, & cætera quotquot eam comitari solebant symptomata. Jam igitur me ad causæ antecedentis seu primariæ remotiorem contuli, sanguinis, (*viz.*) dyscrasiam, in nimia feri abundantia & acrimonia fundatam, quod genio suo nimis agiles functiones tum animales tum naturales alternatim, stimulis suis adoriendo & urgendo symptomata præcedanea produxissent. Huic fini intentus sequentem methodum institui, & *Fol: Sennæ mundatæ* ʒi. *Rhabarb: opt:* ʒ ʒ. *Cinam:* ʒi. *Cog: in aq: f. q. f. ad Colat:* ʒ iii. cui admis. *Syr: ros: sol:* ʒ ii. f. Potio mane sumenda cum regimine, & post biduum repetenda.

Evacuationibus his ad feri redundanti-
am minuendam peractis, alteram intentionem medicinalem, sequenti methodo adimplere fategi. & *Tinct: Chalyb: amar:* (cujus supra extat formula) ʒ ii. f. Hau-
stus, mane & h. 6. p. quotidie sumendus.
& *Pul: e ch: c: c:* ʒ ii. *Cast: Rad: cassu-
mun: pul: an.* ʒi *Bals: Gilead:* q. f. Ms.
f. Pil: ordinariæ magnitudinis, quarum su-
mat 4. singulis noctibus cubitum itura su-
perbibendo haustum sequentem, & *Aq:*
Lact: alex: ʒ ii. *Syr: Bals:* ʒ ʒ. *Tinct:*
Cast: gr. x. Ms. F 2 Post-

Postquam autem valetudinem satis fir-
 niam ex horum medicamentorum usu si-
 bi visa est recuperasse, inopinato in febrem
 incidit tertianæ nothæ æmulam. Post primū
 accessum me denuo consuluit, interrogans
 quid de casu tam subitaneo utpote sine ul-
 la causa sensibili, vel indispositione præ-
 nuncia contingenti sentirem. Respondi,
 me illum habere pro effectū ferositatum
 acrium seu biliosorum, prius in sanguine
 stabilientium, & conspirante anni jam ver-
 nali tempestate fermentantium, & eo col-
 limante natura, ut exinde quasi critice ex-
 clusis fæculentiis, depuratiorem sanguis sta-
 tum adipisceretur.

Ita quidem eventus comprobavit, cum
 febris hæc non ultra tres paroxysmos abs-
 que ullius medicamenti usu transcurreret,
 & singulus paroxysmus profusis sudori-
 bus, cum copioso in fundo matulæ rubri
 instar ocræ coloris deposito sedimento,
 solvebatur.

OBSER-

OBSERVATIO XVI.

Tormina Ventris cum Hæmorrhagia per Anum, à Catameniiis subsistentibus.

COrripiebatur generosa quædam ætatis suæ circa annum 47, temperamenti calidi, & sanguinei, torminibus ventris atrocibus, primis horis 24 humidis, (quo spatio vices saltem dejecit) postea vero siccis, & proinde longe molestioribus, intestinis jam mucosuo quo contra humorum præternaturalium acrimoniam muniuntur, destitutis.

Ægram exacto triduo, dolorifico hoc affectu, valde debilitatam, aliquantulum sitiundam, at febrilis caloris, seu cujuscvis in sanguine orgasmi prorsus immunem reperi. Nec ulla, unde vel bilis acrimoniæ, & ejus copiosiori in intestina effusioni, vel alicui in eduliis delicto, etiamsi tempus anni herbacii victus copiam, quem sibi aliàs indulgere consuevisset, profusius administra-
ret, affectum hunc ascriberem, indicia occurrebant. Clysterum usum ob metum doloris ex eorum intromissione orituri, hæmorrhoidibus olim obnoxia, & intestini recti exitum valde ex tot sedibus prægressis

jam fauciatum sentiens plane respuit. Quare Haustum sequentem evacuativum quo fæces leniter deorsum sollicitarem præscripsi : *R. Aq: Cinam: hord: ʒ ii. Rhabarb: parum torrefacti ʒ i. Mannæ ʒ ss. Tart: Vitr: gr. vii. Ms. f.* Potio quamprimum sumenda cum regimine. Hinc quater vel quinquies ad excretiones dolorificè stimulabantur intestina, at frustra, cum nullæ eas omnino sequutæ sunt dejectiones.

Hæc cum ita se habere mihi narrasset, mecum cogitare coepi, num non molestissimus hic affectus ab aliqua causa remotiori quam hætenus suspicatus fueram, originem suam duceret. Proinde inspectis sedibus, in iis, etiamsi minima quantitate erant, quæ ante latebat causa, oculis plane fistebatur. Sanguine enim erant oblinitæ, eoque adeo recenti, ut urinæ ejus portio simul cum fæcibus exeunti copiose commixta appareret.

Catamenia per aliquot menses ratione ætatis substituisse, interrogatione facta, statim deprehendi, & cum nulla prorsus iis restituendis spes restaret, & ægra victu liberaliori uteretur, nulla alia ratione hunc affectum subventum iri ratus, quam V. S. qua sanguinis copiam suffocativam minuendo, catameniorum defectui quodammodo succenturiare potuerimus, eum ideo quamprimum

primum ad 3 xv. mitti curavi, quo facto, intra horarum quinque spatium magnopere se levatam percepit, & deinceps è tormentibus immunis, absque ullorum medicamentorum ope omnino convaluit.

F 4 OBSER-

OBSERVATIO XVII.

De Affectione Hysterica.

FOemina quædam ætat. plus annos 45, habitus gracilis & temperamenti phlegmatici, primo cephalalgia, qua finita statim tussi, sputatione crebra, ac si mercurio excitata, appetitus prostratione, doloribus sinciput & totam insuper faciem periodice, sexta (*viz.*) quaque h. matutina instantibus & usque ad vesperam productis, cum frigore, quod calor, post aliquot horas ut in febribus intermittentibus, insequi solebat, molestissimo corripiebatur.

Primo igitur adventu ob alvum constipatam, & peccantis feri copiam Potionem sequentem præscripsi. & *Fol: Sennæ* ʒ ii ss. *Cassie cum Cannæ confractæ* ʒ i. coquantur in aq: f. q. f. ad colaturam ʒ iii. cui admixt. *Mannæ opt:* ʒ vi. f. Potio cum regimine sumenda. Decies deiecit cum emolumento, cessantibus, tussi & sputatione, & redeunte appetitu. Doloribus autem adhuc urgentibus, Empl: vesicatorium amplum inter scapulas apponebatur, cujus vi ingens feri evacuebatur quantitas, & paulo post tempore penitus evanescebant dolores,

res, loco frigoris & horroris quæ antea ægram invadere solebant, superveniente spirituum animalium inflatione & exaltatione, qualem baccho liberius indulgentibus accidere cernimus.

Hoc vesperi *tertio* scilicet à meo adventu injiciebatur Clyster, & cum ægra de aciditate in ventriculo molesta querebatur Bolum cum *Pul: è ch: c: c: 3 i.* præp: tertia quaque hora ad tres vices sumendum, superbibendo *c: vi. cordialis perlati* consului; hinc placide dormivit, & mane sequenti longè melius se habuit usq; ad horam duodecimam, quo tempore de novo invasit illam frigus ad horas tres durans, cum vomitione, post unum & alterum nixum, tantillo phlegmatis tenacis rejecto, sponte sua desinente; caloris etiam loco qui frigus excipere consueverat, succedente sudore miti & benigno.

Pulsus debilis erat, & urina admodum cruda, cum sedimento albo & copioso saturata, statum sanguinis denotans languidum & salinum, chylum recenter sanguini transmissum in succum vere nutritium transmutandi minus capacem, quin potius eum in quasdam solum minutias corrosiva sua qualitate comminuere aptum natum, amicum omne cum eo foedus & symbolum respuentes, & nunc per sudores nocturnos, nunc per urinam à reliquo sanguinis

sanguinis confortio cum magno ægrotæ virium dispendio emigraturas.

Insuper etiam jam eam adoriri ceperant frequentes hypocondriorum tensiones, oscitationes, & inanitionum sensus, (symptomata apud vulgus insignioria hujus morbi *Vapores* dicti audientia) & quibus proinde etiam jusculis, & sorbitionibus, quasi victimis, nec frustra, placare student.

Consilio igitur adstantium juscula pulli, Vinum generosum, vulgo *Tent*, uti etiam Claretum cum Cinamomo & foliis Menthæ siccis coctum, vires reficiendi gratia, ad libitum, idque impune, quantum ego observaveram, ingessit; & cum noctem insomnem transire vereretur, in promptu esse jussi sequentia, & *Pul: ech: c: c: 3 i. Cast: veri gr. vi. Conf: Alk: s: m: q. f. Ms. f. bolus ad libitum sumendus cum haustu sequenti, & Aq: meliss: Rutæ puleg: Bryon: c: Diacod: an. 3 ʒ. Laud: liquid: sine odoriferis gr. x. Ms. f. haustus, & sit in promptu.* Prius autem quam in somnum se composuerat, ex nova Emplastri è *Melilot* applicatione, parte fauciata adhuc tenera & exquisitiori sensu prædita, capitis dolore, & frigore admodum molesto in extremis corripiebatur, & utcunque caute id egerit ancilla, vel quævis alia, pari prorsus eventu, quotiescunq; repetebatur applicatio nova accidit.

Tota

Tota hac nocte (*viz.*) *quarta*, haustu aliquantulum præmaturius sumpto bene dormivit, & cum mane sequenti illam hilarem, & omnium symptomatum expertem deprehendissem, omissis ceteris victum solum, quem sibi præ ceteris gratiorem sentiret, consului.

Cæterum non diu postea, cum eam inviserem & pulsum velocius vibrantem sensissem, se noctem venturam irrequieto transituram subindicavi, nisi interponeretur aliquid ad illud præcavendum; quocirca assentiente illa, Bolus & Haustus ut antea de novo repetebantur.

Noctem hanc *quintam* per intervalla dormiendo transiit, & mane sequente cum astrictior erat alvus, exhibitus est Clystere lacte sacharato solum compositus. Ter operabatur, idque non absque torminibus atrocissimis, & insigni virium dejectione ad horas aliquod infestantibus; tam levi occasione de novo ad excandescentiam proni sunt spiritus animales, dum nondum crasin suam naturalem & motum recuperaverint; Tandem autem illis ad vesperam sponte sua cessantibus cubitum ivit & noctem integram *sextam* (*viz.*) placido irrepente somno transivit.

Mane sequente (*viz.*) die *septimo*, de novo illam invasere, ut prius ventriculi ægritudo, cum levi vomitione, capitis dolor,

lor, pectoris lancinationes violentæ, ac si intus circumageretur rota (uti aiebat) sputatio profusa, oscitatio, frigus artus inferiores præcipuè afficiens, immanis etiam tendinum subpoplitearum rigor, & cordis compressio syncoposa.

Hoc statu accersitus ægrotam inveniens, quo morbo recrudescenti obviam irem, methodo sequenti usus sum, & *Pul: e ch: c: c: 3 i. Cast: russi: Sal vol: c: c: rectif: an. gr. vi. Conf: Alk: s: m: q. f. Ms. f. Bolus* quamprimum fumendus, & tertia quaque hora repetendus superbibendo c. vi. Julap sequentis, & *Aq: Lact: alex: Bryon: c: an. 3 iv. Tract: Cast: 3 i. Sach: alb: q. f. Ms. f. Julapium cordiale*, de quo etiam fumat c. 3 vel 4 ad libitum. Hinc aliquid levaminis sensit, nondum autem in tuto rem esse conjiciens, me denuo vesperi accersiri curavit. Adveni & illam cibantem inveni non solum impunè, verum cum egregio emolumento. Bolum sequentem hac nocte exhibui, & *Ther: Andr: 3 i. Cast: gr. vii. Lapidis goa: 3 i. Ms. f. Bolus* quamprimum fumendus, cum haustu seq: & *Aq: Lact: al: 3 ii. Bryon: c: Diacod: an. 3 3. Ms. f. Haustus*. Nox quieta sequuta est; verù die insequenti *octavo* (viz.) post meridiem aliqualem præsentens symptomatum recidivam, me vocavit; Pulsus debilem inveni, & proinde statim *Spir: Sal: Arm: gut. xxx.*

gut: xxx. ex haustu aq: f. exhibui & eorum repetitionem horatim vel sepius pro re nata suasi. Horum usu magnopere profecit, ita ut noctem sequentem absque ullo paragorico suavem habuit & quietam.

Die sequenti *nono*, cum pulsu fortius micantem, urinam coloratiorem, spiritus animales in pristinas suas stationes, & motus restitutos, & naturam paulo erectiorem offendissem, methodum jam tempestive talem institui debere judicavi, & non prius, quæ sanguini vigorem conciliando, spiritus animalibus functionibus præfectis indolem iis strenue & regulariter exequendis idoneam restitueret. Proinde sequentia præscripta sunt. & *Decoct. Amar: S. S. ʒ iii. Aq: Gent: c: ʒ i. Ms. f. Haustus, mane & h. 5. p. sumendus quotidie ad triduum. & Sp: Sal: Ar: succinat: ʒ ʒ. Summat: gr. xxv. in haustu Aq: f. ad libitum præcipuè in languoribus. Hac nocte & sequenti graviter morbo vulgo *Ephialtes* dicta molestebatur, cujus solutionem semper sequuta est urinæ subpalidæ effusio frequens & copiosa.*

Post triduum exactum, methodum sequentem institui, & *Tinct: Chalyb: Amar: ʒ ii. f. Haustus bis in die sumendus quamdiu voluerit. Hac sedulo per unius septimanæ spatium inita, omnibus symptomatibus subactis plane convaluit.*

Multi-

Multiplicem quicumque hujus affectus varietatem, umbratilem quasi aliorum quamplurium, qui hominem tum externum tum internum adoriri solent, vel uno hoc subiecto exhibentis speciem contemplatus fuerit, vix secum diu hæsitaturum credo, quibus, præ cæteris potissimum corporis humani partibus inhæserit. Nullam enim inibi existere præter nervos, ad ejus scenam tam versatilem repræsentandam reperies habilem, num symptomatum indolem, spectes, seu discrimen.

Causam etiam quod concernit, proximam scilicet & immediatam, id, omne esse statuo (undecunque demum eveniat) num scilicet ab humoribus internis, vel objectis externis; num etiam indolis alcalinæ vel acidæ, etiam vel neutrius, quibus singulis aliquando pro virium suarum gradu, vel subiecti in quod agant dispositione, nocendi vis inesse potest, quæ spiritus animales in muneribus suis exequendis quovis modo impediat, vel pervertat; hoc autem sibi peculiare habens, quod ab eorum, quos adeo simulat, morborum essentialium causis, vel ratione magnitudinis, vel durationis, pro maxima saltem parte discrepet. Hinc morbi hujus insultus, vel ob causæ debilitatem facile tolerantur, vel ob ejus indolem citius dissipentur. Unde non immerito ab antiquis ἀραδυσμιασες seu *Vapores* nuncu-

nuncupantur, utpote à morbis essentialibus altiores fixioresque radices agentibus, ob causas suas leviores & magis diffilabiles præcipue abludentes.

Utcunque res sit, nihil adeo proficuum in paroxysmo ubigendo longa experientia edocti fumus ac medicamenta quæ odoris efficacia & vi pollent, & istius generis sunt aliquando, vel pro ratione causæ, vel ægrotantis dispositione suave olentia uti sunt, *Mosch: zibet: Ambr: gris: flor: Aurant: Ros: Lavend: cl: juxta Cl: River: præeunte Solenand: River: Obersv: 65. Prax: (mecum) 316.* quæ insignem aliquibus hysteris usum præstitisse retulit, *Cl: Barthol: Histor: Anatom: Cent: 3. Hist: 28.* & vel moschi solum odorem foeminæ cuidam menses prius suppressos statim restituisse. *Histor: Anatom: Cent: 2. Hist: 87.* Aliquando & pro maxima partibus contraria uti sunt, omnia foetida & graveolentia prædita, tum intus, tum extus adhibita, cujus familiæ sunt *Galban: Assæfætid:* utpote etiam fumigationes ex Unguibus equorum, & volucrum pennis in ignem coniectis excitatæ, & innares admixtæ.

His autem non satis votis respondentibus, præcipuè ubi symptomata à spirituum motu efferationi & irregulari oriuntur ad *Opiata*, vel per se, vel cæteris admixta, quasi

quasi ad asylum confugiendum est. Extra paroxysmum ea omne ferunt punctum quæ sanguinis novam ei sensim inspirando ζύμωσιν, compagem laxam ejus & debilem refarciunt, uti sunt Amara, Aromatica, & cujuscunque demum præparationis chalybeata.

Unicum denique calci hujus observationis adnectam, quod multoties expertus sum, & proinde aliquibus saltem qui non diu hujusmodi castris militarunt prodesse potest, venesectionem scilicet, in quibusdam feminis, qui natura calidiores ad viraginum classem quam proxime accedere videantur, adeo esse necessariam ut prætermissa illa medicus spei suæ votique in morbo hoc tractando vix unquam fuerit particeps.

OBSER-

OBSERVATIO XVIII.

De colicis doloribus, convulsionibus, & artuum impotentia, post febrem invadentibus.

Mulier quædam post febrem malignam (uti retulerunt amici ejus) graviter hysterica evasit, supervenientibus illi convulsionibus partium internarum, tum externarum, sese alternatim excipientibus, cum artuum inferiorum immobilitate & stupore.

Contra hunc affectum varia è foetidorum familia cum *Cast: Spiritibus volatilibus*, &c. primo, postea *Chalyb: cum Sulph:* præp: forma pilularum præscripsit vir quidam utcunque alias, professione sua eruditus, nostra tamen minus exercitus, iis superaddendo usum aquarum *Hamsted*, quarum quotidie ℥ ii. vel ℥ iii. ac si in iis, omnis prorsus convalescentiæ ejus cardo verteretur, sumi quam religiosè præcepit. Hanc methodum per quinque septimanas prosequuta est ægra, non solum infructuosè, quin etiam cum suo damno, diminutionibus indies factis viribus, & magis invalescenti morbo. Accersitus, quamprimò advenerim, dum statum ægrotæ impensius

animo inspexerim, aquas utpote intempestive in usum vocatas me neutiquam hic probare innui; adeò enim debilis à prægressa febre ob calorem naturalem immutatum, sanguinis texturam effætam, & spirituum animalium paucitatem facta fuerat ægra, ut tam gravi Aquarum crudarum oneri diutius sustinendo impar, earum diluvio ingenti tantum non succubuisse mihi videbatur.

Miram inesse fateor aquis chalybeatis vim in sanguinis textura corrigenda prout pluribus modis à naturali sua indole deflectat; maxima autem earum usu cautela opus est, cum gladii ancipitis instar pro ratione exhibitionis, vel ægrum vel morbum jugulare possint. Quandoque enim adeo fæculentiarum copia sordescit sanguis, ut obstructions viscerum contumacissimas producat, quæ chalybeatarum aquarum usu, omiſſis præmittendis, catharticiſ (*viz.*) & V: S: in partes nobiliores, cum morte ægroti subitanea & præmatura transferantur.

Quandoque adeo in calorem proclivis est sanguis, ut nisi copia ejus minuatur in principio, medio aquarum cursu æstus accendetur febrilis, non nisi intermisso earum usu, & regimine appropriato extinguendus.

Ultimo non raro accidit, ut in ægrotæ nostræ casu, quòd ob viscerum debilitatem, & statum sanguinis fractum, & effætum, aquarum

rum usus non solum sit inutilis, quin etiam admodum infalubris, & damnosus.

Sumpta igitur ab iis quæ ægrotæ nocuere, æquè ac à natura morbi, & symptomatum, indicatione, curativas intentiones juxta methodum sequentem institui. Exulante prorsus admodum pernicioso aquarum usu, & Clystere ex *Com: Decoct: cum Elect: Lenit: ʒ i.* injecto, mane proximo Decoctum Amarum formula sequenti præscripsi, bis in die repetendum, & *Decoct: Amar: S: S: ʒ iii. Aq: Gent: c: ʒ i.* Ms. f. Haustus mane sumendus, & 6 h. p. repetendus quotidie. Hujus usu ad biduum continuato, inflationes, dolores colici, qui intensissimi erant, & convulsiones externæ quæ faciem, & pectus præcipuè afficiebant, magna ex parte evanuerunt, restituto appetitu cum pristina animi alacritate. Clysteris repetitionem denuo suasi, & postea concessio victu ad libitum, infus: *Chalyb: Amar: illi* quotidie propinari jussi formula hac sequenti, quam aliis similiter affectis ante præscripseram, & proinde tunc temporis apud Pharmacopolam in promptu erat.

& *Limat: ferri: ʒ ii. Aq: Lact: al: ℥ ii. Absinth: min: c: ℥ ss. Gent: c: ʒ iv.* Stent frigidè infus: in Vase clauso decem dies subinde vitrum agitando, postea addantur *Rad: Gent: Zedoar: Calam: Arom: incis: an. ʒ i.* summitat *Centaur: min: p: Absinth:*

p. ℞. *fl: Chamem: Sambuc: Sem: cardamom
an: 3 ℞. Flavēd: dimid: cort: unius Au-
rant:* Stent insuper infusa per triduum.
F. colaura filtranda ad usum. Hujus
Tinct: sumat c: vi. mane & h. 5. p. quoti-
die.

Hujus beneficio, intra spatium octo vel decem dierum omnia profligabantur præmemorata symptomata, manente solum genuum immobilitate gressum suum penitus fere impediēte. Non enim de sedili propriis suis viribus surgere, multo minus se pedibus inter ambulandum sustinere valebat. Quocirca recuperatis jam viribus, & functionibus naturæ vegetius se habentibus, ad contumacissimum ultimum hoc symptoma removendum potissimum collimavi; quod, num parcæ & diminutæ spiritum animalium generationi, & eorum indoli depressæ, vel potius eorum libero in partes moventes influxui ab humoribus vitiosis ibi infixis impedito, potissimum ascriberem, aliquandiu mecum hæsi. Demum autem cum quæ ceteris symptomatibus spirituum animalium (*viz.*) indolem spectantibus arcendis valuissent medicamenta, huic prorsus imparia reperissem, causam ultimam verisimilius in culpa esse mecum sentiens, ad eam tollendam operam medicam protinus collocandam judicavi, idque ita præstiti. & *Extr: Rud: Pil: ex Hier:*

cum

cum Agar: an. ʒ ss. Res Jalap: gr. vi. Ms. f. Pil. v. tertio vel quarto quoque die sumendæ ad tres vices, diebus intercurrentibus persistendo in usu infus: Chalyb: Amaræ, ut prius.

Hac methodo ad septimanam unam & alteram, in aere rusticano inita, gradatim indies imminuta fuit hæc pedum impotentia, & ægrota ad sanitatem pristinam integro restituta.

G 3

OBSER-

OBSERVATIO XIX.

De Variolis irregularibus.

Generosa quædam febricitans & dolore capitis & lumborum intenso laborans cum aliqua ad vomitionem propensitate Die *Sept.* 8, 1699. decubuit.

Hoc die mittebantur sanguinis 3 x.

Die 9 vomebat copiosè è propinatis in haustu *Tart: Emet:* gr. iii.

Die 10 erupere Variolæ, uberi eas comitante ptyalismo cum egregia (ut solenne est) symptomatum mitigatione.

Die 12 supervenit mensium, licet extra terminum consuetum fluxus copiosus, & æquali tenore ad triduum protractus.

Die 13, pro Eclipsi Solis egregia, notabili influxum alvi incidit violentum, unde intra spatium nycthemeri trigesies alvum deposuit, à primo ejus exortu prorsus cessante ptyalismo. Hujus ergo exhibuit nescio quis Bolum è *Diascordio cum pul: ech: c: c: præp.* 3 i.

Die 15 nocte vocatus, cum ægrotam ex evacuationibus profusis, licet jam plurimum remittentibus magnopere innanitam, languidam, & sitibundam invenerim, potum consului familiarem ex lactis una, & aquæ tribus partibus ad medias coctis præparatum,

tum, & esum panis triticei tunc temporis uti retulit votis suis maxime irridentem, continuato etiam Boli è *Diasc:* usu ut prius.

Hac nocte bis alvum deposuit.

Die 16 Variolæ pro more confluentium bene & regulariter se habebant.

Hac nocte alvi fluori, adhuc licet mitius persistenti, ne cum ægræ periculo ultra metas excurreret, objeci Clysteris exhibitionem sequentis, & *Carnis Ovinae decoctionis* ℥ ss. *Ther: Androm:* ℥ i. *Ovi vitellum unum*, f. Clyster statim injiciendus. Hinc proscribebantur excrementa plurima acria, & intestina ad dejectiones frequentes irritantia, & adeo dileniebantur viscera, ut penitus postea substitisset alvus.

Die 17. Hoc mane cohibito penitus alvi fluore, & ulterius provecto faciei tumore, etiamsi plane defecisset ptyalismus, omnia tuta reperi; ne autem de novo recrudesceret, diarrhæa jussi haustus aliquot amplos *Decoct: Albi* aliquoties in die propinari.

Victu etiam ut prius eodem ex Hydrogala & pane triticeo uti prius persistere consului, cum autem de vigiliis & inquietudine quereretur, Vesperi die 18. Haustum sequentem propinavi, & *Aq: Lact: alex:* ℥ ii. *Cinam: b:* ℥ ss. *Diacod:* ℥ vi. *Laud: liq:* gr. x. Ms. f. haustus quamprimum sumendus, & singulis noctibus, auctiori etiam aliquantulum dosi, si opus fuerit. Bene dormi-

vit, cæteris etiam se bene habentibus.

Die 19. Hoc mane penitus cæcutivit.

Die 21 adhuc cæcutiit, jam autem quantenus detumescere facies incepit, exarescentibus etiam aliquantulum pustulis quæ inter se crustatæ & coagmentatæ erant.

Manuum autem pustulæ indies provectiores erant & magis turgidæ, ipsis neutiquam interea uti in genere confluentium variolarum ordinario mos est, intumescen-
tibus.

22. Jam sensibiliùs recessit faciei tumor, & pustulæ arefiebant magis; verum cum de pustularum dolorifico & graviter exurente calore magnoperè torqueretur, ut *Oleum ex amygd: d:* cortice sua acie cultri non aqua calida denudatis per expressionē frigide extractum iis illineretur bis spatio 24 hor. curavi, unde egregium citissimumq; sensit levamen.

Die 23. Hoc die de lecto surrexit, & facies ad statum naturalem reverti incepit.

Adhuc paregorici ante præscripti usu perstitit, omnibus voto respondentibus, nisi quod pustulæ in apice natus putridæ, & male olentes, ob earum profundam ibi insitionem parti deformitatem minarentur, sexui sequaci infortunium, vix ullo pretio sane redimendum. Hisce ergo, adhibitis prius quæ sordibus detergendis, & nativo partis calori refocillando præcipuè inservirent, tandem Emplastrum sequens im-
impo-

imponeretur. & *Empl: Diach: S: 3 ℞.*
Sper: Ceti 3i. Ol: Lil: alb: parum. Ms.
 f. *Empl: molle in pannum lineum exten-*
dendum. Hoc bis in 24 horis recens im-
posito, tandem paucorum dierum spatio
indies subsidentes penitus levigabantur pu-
stulæ, & in gratiam redibat cum ægra na-
fus.

OBSER-

OBSERVATIO XX.

Tussis Convulsiva.

PUella quædam sex annos nata, Tussi suffocativa, seu *Hooping-Cough* vulgo dicta corripiebatur. Hujus tussis paroxysmos decies in die, præter propter violentos adeo sustinuit, ut iis instantibus ob expirationem nimis diu protractam, & tussificationibus crebris & contumacibus comitatam, & ea remittente, inspirationem admodum difficilem, & non absque erecta cervice & sonitu clangoso, cum vultus livore ductam, ob angustata exinde bronchia strangulationis periculo versaretur. Aliquando tussiendo pituitę tenacis offam rejecit à pulmonibus per se, aliquando etiam magnam ejusdem quantitatem vomitione simul contingente è Ventriculo, aliquando etiam inanis infestabat tussis alterutrorum expers.

Celebrabatur V.S. ad 3 vii. sine insigni aliquo levamine, postea leni præmissa purgatione Pulveres absorbentes, & acidum infringentes præscripti sunt sequentes,
& Ant: Diaphoret: Coral: rubr: succin: alb: præp: an. gr. vi. Pul: de Gutteta Ranar: hepat: sicc: an. 3 ss. Ms. pro sex chartulis

tulis; fumat unam tertia quaque hora in cochli: uno seq: Cord: superbibendo c: 3. & Aq: Rutæ puleg: an. ʒ ii. Peon: c: ʒ i. Syr: fl: peon: q. f. Ms. Hisce per diem unum & alterum institimus, at nihil omnino inde profecimus. Postea suasi usum Syr: de succo Puleg: cochleatim ad dies aliquot, quem admodum utilem antea non semel in hoc affectu observaveram, jam plane improficuum. Vesicatoriis proxime usi sumus, & revera non absque eventu felici, præcipuè durante ichoris, non autem diutius, profusione, & quæ proinde repetita fuissent aliis in locis, modo non obstitisset parvuli pervicacia, vel potius lenitas parentum intempestiva. Plurimis igitur incassum hæcenus tentatis, & omnibus fere medicamentorum formulis in nauseum abeuntibus, mentionem feci de vomitu, cui facile, cum tam ingentem pituitæ viscidæ quantitatem à stomacho frequenter inter tussendum rejici animadvertissent, parentes consentiebant, obstante solum difficilis ejus exhibitione. Hanc facile superari respondi, cum furtive medicamentum quoddam fere insipidum ægro propinare in haustu cervisiæ tenuis cui indies assueverat, noveram; me solum anxium esse quid fieret de ægrota inter vomendum, cum quicquid eo pro potu porrigeretur, tunc temporis illam certo recusaturam excepta cervisia, præviderem; tandem

dem autem spe dubia rem aggressi sumus, exhibendo *Hauftum vomitivum* sequentem. *R Tart: Emet: gr. i ℥. f. pul:* in haustulo cervisiæ communis exhibendus sub vesperam. Sumpto haustu septies vomuit, singulis vicibus eliminata immensa phlegmatis supradicti copia, ne guttula quidem interea per integrum vomitionis tempus cujusvis liquoris intus admissa, (idque auspiciatius quidem me iudice) cum vires neutiquam deficerent, & benignæ satis sequerentur vomitiones. Mitior hinc indies aliquantulum facta est tussis, brevi autem ferociam suam resumpsit, ita ut salus ægrotæ in ancipiti versari videbatur. Ego me omnem spem in vomitus repetitione collocasse dicebam, modo tempestive, & prius quam vires nimis dejicerentur propinaretur. Annuentibus iis, ex eodem haustu ac prius denuo assumpto insequiebatur operatio ut prius, cum eventu maxime desiderabili, elanguit enim quotidie tussis, & ægra saluti pristina restituta est. Convulsiva & recte proculdubio, si causam ejus proximam, & immediate paroxysmos (qui sepe nihil omnino rejecto sponte sua recedunt) producentem respicimus, cum autem ex indole per vomitionem urgente tussi egestorum, utpote etiam ex ratione curationis ab usu emeticorum, adeo ingentem feri acris & visceris in sanguine nidulantis, & postea è
glan.

glandularum ductibus excretricibus per totam membranam bronchia pulmonum oblinentem disseminatarum exsudantis cernimus, magnopere ad id, tum quoad copiam ejus, & malitiam in hoc affectu medendo respiciendum esse existimamus. Plurima super hoc affectu differendi hic locum esse fateor, quomodo scilicet tussis hæc à Catarrhali seu ferina, utpote etiam ab ea quæ è frigore oritur, & etiam ab illa quæ Asthma non raro extra paroxysmum comitatur, notis veluti quibusdam characteristicis discrepet; quæ vero cum longe diffusius & accuratius tractari mereantur quam patiantur, vel vires, meæ, vel instituti hujus ratio, ab aliis agi mallet, qui pathologia omni ex parte, & data opera, exornanda, operam suam navant.

OBSER-

OBSERVATIO XXI.

De Pleuritide male judicata.

FOemina quædam gracilis, & rarioris corporis texturæ, pleuritide laborans propter anacatharsios defectum, secundum *Aph: Hip: Lib. 5. Aph. 8.* tandem em-pica fiebat. Per aliquot menses tussi, cum difficili anhelitu, quæ eam in extremam maciem perduxit, corripiebatur, sputum crassum, viscidum, & subpurulentum quotidie rejiciebat, & postea tandem cum intra terminum naturæ ordinarium juxta alterum *Aph: Hippocr: eusdem Lib: Aph: 15.* humores putridos ad Pulmones translatos ibique congestos, non eliminaverit, in hæcticam, vigiliis, appetitu prostrato, summa & virium debilitate comitatam incidens, in extremam vitæ suæ desperationem redacta est. Ceterum hoc statu periculoso, cum vix ulla, ut dictum est, vitæ suæ spes superesset, de dolore in latere sub dextra mamma lancinanti adstantibus queri incepit, quem statim excepit tumor indies augescendo donec in apostema terminaretur. Circa id tempus quo maturationem acquirere, & in Apostema desinere tumor hic prædictus inceperit per triduum, vel quatrimum quic-

quicquid per os rejecerit, pus fuit merum album concoctum, & conglobatum at omnis fetoris expers; hinc commonefacti qui illam id temporis tractarunt medici, & chirurgi, de abscessu aperiendo in consilium ineuntes, id nulla mora interposita fieri convenerunt. Non citius ex apostemate aperto ad dies tres vel quatuor effluxisset pus ejusdem coloris & consistentiæ cum illo quod antea è pulmonibus rejici consueverat, quin penitus evanueret tussis, febris, vigiliæ & quicquid illi molestum fuerat, & indies de statu deplorato vegetior & robustior facta est. Cum autem jam adeo convaluerat, & ulcus quotidie contractius ad consolidationem tendere videretur, num id tuto fieri liceret anxia, me super hac re consulendum voluit.

Quicquid hætenus de hoc casu chartis commissum est, ab ægrota, & chirurgo mihi narratum est, à quò dempto prius superimposito Emplastro, & extracto brevi quodam argenteo qui ulceri cavo insertus esset, quo satius per eum transfluerent qualescunque illic loci à toto corpore demanderentur humores tubulo, cum nihil vel parum humiditatis effluxisse conspicerem, statim eò sententiæ deveni ut metu omni semoto ulceris (si id contingeret) unionem permitterent, linquendo aperturam fontanellæ more pisi continendi capacem, ita ut natura
de

de suo proposito tam sapienti, & salutifero neutiquam averteretur.

A quâ potissimum causa originem suam tulit hic tumor, cum post tot menses à primario morbo laterali supervenerit, præsertim cum abscessus thoracis cavitatem non intrasset, haud dictu facile est; quantum autem ego conjectura assequi possum, non aliunde quam à materia ista præmemorata crassa, & subpurulenta pulmonibus impacta quam toto isto spatio à morbi origine ad hunc usque diem fursum rejecisset. Si viarum per quas ex uno loco in alium hæc materia fuisset translata difficultas obijciatur, præcipuè, cum ulcus de quo mentio facta est, non intrasse pectoris cavitatem, examine à me quam seduo facto, tum specillo, tum candelæ flammam ejusdem orificio dum quam fortiter expirationem moliretur egra, admovendo verisimiliū est; huic difficultati in promptu est responsio (*viz.*) quod iisdem viis quibus a tumore in latere suppurato pus ad pulmones translatum esset, & per expectorationem rejectum, ut prius notavi, retro à contabescuntibus pulmonibus enatum transferri potuisse. Cujus sententiæ veritati stabiliendæ, quod scilicet humores extra arteriarum ora capillaria in partibus solidis existentes de novo resorbeantur seu intus suscipiantur potest instantia anno præterito fatis notabilis

lis infervire, in generoso quodam, cui post longam vasorum hæmorrhoidalium intumescuntiam, & partium vicinarum inflammationem, accidit earundem sphacelatio latius & profundius se protendens, quam unquam ante conspexeram. Huic tam fœtidæ carni moli, dum chirurgus, tum cultro, tum medicamentis amoliendæ operam navaret, mihi jugiter per dies aliquot præsentî, & quoniam æger de difficultate urinæ inter meiendum quereretur matulam inspicienti contigit, ut urinæ superficiei Terebenthinæ oleum quo chirurgus copiosè tunc temporis in applicationibus suis uteretur innatans, cum cæteris adstantibus non solum visu, quin olfactu persentirem, idque per plures dies quotidie quamdiu istius olei usum in vulnere tractando consentaneum fore chirurgus judicasset.

Hujusmodi humorum translationem, quam cæco hoc naturæ ductu, vel viis saltem ad sensum imperviis contigisse asserui, aliquibus forsan mere conjecturalem & præcariam videri posse non diffiteor; ut autem iis possibilitas facti de qua prorsus fit quæstio certius constet, Observationes duas vel tres ex infinitis pene, idque ubi materia purulenta juxta strictum vocabuli *Empyematis* sensum, extra sinum ubi prius collectum esset elapsum, intra pectoris cavita-

H

tem

tem effundebatur, & proinde longe difficilius, quam ubi vasorum sanguineorum lacera & apertiora erant ora, in ea admiffam fuisse cuiquam plane innotefcat, subjungerenon gravabor, excerptas ex *Ephem: Ger: An: 2. Autore Joh: Ferdin: Hertodi*, p. 230. Obf. 146.

Ita de individuo ab interitu conservando sollicita est natura, ut insolita etiam atque extrema, ne succumbat, tentet. Observavi cum excellentiss: Dn. D. Dominico de Marchettis dum adhuc Patavii studiis medicis incumberem, quendam ex gravi & periculosa Pleuritide factum Empicum: Hic cum dolore gravativo, vix non opprimente, difficillimam duxit respirationem.

Ad quam tollendam ea adhibita fuere quæ pus maturare, abstergere, evacuare, & simul vires corroborare apta nata sunt, sed frustraneo cum effectu: Ut tandem ipse etiam patiens metu mortis subitanæ sectionem (quam alias felici cum successu adhibitam novit) avidè & instantaneo sollicitaret; Quæ operatio cum sequenti die opera chirurgica, pluribus in consilium vocatis medicis peragi debuisset, raro de mane Patientem visitantes, invenimus turpissima & purulenta per totum corpus scabie repletum, ab omni vero respiratione difficili & dolore gravativo liberum, immo sanissimum.

Habui

Habui & ego Brunæ fimbriarum quendam ex pleuritide Empicum, qui pus in pectore contentum per secessum excernebat. Is adhibito frequentiori usu terebinthinæ feliciter curatus, humiliter de facto mihi gratias egit.

Priori harum prorsus confimilem nobis exhibuit Doctiss: Jo: de Muralto, Misc: Cur: An: 13. Obs: 146. In casu altero ab eodem Cl: Marchetti recensito.

Ultimam, quo nullus alius ambigendi locus relinquatur, nobis suppeditat Doctiss: Willisus, in cap: de Vomica ad finem, in illustri quadam Fœmina, quæ postquam ab apostemate intra pulmones rupto per anacatharsin non satis repurgaretur, fontanellæ in pectore secandæ assensit, per quam, etiamsi superficiem tenus solum penetrantem, pus idem ac prius per sputum continuo per aliquot dies rejicere solebat, quotidie excernebatur, valetudine sensim tandem restituta.

OBSERVATIO XXII.

De Scorbuto.

Generosus quidam anno triginta natus, temperamenti calidi, & habitus gracilis, etiamsi aere salubri & aprico, & quoad victum vel ad normam degeret, in atrophiam incidit, cum appetitus prostratione, spirituum subsidentia, & universali corporis debilitate; quibus insuper se adjungebant salivatio profusa, molestissimus tonsillarum tumor inflammatus, & uvulæ relaxatio, ita ut non solum admodum difficulter deglutiebat, quin continuo fere screatu, quo ingentem phlegmatis visceri quantitatem rejecit, dolorifico tentabatur.

Plurima sumpserat medicamenta à medicis in vicinia praxin exercentibus per spatium aliquot mensium, at incassum. Tandem *Londinum* petens me consuluit. Pulsus debilis & tardus erat, sanguinis statum depressum aperto indicans, somnus moderatus, urina furfure lateritio referta. Inter alia statum ejus prægressum spectantia, de quibus inter nos habitus fuit sermo, retulit se à multis retro annis eruptionibus quibusdam in manibus, præsertim circa digitorum juncturas squammosis fuisse obnoxium

noxium, post aliquam ibi moram, num intro recessione vel difflatione nescit, sponte & sensim evanescentibus; adjecit olim se plagis septentrionalibus & maritimis aliquandiu vixisse, & non raro transmari- nis, ubi victus pro maxima parte è cibis salinis & induratis constabat. Sanguis ejus quorundam instigatione missus, coloris erat admodum floridi, sed sero perfusus copiosiori. Absque ullis ambagibus illum scorbuto, secunda omnium malorum, de quibus querebatur matre laborare, pronunciavi. Morbo propter tot symptomatum inter se discrepantium varietatem adeo insigni, ut eo temporis intervallo quo primum increbuit, quo scilicet ad longinquas terrarum plagas, primum navigatio à populo littoribus septentrionalibus degenti navigatio incepta est, & quo ad tempora nostra est devolutus, cæteros omnes fere in se morbos amplo quasi gurgite absorbuisset videatur; Cum tamen eum altius attentiusque contemplant vix aliud esse constabit quam cacochymiam sui generis, falsuginosam (*viz.*) & pravam sanguinis constitutionem, vel victus, vel Atmosphæræ, vel utriusque vitio præcipuè acquisitam, & pro variis quæ in corpore humano metitur stadiis, affectuum diversorum procreatricem. Tædium, & præter institutum meum esset, illum in singulis ejus speciebus

ciebus & gradibus profequi. Unum solummodo juniorum gratia monere liceat, quocunque scilicet demum statu, vel forma appareat, num scilicet in fieri, vel facto esse (*viz.*) utrum fructiones solum leviter afficiat, vel aperto Marte prælians eas quodammodo evertat, quocunque etiam corporis regione hostilitatis suæ notas exprimat, certis quibusdam, & ei essentialiter appropriatis signis ita distingui posse, seu innotescere, quo minus nobis imponere valeat, & sui diagnosin fidelissimam exhibeat. Si nempe sub forma morborum essentialium, & fixorum, quos ab humoribus partibus intime infixis oriri veteres dixerunt, uti sunt Colica, Paralyfis, Arthritis, Asthma, Hydrops, &c. prodeat; raro contingit quin vel maculas, vel pustulas, vel uluscula in partibus corporis exterioribus, vel gingivarum aliquod vitium, vel saltem urinam coloris saturatioris, cum sedimento copioso & lateritii coloris, unum scilicet vel plura horum symptomatum assidentia, seu *συνοδον* dicta, morbum primarium comitantia conspicias; cui etiam usu venit quod per intervalla breviora, & quasi accessionibus partitis invadat, nisi propter morbum jam inveterascentem, veneno diutius incocto, aliter contingat.

Si morbos aliæ classis, qui scilicet a causa leviori & minus fixa & mobili, utpote à flatibus solum juxta veterum opiniones natos fingat hic affectus, quo quidem respectu magnam cum morbo hujus temporis, si unquam populariter grassanti necessitudinem habere videatur, vulgo *Vapores* dicto, a spirituum animalium crasi, vel motu, quovis modo male affectis dependenti, eum, ex urina si cætera supra memorata deerunt symptomata, certissimo apprehendes; hæc enim ex ejus colore intenso & sedimento furfurem lateritium referenti, vicibus saltem quibusdam, si non continuo sese in matulæ fundo conspiciendum præbenti, affectum hunc insidiosum, & versipellem, ab aliis nervoso generi propriis, & ex urinæ coloris limpido signo quasi pathognomonico satis distinctis, palam manifestabit.

Breviter hæc &, ex compendio dicta velim, non quod solum à pluribus Autoribus affectiones quas jam in numero symptomatum scorbuticorum posui, velut morbos primarios fuisse descriptas dum sanguinem solum attingunt, & cum ulteriores progressus, nervos & spiritus animales coinquinando, fecerint, eas ut affectiones nervosas indiscriminatim cum aliis ab alia prorsus causa ortum suum habentibus, & solum vultu affinibus de-

scriptas fuisse animadverterim; quin etiam quo methodum magis appropriatam, & ab ea qua aliis omni scorbuti labe immunibus morbis in aliquibus saltem deflectentem, cujus commodum fieri potest exemplar in casu præ nobis vere quidem scorbuti indolem referenti, proponerem. & *Decoct: Amar: ʒiv. Tart: Vitr: ʒi. Ms. f. Potio* mane sumenda, cum levi regimine, & repetatur *secunda* vice post triduum vel quatrimum. & *Succor: Beccabung: Nast: Aquat: Hortens: Fumar: an. ʒiv. Limon: ℥ss. Vini Rheni ʒiv.* Stent vase arctè clauso donec fiat debita per subsidentiam depuratio. Cap. ʒiii. mane & h. quinta p. quotidie, diebus purgatione vacuis. Hac per septimanam unam methodo persistens robustiorem se sensit factum, ptialismum imminutum, & spem recuperationis effulgentem.

Tertia vice purgabatur aucta aliquantum *Sennæ* quantitate ut prius.

Hinc insistendo in cursu quo inceptus est indies carnosior & vegetior evasit, ita ut nullum hujus morbi symptoma præter tonsillarum tumorem eum affligeret. Quo igitur ei obviam irem, & methodum præcedaneam expeditiorem facerem sequentia cæteris jam præscriptis adjunxi; & *Rad: Torment: Bistort: Ireos fl: an. ʒii. Cort: Granat: ʒi ss. Hol: Malv: arbor: Prunel: an.*

an. m. ℥. Fl. rosar: rubr: Balaust: an. p. i.
 Sem: cydon: ʒi. Coq: in aq: f: q. f. In Co-
 lat: ʒ viii. Solv: mel: ros: ʒi ℥. Alumusti
 ʒi. f. Gargar: tepide usurpandus. & Cons:
 fl: cich: cochlear: an. ʒi ℥. Limat: chalyb:
 ʒ ii. Tart: Vitr: ʒ ℥. Rhabarb: rasparati
 ʒ i. Syr: de Cich: cum Rhab: q. f. Ms. f.
 Elect. de quo fumat q. n. m. mane, & h.
 quinta p. quotidie superbibendo Succor:
 supra præscript: q. usitatam. Hæc fructu-
 ose sumpsit ad alteram septimanam nulla
 interposita purgatione cum alvus jam ob
 Rhab: in Elect: immistum per se satis re-
 spondebat. Postea Decocto Amar: f. f.
 adjecta Aq: Gent: c: ʒi. ad aliquot dies
 ventriculi roborandi gratia adhibito plane
 convaluit.

OBSER-

OBSERVATIO XXIII.

*De violentis, tum sursum, tum deorsum
evacuationibus purgativum medica-
mentum intempestive exhibitum se-
quentibus.*

VOcabar ad Foeminam quandam quæ
quinta post parturitionem septimana
ab assumpto medicamento illi a medicaastro
quodam propinato, per quatrimum vom-
itionibus, & dejectionibus violentis, magna
virium jactura, siti vigilia contumaci, do-
lore ulceroso toti corpori coextenso, &
gutturis præfocatione supervenientibus,
magno imminente vitæ periculo laborasset.
Hisce symptomatibus coercendis, sublevan-
disque tutissima, efficacissimaque mihi vi-
debatur non obstante pulsus debilitate
methodus sequens. *℞ Ther: Androm: ʒ i.
Lapid: Goar: gr. xv. Cast: Sal: volat: c: c:
rectiff: an. gr. vi. Ms. f. Bolus quam-
primum sumendus, superbibendo Haustum
sequentem. ℞ Aq: Rutæ Meliss: an. ʒ i ʒs.
Bryon: c: ʒ ii. Tinct: Cast: gr. xii. Sach: alb:
q. f. Ms. f. Haustus. Repetantur Bolus
& Haustus post 6 horas, si non dormierit.*

Hisce non obstantibus ægram insomnem
evacu-

evacuationibus lassatam, & tantum non exhaustam die sequenti reperi. Jam ideo enema è jusculo ovino, cum Ovi unius vitello præparatum, quamprimum injici curavi, & Haustum unum & alterum vini rubri Gallici pane tosto parum tepefacti indulsi, unde se admodum refectam retulit. Hac nocte Pilulas sequentes præscripsi. *& Laud: Lond: sine odoriferis, vel Opii colati gr. i. ß. Cast: pul: gr. iv. Sal: volat: c: c: gr. iii. Syr: fl: Peon: q. f. Ms. f. pil. ii. h. somni fumendæ, & post horas 4 repetendæ, si infomnis fuerit, superbibendo Haustum sequentem. & Aq: Rutæ Puleg: an. ʒ i. Bryon: c: ʒ ii. Tinct: Cast: sp: c: c: succinat: an. gr. iv. Sach: q. f. Ms. f. Haustus.* Hac nocte bene dormivit, & mane sequenti symptomata fere penitus evanida, & pulsus longe fortiozem inveni. Vini Gallici usum libere permisi, & subinde usum etiam Decoct: albi consului.

Et quò recidivam præcaverem, nocte sequenti pilulas sequentes exhibebam, *& Opii colat: Galban: colat: an. gr. ii. Cast: pul: gr. iv. Ms. f. pil: 2. h. somni fumendæ; mediocriter dormivit ad 3 vel 4 horas, quibus elapsis rediit Diarrhæa cum sudore frigido, pulsu debili, & magna virium exolutione; quapropter denuo ad pilulas paregoricas quasi ad asylum confugere cogebar. & Opii colat: gr. iv. Cast:*

Cast: Sal: vol: c: c: rect: an. gr. ii. Gum: Tragac: q. f. Ms. f. Pil. viii. Sumat ii. quamprimum, & repetantur tertia quaque hora si non dormierit, superbibendo c. iii. Cord: Perlati sequentis, & Aq: Melissæ cerasi an. 3 iii. Cinam: fort: 3 ii. Menth: 3 ii. Marg: præp: 3 i. Sach: albiss: q. f. Ms. f. Cord. statim irrepsit somnus usque ad 8 vel 9 horas magno ægrotæ emolumento protractus; cæterum, mane sequenti licet eam valde resectam & vultu alacrem invenissem, cum tamen pulsus ejus admodum depressum, & corpus sudoribus frigidis perfusum deprehenderem, opiatorum usum aliquantisper intermittere, & medicamentis Cardiacis, & spiritibus robur afflantibus rem aliquantulum committere satius esse duxi.

Cur autem id fecerim ratio in proclivi est, ob mutatam scilicet spirituum animalium constitutionē. Dum enim urgebant profusæ supra memoratæ evacuationes, æger non solum penuria, ast etiam spirituum animalium tumultu, & distractione laborabat, & proinde cum a medicamentorum opiatorum usu in proprios suos tramites reducti fuissent, facta statim est uberior in viscera eorundem dispensatio, unde novo quasi robore adaucti, munia quæ languidè solum antea, jam denuo vegete, uti à fortiori pulsus vibratione

bratione, & majori virium constantia palam fuit, præstiterunt.

Postea autem cum opiatorum beneficio spirituum tumultus fuissent confopiti, & eorum excursus inhibiti, non eorum uti prius quæ tum apparebat pulsus debilitatem anomaliis, sed diminutiori solum eorum in præcordia irradiationii, à continua narcoticorum usu (num quod eos figent vel extinguant videant alii) exortæ deberi merito judicabam.

Pro dissimili igitur spirituum animalium statu, & conditione, dissimilem plane medicamentorum opiatorum eventum contingere cernimus, & proinde juxta illorum indicationes methodum instituere debemus.

Prout mecum igitur statuissem, sequentia præscripsi. & *Lap: Goan: Pul: e ch: c: c: an. gr. xv. Cast: gr. vi. Sal: vol: c: c: rectif: gr. iv. Ther: Andr:* (adhuc enim de ventris laxitate aliquantulum submetui) 3 ℥. Ms. f. Bolus quamprimum sumendus & quarta quaque hora repetendus, superbibendo c. iii. Julap sequentis, & *Aq: Meliss: Lact: alex: an. 3 iii ℥. Bryon: 3 ℥. Cast: nod: ligat: 3 ℥. Sp: Sal: Arm: gr. xx. Sach: alb: q. f. Ms. de quo sumat c: 4 vel 5 ad libitum. & Sp: c: c: 3 ℥. Cap: gr. x. vel xv. ex haustu Lact: alexit:* liberali quoties voluerit.

Die sequenti, bis tantum sumpto medicamento supra præscripto, p. m. h. 6^a. eam invisi omnium pene symptomatum immunem, cibique appetentem. Rebus sic stantibus illam consului, ut in usu Sp. c. c. solum persisteret ad diem unum & alterum, & quibus maxime delectaretur moderate uteretur cibis.

Unum autem hic forsan notasse junioribus non ingratum erit, quod scilicet per totum hujus methodi cursum medicamenta omnia vulgo hysterica dicta qualia sunt, *Aq: Bryon: & Peon: c: Tinct: Cast: Galban: & Spir: omnes volatiles*, & id genus omnia, in nimis magna q: exhibita, ægrotæ non solum ingrata, verum etiam molesta, & ventriculum subvertentia extitisse.

Pluribus aliis idem accidisse novi, num ob peculiarem spirituum animalium texturâ, vel quod illis, similiter ac tenellæ è quovis combustibuli flammulæ enascenti accidat, quam lenis ventus accendit, fortis penitus extinguit, penes speculatores esto.

Adhuc autem manebat molesta illa gutturis strangulatio, ac si globus inibi perpetim volveretur, unde ægra etiamsi ad somnum proclivis, insomnis fere reddebatur. Huic symptomati debellando, cum id nec cæteris Antihystericeis intro sumptis, nec in nodulo circa collum gestatis, nec Emplastro

plastro umbilico applicato cessisse viderem,
ad chalybeata confugi. & *Tinct: Chalyb:*
Amar: ʒ ii. f. Haustus, mane & h. quinta
p. quotidie fumendus. Triduo huic me-
thodo tantum impenso plane curata est.

OBSER-

OBSERVATIO XXIV.

De Ictero critico.

VIR quidam admodum robustus, & annos 30 plus minus natus, postquam ambulatione, cum quibusdam ejus focis nimis diu indulisset, sæviente fyrio & priusquam deferbuisset sanguis, adhuc sudoribus diffluens, compescendæ siti gratia pleniores aliquot, & supra modum liquoris cerevisiati haustus exsicasset, spirituum subsidentia, ventriculi nausea, levi per vices ægritudine, & horroribus etiam frequenter & paroxysmorum more invadentibus præhensus est.

Hoc statu manebant symptomata prædicta graviter ægrum plectentia ad septimanam unam, qua transacta, tandem erupit Icterus, universum corpus colore flavo & subviridi defedans. Non citius autem se in conspectum dedisset hic morbus quam disparuere, quæ supra recensuimus symptomata, redeuntibus appetitu, virium robore & spirituum vigore, ita ut jam se longe melius habere, quam a longo jam satis tempore vaporibus affligi solitus, plane gratulabunde referebat. Pulsus naturaliter fere se habebat nisi aliquantulum

quantulum depressior, urina intense primo micta rubebat, postea turbabatur, nycthemeri spatio contenta sua vix deponens; nondum autem adhuc albescebant fedes alvinæ, nec colorem suum ordinarium & naturalem ullatenus exuissent.

Plurima, hic ut verum fatear, me in hac historia anxium, & suspensum tenebant; & quæ inter cetera minus notatu digna occurrerunt, primum fuit, quod fæces alvinæ colore satis tincto, uti solebant, excernebantur. Secundum, quod quæ Ictero supervenire eumq; comitari consueverant symptomata, uti sunt ventriculi ægritudo, & dolor foveæ ejus quamplurimum insidens, status corporis debilis & elumbis, spirituum frequens & subitanea depressio, appetitus depravatus, & alvi contumax pigrities, hic penitus exulabant, novo eorum loco plane suppululante totius hominis vigore. Hisce ita se habentibus haud statim animo meo, quem mihi scopum in limine curationis proponerem facile occurrebat. Unicum tandem mihi dubia adhuc luce versanti præ cæteris faciendum duplici ratione se obtulit; primo, quod id tuto experiri liceret; secundo, quod me in certiore quodammodo morbi hujus a symboli diagnosin perducere videretur. Hoc fuit Emeticum, & sequenti formula ministratum. *R. Aq: Card: B: ʒ ii. Tart: Emet: gr. iii. Oxymel: scillit: ʒ ss.*

I

Ms.

Ms. f. Haustus. Sumpto hoc, statim vomitiones pro voto insequutæ sunt satis copiosæ, & cum iis, ultimis vomendi nixibus bilis uti solet puræ, tum quoad colorem, tum saporem quantitas eximia. Cessatis vomitionibus, ingrediebatur æger lectum se somno compositurus; cujus loco de repente crudelissimi supervenerunt dolores, singulas fere corporis partes præcipuo latus excruciantes, ita ut noctem integram infomnis, & jactabundus, ab ejulatibus vix abstinere potis transigeret; mane erumpente sudore & paulatim diminutis doloribus, in ægram placidus per horas undecim irrepsit somnus. Postridie illum invisi optime valentem, at saturatius longe colore croceo tinctum.

Hinc omni ex animo de obstructione vasorum Cholodochorum, dempto scrupulo, quæ non semel antea in quibusdam Ictericis insontia noveram, cujus & exemplum satis notabile in Infante qui ab extremorum in aquam frigidam immersione morbo hoc statim corripiebatur, occurrit *Misc: Cur: Dec: 3. An: 1. Obs: 86.* aliud prorsus de hoc affectu, quam quod vulgo hætenus obtinuit judicium ferre proclivis factus sum.

Sanguinem hujus prout plurium aliorum affectuum matrem feracissimam merito censerî judicavi; Hoc enim quasi totius Continentis oceano primitus contineri, quic-

quicquid variis istius partibus hinc inde quasi totidem peninsulis, num sub solidorum vel succorum specie, idque statu sano, vel morbo, quotidiano penso subministretur, vix licet dubitare.

Verum esse fateor, haud sensibus nostris adeo proximos se sistere distinctos magni hujus fluidi succos gremio innatantes, prius quam à cæterorum consortio quilibet pro ratione partis secretricis distermine-
tur; interea tamen eos singulos inibi prius extitisse, ab omnibus nisi Helmontianis quibusdam de fracedine ab insito partium fermento enata, (cujus vi sola omnium sanguine indeterminate præexistentium humorum pro ratione loci vel partis ubi residet fieri separationem autumant) etiamsi sensibus nostris prorsus imperceptibili, somniantibus, concedi necesse est.

Integræ igitur & indelibatæ fluidi hujus texturæ effectus est sanitas, quovis modo perturbatæ, morbus, pro varia humoris indole, & ægroti conditione sub varia ratione enasciturus Biliosam sanguini partem omnibus cujuscunque temperamenti, vel complexionis sint, inesse fatentur omnes; vix autem ejusdem indolis in omnibus existere pariter credamus; in quibusdam acrior & calidior quasi pene enixa existat, in aliis viscidior, inertior, & concentiatio-
I 2
escunque

escunque ex quavis causa, vel extrinsecus, vel intrinsecus massæ sanguineæ mixturā taliter perturbari eveniat, ut pars ejus bili-osa seu retorrída supra cæteros eam humores constituentes efferatior evadat, (non eo usque autem ut putrescat, tunc enim febrem accendi verisimile est,) brevi post, modo constitutio corporis sat valida sit, & natura sat potis è reliquo sanguine particulas has nocivas quasi è centro in corporis superficiem ejicere, similiter ac in febribus juxta Aphorismum *Hippocr: Aphor: lib: 4. aph: 62.* post diem septimum accidere aliquando consuevit, Icterus criticum efflorescere; cum autem particulæ biliosæ alterius indolis sint, (*viz.*) viscosæ, & concentratiores, obstructionibus in glandulis secretioni humoris biliosi dicatis pariendis aptiores, & etiam æger sit debilioris constitutionis, Icterus propriè sic dictum seu essentialem enasci cernimus.

Hinc facile explicatu venit, unde Mulieres (præcipuè constitutionis calidæ) hystericae Ictero superveniente critice judicantur, per se protinus pro maxima saltem parte evanescente, utpote à causa non adeo contumaci & fixa oriendo.

Hactenus quasi in transcurso, & præter instituti mei rationem, pathologiæ cum venia lectoris, non plane inutiliter uti spero, indulsi; ea potissimum ductus ratione,
quod

quod exinde aliquantulū à se invicim discrepantes subnafei reperimus curativas indicationes, speciatim quoad evacuationes; utcunque enim eas leniter & raro procuratas, ferat hæc Icteri species quæ præ nobis est, utpote in constitutione sanguinis præfervida, ubi particulæ quæ propria sua indole leniter & sensim in bilem, natura nondum violata, secessuræ erant, jam à motu violento, seu exercitio immoderato supervenienti, (quo magnopere naturam in secretionibus suis peragendis præpediri, & velut interturbari certum est,) adeo copiose, & supra modum excoquuntur, ut eas utpote sibi onerosas, & injurias, in corporis superficiem è gremio suo ejiciendas natura præmature moliatur: nihilominus tamen fortiores, & frequentiores, num sursum vel deorsum prorsus recuset, uti ex hac instantia ægroti nostri jam allata conspicuo fatis patet. Cum interea in ea hujus morbi specie, quæ ab obstructionibus gignitur, nihil æque profunt ac evacuationes, tum sursum, tum deorsum præsertim in principio curationis, & cum contumax & diuturnus sit affectus, modo non desint vires.

Nec solum in medendis hujusmodi affectibus cautela aliqua adhibenda est in evacuantibus, quin etiam in medicamentis vulgo alterantium classe repositis, caute & quoad caloris gradum cum aliquo discrimine

mine administrandis ; cum enim aliquibus sanguine viscidiori, & frigidiori præditis, præter evacuationes obstructionibus expediendis utiles, adhibenda insuper sunt medicamenta ex salibus fixis, & stimulo fortiori prædita, uti sunt Herbæ omnes amaræ, & eorum extracta, *Extr: Croci, millipedes, &c.* cum singulis quorum associari debet semper chalybs, absq; quo vix ullatenus in medendo proficere speremus, quotiescunque contumaciorem evasisse morbum cernimus. In aliis tamen ubi sanguis volatilior & acrior existat, ab iis abstinendum omnimode est, & eorum loco substitui debent quæ blandam & mitiorem sapiunt indolem, quorum uti ut jam digressionem finiam, & methodum in ægroto curando reassumam, specimen succinctè exhibiturus sum.

Postridie igitur post vomitionem peractam, & exinde productorum symptomatum sedationem, & *Herbar: Meliss: Fumiter: Taraxac: Cichor: integri, an. m. ℥. Flor: Calend: p. i.* coquantur in *Seri Lact: ℔ iv.* lento igne ad horæ quadrantem. Postea adjecto *Becabungæ aquat: p. i.* Stent clauso vase fictili infusa ad horam unam, f. colatura clara ad usum. Sumat ℔ ℥. pro vice, bis in mane, & semel p. m. quotidie. Omne ejus potu insuper ordinario guttas aliquot sp: acidi *Salis Arm:* qui pro specifico

à quibusdam in hoc morbo (& in hoc istius genere proculdubio si unquam) perhibetur, instillari consului. Post hujus usum quatrduanum imminuta lixiviali ejus tinctura, fere ad colorem naturalem rediit urina; aliquatenus etiam de intensa sua flavedine remittente cutis superficie. Cum autem ægrè, & tardè restitui horum remedium solum ope videretur, ulteriori ejus usu intermisso, ægrum ad usum *aq: Tunbridgensium* relegavi, quæ cum ob earum ferrugineam virtutem quam maxime unioni & colligationi singularum partium sanguinem constituentium inserviant, hujus affectus, cujuscunque demum indolis, curationi magnopere prodesse soleant, tum hic potissimum ob vim earum mineralem à magna aquositatis redundantia aliquantulum retusam adeo profuerunt, ut intra duarum septimanarum spatium æger pristinae sanitati restitutus est.

OBSERVATIO XXV.

De Hydrophobia.

QUIDAM è domesticis Primarii cujusdam viri, illum hinc in *Hollandiam*, illinc ad Oppidum vulgo *Reswick*, ubi tunc temporis summi Europæ Principes, vel eorum Legati pacis stabiliendæ causa congregarentur, proficiscentem assequutus, dum stabulo inter equos versaretur, à cane Danico, qui uti eventus comprobavit postea, jam rabiisse inceperat, fuit morsus, ad finem mensis *Oct.* 1697.

Ab illo tempore salute inconcussa adhuc usque diem Dec: (*viz.*) proxime sequentis 11 gaudierat. Hoc die, atque etiam per dies aliquot præcedentes cogitabundus aliquantulum, & subtristis erat, & sub vesperam de frigiditate, & stupore quodam faciei molesto ea istius parte ubi morsus sui notam satis insignem reliquisset, querebatur; Noctem solito irrequietiozem habuit, & die seq: Aquæ pavor eum incescit.

Primum affectus istius indicium se dedit in sua ab enematis injectione abhorrescentia; quo quidem casu vix ullum de salivæ virosæ diglutiendæ metum propter quem unice, & potissimum, rabie affectos a potulentis

tulentis abhorreere asserit *Doctiss: Lister*, ægrum occupasse suspicari possumus, *Exercitat: Medicin: p. 151. 128. Philos: Trans: An. 1683. p. 269.* Cum enim super lectum prono corpore jacens appropinquantem Pharmacopolam ad id exhibendum animadvertisset, & eum fistulam propius ad anum admoventem sensisset, de repente, motu velocissimò, instar terrore agitati se ad latus lecti transversum projecit; incassum postea bis vel ter ejusdem administrationem Pharmacopola moliente.

Die Lunæ ab omnibus potulentis quibuscunque penitus abhorrescebat, sed sine delirio.

Hoc die mittebantur sanguinis ζ xii.

Die Martis emeticum è *Tart: Emet: gr. iv.* in Bolo, at ægre & cum magna averfatione sumpsit, quod strenue operebatur.

Hoc die ad illum post meridiem accersabar, quem atrocissimis paroxysmis convulsivis agitatum reperi.

Eorum intervallis, uti etiam sub eorum primo introitu satis animo constabat, omnes quotquot cū circumstabant seriò monens, ne ad eum nimis prope accederent. Iis autem ingravescentibus sermo ejus delirus & inconcinnus fuit, & demoniacum agere videbatur.

Organa respirationis, & deglutitionis præ cæteris partibus eminentius, & crebrius

brius afficiebantur, ita ut nunc suffocationibus, nunc inanibus deglutitionis nixibus corripiebatur, simili plane modo ac in casu cujusdam Hydrophobici referente Domino *Abrah: de la prime Philos: Trans: n. 277. p. 1076.* & in casu alterius referente Domino *Joh: Clayton, Philos: Trans: n. 210. p. 132.* in quibus utrisque omnem prorsus aquæ metum ab fuisse, & iis solum diglutiendi & respirandi difficultatem (musculis earum usibus præfixis male affectis) accidisse legimus. Cæteri corporis musculi paroxysmatim afficiebantur, & accessionum tempore frequenter adeo valide convellebantur, ut illum in seipsum mire quasi in globum convolvi conspexerim, & tanta vi, à musculorum Antagonistarum actione, tam rapido motu corpus ejus, & artus in positionem contrariam detorquentium adigi, ut non obstante quatuor hominum robustissimorum eum in sedili affixum detinere conantium renisu, ad septem pedum distantiam versus ostium cubilis profilliret, idque summo pedum impetu feriret.

Os suum in eos ad eum detinendum & regendum constitutos in paroxysmis aliquando iracunde admovebat, ac si illos canis instar dentibus peteret, at nihilominus ab omni morfu, rationis momentis morbi violentiæ præponderantibus, caute sese coercebat, nisi quod semel præ summa morbi

morbi violentia omnis animi libertatem vincente ancillæ pollucem momorderit, cui (ut id hic obiter notem) nihil accidisse mali quantum interrogatione sæpius facta assequi potuerim accidisse audivi hætenus.

Frequenter notavi caput ejus versus partem dextram, ubi læsus fuit à cane, fuisse convulsum, in qua è cicatrice satis insigni exstitit morsus vestigium, adeo autem ab omni dolore liberum, ut plane istius morsus oblitus esset, prius quam à disquisitione à me facta, nunquid, aliquid tale accidisset, istius recordatione animum ejus refricassent. Tantilli est signum illud præ cæteris pathagnomonicum & individuum à *Cl. L: Salio* (referente *D. D. Lister*) (ni forsitan sub ejus censu, doloris (*viz.*) parte olim morfa subnati, stupor à me supra notatus habeatur) recensitum.

Pulsus frequens erat, at ille neutiquam sitibundus.

Liquidorum qualiscunque consistentiæ fuerunt, num crassioris vel tenuioris, omne genus aliquantulum averfabatur, & eorum conspectum non sine notabili animi commotione, & fastidio sustinuit; Non autem usque adeo ea abhorrebat, quin cum illi eorum usum prodesse, modo ea intus admitteret, innuerem, ad id se paratissimum esse respondebat, & proinde vitrum liquore appropriato repletum suis manibus tenens

nens, & idem celeriter ori suo porrigens portionem ejus aliquam per gulam licet timide, & non sine lucta satis-manifesta transmittibat.

Circa h. nocturnam 12, postquam panis tosti, & cervisia madefacti immensam quantitatem, nec tamen ad appetitus sui satietatem, avidissime devorasset, absque ulla fere agonizatione, viribus ejus à violentia & frequentia convulsionum sensim deficientibus, moriebatur.

Huic perinde ac plerisque aliis venenosæ indolis, & profapiæ morbis accidit, ut præ ratione veneni quo inficiunt gradu, magis vel minus hominibus iis correptis evadunt exitiales.

Novi ubi morsus canis rabidi cucurbitularum solum applicatione absque scarificatione, & postea *Theriac: Andr:* in alutam extensæ super vulnus impositione, meo consilio, vulnerato nullam omnino noxam intulit.

Novi etiam ubi morsus, etiamsi magno vulnere inflictus, imo forsan vel ob istam præcipuo rationem à multis jam annis insons & innoxius extitit; Admodum enim probabile juxta Doctiss: *Redi* Observationem in Viperarum morsibus a Sanguine, ubi vulnus satis profundum extitisse contigit, exilienti, foras elotum fuisse venenum, etiamsi nullo alio quam qui aliis ordinario vulneribus familiaris est,
in

in hoc tractando apparatu uteretur Chirurgus.

Alibi morsus hujus venenosi labem mitius, & leviori gradu asperam fuisse legimus ex Observatione *Abel Roscii* in *Fabrit: Hildan: Obs: 66.* qui fæminam à cane rabido morsam, & plurima eorum quæ affectum hunc insequi solent, symptomata cum variis eorum recidivis subiisset, nihilominus aquæ pavoris prorsus immunem vidit & tractavit.

Aliquantulum adhuc magis veneni hujus vim provecam cernere est in casu à *Cl: Viro Jo: Scimidio* relato *Misc: Cur: An: 10. Obs: 20.* ubi levis quædam hydrophobia, morsum insequiebatur quibusdam intervallis; ubi scilicet adeo debilis erat veneni vis, ut naturam velitationibus solum semel quotannis morborum recidivantium more laceßere, non unico prælio commissio vincere valebat.

Adeo demum morsus hujus venenum aliquando intensum, & exaltatum est pro ratione gradus, quo rabiit ipse primum canis, uti de Tarantularum morfu refert, *Cl: Baglivus, in Dissertat: de Anatome & morfu Tarantulae, cap: 5.* ut ab ejus infectione in corporis admissa, multo sæviora & citius sobolescent symptomata, aquæ pavorem, qui illis continuo adest quoties ulla omnino aquæ, vel aliorum liquidorum aliquo

aliquo modo idea læforum animo occurrerit, uti in ægro nostro accidit, usque ad mortem comitantia.

Num autem huic affectui, cum ad hunc gradum evectum est venenum (nam id sæpe in minori gradu adesse plane evicimus) solum competat hoc symptoma, quasi ejus pathognomonicon, altioris indaginis esse videtur, cum plurimi iique haud infimæ classis Autores sunt, qui idem quibusdam febribus indolis malignæ supervenisse asserant.

Ex horum numero sunt *Pet: Borel: Obs: lib: 3. Obs: 38. Eust: Rud: de Morb: Venen: p. 126. & ex ejus relatione Prosp: Alp: Abr: Merclin: etiam Misc: Cur: An. 16. Obs: 220. ubi Petr: Salium, & alios eidem sententiæ, ex historia facti fidem facientes (eo referente) videre est.*

Num casibus ab iis citatis suspicari jure possit, Symptoma vel a morfu canino prius torsan oblito iis inflecto accidisse, vel a Parentibus suis olim eodem morbo correptis transmissum fuisse, fateor me nescire; Interea autem haud difficilius mihi intellectu videtur, ut à duabus causis diversis idem producat effectus, quam quod duorum effectuum à causis diversis oriundorū fiat sanatio ab uno eodemque remedio, cujus tamen instantiam satis claram habemus in convulsionis cujusdam specie, viz. Artuum inquietudine à Cl: *Horstio*, & aliis traditam, quam

quam æque à chorea seu saltatione in *St. Viti* facello (debito interea reservato Sanctæ honore & reverentia) ad modulamen organi, tunc temporis eo fine pulsati, composita sanari, ac convulsiones Tarantulæ morfu excitatæ, a citharistarum musica, prout incantamento, in Italiæ quibusdam regionibus plane abigi nobis ab Autoribus fide dignis perhibentur.

Plurimi in veræ hujus symptomatis causæ investigatione inter veteres, (quorum apud *Eust: Rudium & Codronchum*, qui ultimus librum integrum, & ex professo de hoc affectu scripsit, recensio extat) pari æque successu, ac de ejus curatione, cum semel invasit hydrophobia, solliciti fuerunt.

Hujus præcavendi gratia præ cæteris remediis obtinuisse consuevere ustulationes, juxta sententiam *Cl: Hildani* profunde factis factæ, (quarum etiam escharis separatio, quo citius procurari possit eo melius,) & submersiones aqua frigida, præcipuo marina, eo quod nonnulli ex eorum usu incolumes vixisse reperti sunt. Veruntamen quoad hanc ultimam, cum alii post morsum, rabiei expertes citra ullam submersionem, uti prius annotavimus vixerunt, & alii postquam eam subierunt rabie hac affecti sunt, merito mecum dubito, num in hoc luctuoso symptomate efficaciam suam semper, & ubique exferat. Huic pluri-

plurimum attribuerunt *Helmontius*, tum Pater, tum Filius, (Viri proculdubio haud vulgaris ingenii) utpote non solum ad hoc luctuosum affectum præcavendum imo & sanandum, verum etiam ad Amentias omnes cuius causæ externæ originem suam debentes, modo ita peragatur, ut vi satis magna adacti, qui eam subituri sunt, intra aquam, quousque pene suffocentur, submersi detineantur.

Hujus autem effectus explicationem nihil minus quam causam hujus morbi ab iis assignatam, utpote principio suo solo *Aquæ-igneo*, tenui admodum tibicine suffultam, omnino rejiciendam esse existimo.

Alterutro horum elementorum prædominium præ altero adepto morborum omnium rationem consistere Viri illi clarissimi asserunt, & proinde uti Ignis hujus vitalis inflammatione rabiem fundari, ita ab istius inflammationis extinctione à dimerfione sub Aquis facta penitus eam tolli credunt.

Principium hoc diu ante à celeberrimo Hispano *Gometio Pereira*, in libro de Novæ veræque Medicinæ experimentis, &c. excogitatū erat ad alias haud minores in Physica scientia Paradoxas explicandas, quomodo autem absque intuitivæ, seu abstractæ (uti vocant) tum unius, tū alterius (nam utrique de hac magnopere se jactabant, & similiter etiam ut par est credere sapiebant) scientiæ beneficio

beneficio intelligi possint, mihi sane vix innotescit.

Quantum sane ad me attinet, si in re adeo abstrusa aliquid proferre ausim, hoc morbo correptis ob convulsiones musculorum deglutitioni inservientium, (quas revera iis accidere ex canum ipsorum, hoc affectu laborantium ad lambendum multo minus deglutendum impotentia, ut in observatione à Domino *Clayton* societati Regali communicata, ut supra notatum est facile nobis constet,) & internam tunc temporis febrilis caloris accensionem, semper præfocationis metum adesse persuasum habeo, ita ut cujuscunque rei, vel fluidæ, vel solidæ appulsus, utpote partium respirationi dicatarum cavitatem pertransituræ, & ita aeris ingressum impedituræ, etiam vel aeris confortiorem introitum (uti ex *Obs: alia Petr: Borel: lib: 1. obs: 74. & aliorum à me supra recensitorum* apparet,) magnopere reformident, & vel ab aliqua istius generis imaginatione penitus abhorreant.

Quantum spectat ad submersionem ipsam, & rationem qua ab hoc morbo sanantur aqua submersi; utpote eam revera maxime præ cæteris omnibus in hoc affectu efficacem, modo juxta præceptum *Helmontianum* satis strenuo peragatur, (quod idem ut supra notatum est, præcipit *Cl: Hildanus* de inustione cujus escharæ discessus

omni arte accellerari debet) aliter enim parum unquam prodesse probabile est ut diro miserandoque ægroti nostri casu constet; ille enim in reditu suo per mare, facto naufragio, aquas nando trajecit spatium ad minimum milliarium, multoties interea opprimentibus undis submersus priusquam ad littus pervenerit, tum in eo præcavendo, tum postquam accesserit, profligando existimem; ita etiam benignum optatissimumque ejus eventum nulla alia prorsus ratione contingere credo, quam propter eximiam illam spirituum & humorum mutationem, quam renitente & averfante natura producit subita & invita in aquam præfectio; cui revera producendæ eam aptam natam esse satis ostendit Instantia nobis data à Cl: G: Hogeri, *Misc: Cur: An: 16. Obs: 48*, ubi in classe *Danica* plurimi febre admodum maligna correpti magnopere delirabant, ita ut maxime se dare in mare præcepites contenderent, quorum quotquot, sprete eorum qui eos custodiebant potestate in undas se præcipitassent, & postea ex iis erepti servati essent, ab omni morbo liberi statim evadebant, cæteris è contrario in sicco pereuntibus.

Magni facit in hoc affectu profligando vomitiones frequenter repetitas Dominus *Clayton* loco supra citato, quibus se plures liberaffe, & quo nomine quam lubentissime
illi

illi gratulor; obiter autem interea me non tassel contigit, virum illum quem ille se fassel retulit, symptomate hoc funesto Hydrophobia (*viz.*) quantum saltem scriptis suis patet, correptum non fuisse.

Quoad medicamentorum specificorum genera, quorum operationis modus æque animi nostri, ac morborum quibus medentur causæ aciem fugit, eorum copia ingens extat in *Act: Philosoph:* n. 187. p. 298. n. 191. p. 408. & *Act: Hassin:* Vol: 2. p. 275. ad quæ, cum nulla egomet adhuc fatis pro comperto habeam, quorum efficaciam in symptomate hoc profligando spondere audeam, lectorem lubens mittere vellem; sperans me, aliqua saltem ex parte meo fatisfecisse officio in morbi neutiquam nisi infrequentia sua mortalibus faventi, historiam fideliter, etiam si minus accurate fateor quam fieri debuisset, narrando.

K. 2

OBSER-

OBSERVATIO XXVI.

De Asthmate, vulgo Pulmonali dicto.

Fœmina quædam, 36 plus minus annos nata, optima fruens, tum corporis tum animi valetudine, tussi quam comitabatur continua sputi tenuis rejectio, per dies 15 vel 16 corripiebatur. Per totum hoc spatium tempestas anni æstuosissima erat, quæ statim novo suborto aeris statu, in nubilosam undique & pluviosam præceps vertebatur.

Cum hoc novi cœli status ingressu, ægram invasit paroxysmus Asthmaticus, ita ut jam omni prorsus suppressa sputatione respiratione adeo difficili laborabat, ut non nisi erecta cervice, & ope musculorum omnium pectoris dilatationi sublimiori inservientium duceret anhelitum.

Hisce angustiiis posita, cum quarto abhinc lapide tunc temporis commoraretur, proprio suo consilio celebrabatur venæsectio ad uncias decem, cujus & aliquorum etiam medicamentorum Pectoralium usu, se à periculoso hoc affectu liberabat.

Excusso igitur paroxysmo rediit tussis, cum sputatione, ut antea; unde mihi verisimili videtur eundem humorum, qui
dum

dum pulmonibus infidebat, tussim provocasset, alio translatus ibi effectum suum, juxta partis indolem (*viz.*) Nervos pneumonicos, eos in convulsivos motus irritando exeruisse. Spatio autem unius septimanæ cessanti sputatione de novo recrudescebat morbus, idque solito ferocius; denuo misso autem sanguine, & in usum etiam ascitis medicamentis pectoralibus plurimum relevabatur ægra; cum autem intra tres vel quatuor horas recidivam pateretur, me statim accersiri curavit.

Interrogata illa, num ex aliqua occasione natum hunc affectum memoria repeteret, etiam respondit, ab ingenti pluvix copia in se itinerantem inopinato irruenti, quoniam illius tum primum insultum pateretur. præcurrentibus semper, uti retulit, cephalalgia, tussi, calore & frigore quæ mutuo se invicem per vices, (uti frequenter affectibus spiritus animales spectantibus accidit,) per dies aliquot præcedaneos excipere solebant.

Primo meo adventu eam extra paroxysmum reperi, erecto corpore ob difficiliorē respirationem, cum tussi autem licet humidiori & benigniori aliquantulum conflictantem.

Sanguis denuo priusquam illuc appulsem ad uncias duodecim missus fuerat, & clyster etiam injectus; urina palida erat, cum

autem arteriam fortiter vibrantem, & vires fatis constantes, (licet parum per totum hæcenus morbi decursum comedisset,) animadverterim, sanguinis incunctanter uncias duodecim extrahi curavi, unde longe liberior sequuta est respiratio; imo cum primum ad V. S. ægrota se accingeret, se stricti anhelitus remissionem eximiam persentiscere dicebat, spe solum (quantum fert conjectura) nec vana concepta, ejusmodi, ac ante ex aliis venæsectionibus, insequuti-
ri levaminis.

Post missum sanguinem longe melius se habuit; & cum jam nil multum urgeret, nisi portio quædam phlegmatis viscidioris intra bronchia pulmonum laxependentis collectio, nullo sane respirati-
onis impedimento, istius causa usum *Olei Lini* recenter, absque igne elicitum è cochleari, ter vel quater in die leniter, & sensim diglutiendum, prout sibi necesse videretur, consului, unde quicquid illic adhæserit, eam libere fatis postea per anacatharsin rejecisse observavi. Dietam ex hordeaceis, vel lactis una parte & aquæ tripla ad medietatem cocta, & aliquando ex jusculeo pulli tenerioris concessi. Post biduum ex literis mihi transmissis illam omnis fere respirationis immunem esse rescivi, sputatione libere procedente; cum autem de inappetentia quereretur, *De-*
coct:

*coct: Amar: S. S. ʒ iii. cum Aq: Gent: c: ʒ vi. pro haustu, mane & h. 5. p. quotidie fumendum præscripsi. Hujus beneficio reintegrato appetitu, egra post aliquot dies se extra periculum poni, quantum illa judicando valeret, me per literas fecit certiore. Die autē post literas receptas illam invisens, de novo sanguinis missionem suasi, indicantibus id pulsu citiori adhuc, & sanguinis conditione, qui pellicula tenaci & discolori instar pleuriticorum dum refrigesceret, semper tangebatur. Post hanc V. sectionem omnis exulabat pectoris angustia & tussis, persistente autem sputatione ita copiosa, ut eorum instar fere qui hydrargyro liti fuerant, salivam, nisi quod aliquantulum spumosior & tenuior erat, effuderit, imo aiebat nuper sibi sputationis accessionem (nam per vices recurrebat) tam profusam contigisse, ut intra quinque vel sex horarum spatium matulam eadem implevisset, & quoad tussim & respirationem se semper magno pere exinde levatam sensisset: Unde facile colligere possumus hic humorum *μετάστασις* accidisse, & prout ad distinctas corporis partes affluxissent, distincta produxisse symptomata.*

Similem hujus instantiam habemus narrante *Cl: Henrico Moinichen in Act: Medic: & Philos: Hassniens: An. 1671, & 1672. Obs: 78.* quam cum non parum ad hujus

affectus dilucidationem conferre videatur, huc transferre haud abs re esse videatur, *An. 1672. 10. Febr. vocatus sum ad C. S. gravi Cardialgia pressum, cum insigni respirationis difficultate, ac per molesto ventriculi sensu, addidit videri sibi mobile quid in Ventriculo oberrare varia circumvolutione ultra medium æsophagum crebro ascendens, quod respirationem jamjam intercepturum videbatur. Motum naturæ examinans, vomitionem statim exhibui ex Oxymelle simplici ac squillitico unde per repetitos vomitus magnam quantitatem mire gravis pituitæ rejiciens æger, statim liberius respirari occepit, & à tristi illo ventriculi sensu liberari, sponte per triduum succedente copiosissimo ptyalismo, ac si mercurialibus usus, postea ventriculo iterum corroborato satis recte valuit.*

Rebus igitur ita se habentibus, nil amplius agendum videbatur, quam quod leniter humores serofos & acidos quibus turgere videbatur sanguis, per glandulas intestinales deorsum sollicitarem, medicamentis non nimis irritantibus, vel agitationem sanguini inducentibus, hujusmodi, (*viz.*) & *Decoct: Amar: cum Sennæ ʒ ii ʒ. præp: ʒ iv. Syr: de Spir: cerv: ʒ ʒ. Ms. f. Potio, mane seq: cum regimine sumenda.*

Sexies benigne operebatur, unde alacrior longe reddebatur, diminuta sputatione,

& penitus cessante lateris sinistri dolore qui pridie illam, si forte tussis urgeret, plurimum excruciasset.

Cum autem anhelitum adhuc crebriorem & aliquantulum impeditum præcipuè inter ambulandum, etiamsi intra cubile solum, motu leni & neutiquam laborioso, sputum etiam coctum, & nulla fere difficultate rejectum observaveram, mixturam sequentem nervosum genus solum respicientem, præcipuè cum frigida humidæq; constitutionis erat, continuato etiam Decoct: pectoralis usu, ut prius præscripsi, & *Aq: Meliss: Rutæ an. ʒ iii. Bryon: c: Peon: c: an. ʒ vi. Sp: c: c: gr. xxx. Tinct: Cast: gr. xx. Sach: alb: q. f. f. Julap: Cordiale, de quo fumat c: 3. vel 4. frequenter. & Sp: Sal: Arm: ʒ ʒ. fumat gr. xxv. in haustu aq: f. tertia quaque h. vel ad libitum.*

Horum usu, & Purgatione ter debitis intervallis repetita, indies diminuebatur dyspnea, expectoratione libera procurata, & ægra spatio duarum septimanarum penitus convalescente.

Postea autem securior quam convenerat facta, cum aeri aprico diutius quam debuisset, præsertim sub vesperam se commisisset, statim cohibita propter pororum constipationem transpiratione, dolore lateris de novo corripiebatur, sponte sua cessante, regimine solum calidiori observata.

OBSER.

OBSERVATIO XXVII.

De Asthmate, vulgo convulsivo dicto.

Quædam sexagenaria habitus gracilis, at integra & inconcussa adhuc gaudens valetudine, audita cujusdam quem intime dilexerat morte repentina, tanto animi dolore correpta est, ut statim in uteri strangulationem, ut aiunt, cum gutturis præfocatione incideret. Post aliquot spatium dierum ei molestissimo hoc symptomate agitata supervenit sudor nocturnus adeo profusus, ut singulis noctibus indusium commutare cogeretur. Hunc excepit urinæ fluxus pariter immodicus, ac si diabete laborasset, & hæc duo symptomata alternatim illam afficiebant, unum nocte, alterum interdiu per aliquot dies, donec tandem deficiente sudore urinæ fluxus solum perduraret. Post 5 vel 6 septimanas symptomatibus his cessantibus, in aliud nihil minus grave incidit, dyspneam (*viz.*) media nocte inopinato eam primo levius aggredientem, cæterum post paucarum noctium decursum in Orthopneam favissimam mutatam, periodice certa quadam hora recurrentem, & ad trium horarum spatium continuo, paroxysmi more extensam, quo tandem

dem terminato, omnis prorsus pectoris angustia, etiam dum ambularet, vel exercitia domestica ut olim obiret, immunis evasit.

Diu molestissimi hujus affectus insultum nullo omnino, vel appetitus, vel somni, nisi instante paroxysmo, defectu, non autem absque magna virium debilitate sustinuit. Nulla omnino aderant huic affectui tussis à principio, nec aliqua febricitatio, vel in paroxysmo, à cujus invasione usque ad ejus exitum ægra sudore frigidissimo diffinuebat. Comitabatur etiam truculentissimum hunc affectum dolor ingens gravativus regionem ventriculi infestans, ac si pondus inibi gravè sustineret, & ejus absentia sensus divulsarum partium Abdominis superiorum ab inferioribus à se invicem, intercapedine inani quasi in medio relicta, quoad ejus perceptionem determinatarum.

Raro, ut prius notatum est, tussiendo conatu urgebatur, quod si forte id contigisset, phlegmatis visceri ascensum in superiorem asperæ arteriæ partem percepit, quod utcunque tamen niteretur, eliminare non valebat.

Primo igitur meo adventu, cum die præcedenti longe atrocius uti retulerunt adstantes quàm solebat, ægram infestasset paroxysmus, & eo magis, cum vel extra tempus consuetum me præsentem jam eam difficulter spiritum

spiritum ducere, præcipuè quoties se de loco in locum, licet gradu maxime suspenso moveret, animadvertissèm (explorato prius pulsu, qui ultra quam quispiam facile crederet, emicuit) sanguinis missionem ad $\frac{3}{4}$ x. consului, etiamsi quinquies, & eadem etiam quantitate antea intra spatium dierum 14 ea peracta fuisset; qui ejusdem coccinei erat coloris ac prius, & post ejus refrigerationem sero abundans, cujus ne guttula quidem in eo, qui prima & secunda vice fuisset extractus apparuisset; nec mirum, cum ex iis supra notatis satis liquido constet, sanguinem, ex immodico urinæ fluxu interdiu, & sudoribus profusis noctu maximam laticis sui partem disperdisse.

V. S. insequuta est liberior longe anhelitus, & nox tranquilla, ægra à paroxysmo, imo omni prorsus respirationis difficultate libera.

Mane sequenti emplastrum vesicatorium amplum inter scapulas apponi curavi, quod adeo efficaciter effectum suum fortiebatur, ut adstantium sententia, ex vesicularum cuticulæ inde enatarum disruptione feri semilibra effluerit. Enematis injectionem protinus etiam, cum alvus sicca erat, consului, & ejusdem loco (cum ob hemorrhoidum tumores enematum usus minus arridebat) *Mannæ* $\frac{3}{4}$ i. cum *Tart: Vitr:* 3 i. in Aq. hordei propinari, quoties opus fuisset. Em-

Emplastrum etiam hystericum umbilico applicandum iussi, & *Sp: Sal: Arm: gut:* 60 frequenter in aq: f: q. f. propinari. Hac methodo insistendo integram septimanam, ab omni asthmatica affectione libera transivit. Die autem ab ultima V. S. octava denuo solito tempore, media (*viz.*) nocte recrudescente affectu, ægra ad V. S. quasi ad sacram anchoram, accersito chirurgus se recepit. Hac ad 3 vi. solum celebrata plurimum imminuebatur accessio, placido subsequente somno. Die sequenti pilulas sequentes præscripsi, & *Extr: Rud: gr. xv. Calomel: gr. xii. Res Jal: gr. iii. Ms. f. pil: iv. cap. primo mane cum regimine, & post biduum repetantur. Quater singulis vicibus operebantur, & per hos dies omnis penitus exulabat morbus anhelosus.*

Die autem ultimam purgationem sequenti mane aliquantulum velitari cepit hostis, & proxima nocte aperto Marte eam petiit, licet breviori paroxysmo.

Jam igitur cum nondum adhuc ullam serosi laticis ad respirationis organa contigisse, sanguinis compagem fractam admodum & debilitatam, morbum periodis certis interstinctum, celebrata etiam copiosa fatis humorum per purgationes varias prægressas evacuatione, animadvertissem, peropportunum corticis Peruviani exhibitioni tempus adesse ratus, maxi-
me

me è re ægrotæ judicabam si ejusdem usum
imperarem, & proinde absque mora ita
exorsus sum. & *Aq: Lact: 3 ii. Bryon: c:*
Peon: c: an. 3 i. Cort: Peruv: veri & in-
tegr: subtiliss: pul: 3 i. Ms. f. Haustus
mane & h. 6. p. fumendus quotidie. Ad
triduum horum usu perstitit, quo tempore,
num propria conjectura, vel quarundam a-
liarum muliercularum suggestionem nescio,
cum ad ejus cognitionem pervenerit, sta-
tim eum abjecit, ita ut nullis denuo ad eum
fumendum vel arte vel precibus adduci vo-
luit; Utcunque fuit, ex levi quo illi indul-
gebat tempore inducias ad dies decem cum
morbo obtinuit, quo transacto die (*viz.*)
Aug: 17. cum a nuncio vocatus eam invi-
ferem, & ejus querelam de contractione
quadam hypogastrii altius gradatim assur-
genti, quoad ejus perceptionem usque dum
in pulmonibus, eorum strangulatione inde
suborta, terminanti audirem, aliam prorsus
methodum paroxysmorû insultibus demul-
cendis solum inservientem instituere coactus,
sequentia præscripsi, & *Aq: Rut & Meliss: an.*
3 i. Bryon: c: Peon: c: an. 3 i. Opii colat:
gr. i. Syr: fl: Peon: 3 ii. Ms. f. haustus sub
introitu paroxysmi fumendus.

Post meridiem anhelosior ordinario facta
est, & ita perstitit ad noctem quo tempore
circa h. 11. invadebat eam paroxysmus.
Sumpsit haustum uti præscriptum erat,
duravit

duravit paroxysmus per horæ unius spatium fatis violentus, postea autem sensim declinavit, & irrepente somno penitus evanuit.

Die 18. circa horam decubitus ingruente paroxysmo sumsit haustum sequentem, & *Aq: Lact: al: 3 ii. Bryon: c: 3 ii. Opii colat: gr. i ʒ. Syr: fl: peon: 3 ʒ. Tinct: Cast: gr. xii. Ms.* Hinc in somnum incidit paroxysmo inde prorsus fugato.

Die 19 licet anhelosior ordinario, tamen paroxysmi immunis erat.

Die 20. circa horam 11, metu accessionis futuræ, signis quibusdam ejus adventum præcedere solitis admonita, haustum prædictum sumpsit, cujus ope mitiorem eam longe sentiebat, nullam omnino contigisse credens, modo haustus plus virium (ut suis verbis utar) habuisset.

Die 21. tempore solito, at inopinato, nullo prorsus præeunte signo redibat accessio, diu atrociterque eam affligens, ita ut tardio rem jam paregorici effectum existimans, ad sanguinis missionem confugere coacta est, quæ ad 3 iv. solum celebrata, immediate opem tulit; cum autem graviter impetu paroxysmi delassata fuerat, profusissimis semper eum comitantibus sudoribus frigidis, & gravi musculorum pectoralium dolore ob continuam vehementemque eorum, sæviente paroxysmo agitationem inducto,
Haustum

Hauftum fibi propinari velit, cum *Opii* gr. ii. præparatum, quo fumpto ftatim in fomnum placidiffimum delapfa eft, de repente foluto paroxyfmo.

Ab hoc tempore longe melius fe habuit ægra, fractis quafi morbi viribus, loco paroxyfmi vehementis & diuturni invadente folum, licet folito periodorum tempore, anhelitu crebriori & aliquantulum impedito, & uti aiebat profundius, vel ex imo pectore, hoc eft proculdubio verfus pulmonum undique extremitates, ducto.

Jam etiam quod fedulo notari velim, urina, quæ antea per totum ægrotationis decurfum palida & tenuis erat, è nervis excuffo morbi fomite, naturalẽ colorem acquifivit.

Cæterum cum ex morbi tædio admodum imbecillis, & vel cum ejus leviffimo infultu conflictari minus potens facta effet, cum etiam in fomnum ob fucci nutritii inter fudandum jacturam, & inordinatos fpirituum animalium motus, minus proclivis effet, haufum paregoricum aucta etiam *Opii* quantitate præparatum, prout fibi vifum fuerat, femel vel bis in feptimana fumebat, indies robuftior & vegetior facta; cum autem fpatio aliquot dierum interjecto, dum ei affidebam, ingentem pulmonum loculis phlegmatis quantitatem hæfiffe quoties tuffiret, licet id rariffime obfervaffem, quod etiam ob ejus lentorem & vifciditatem

tem rejicere non valebat, usum sequentium illi consului, & *Oxymel: simpl:* ℥ ii.umat cochleatim bis mane, & toties post meridiem, & *Ol: Lini sine igne expressi & per subsidentiam depurati* ℥ ii.umat c. j. singulis noctibus cubitum itura vel sæpius pro re nata. Pro potu sit *Hydromel*.

Duas hic Lectori oculis subjeci Asthmatis instantias à se invicem, unico præcipue symptomate abludentes (*viz.*) spuatione, quæ ob eam essentialiter & omnino inter se, vel in specie discrepare vulgo creduntur, & nomina pariter dissimilia sortita sunt.

Harum una sicca, sympathica, seu convulsiva; altera humida, idiopathica vel vere pulmonica vulgo vocari solet; cum revera si penitius eas inspiciamus, utrasque unum & eundem esse affectum, quoad causam formalem maxima veritatis specie reperiemus, (nisi sub nomine pulmonici comprehendatur, si quod quoties accidat, ab extraneo vel præternaturali quovis corpore, partibus respirationi dicatis impacto, vel à quovis earum vitio conformationis oriatur, & proinde improprie ita, seu potius symptomaticum vocari debet) & nullam omnino hic obtinere distinctionem, nisi quam vel causæ occasionalis differentiæ, vel symptomati alicui supervenienti per accidens juxta ægroti temperamentum acceptam referamus.

L

Quoad

Quoad causæ rationem in primo harum casu, satis obvium cuivis patet, illum affectum ab inopinato terrore spiritus animales in motus inordinatos & convulsivos adigenti profluxisse, cujus ultimum tandem insultum sustinebant Pulmones; & hujus Asthmatis sub nomine convulsivi, vel hysterici, vel flatulenti ubique fere instantiis scatent Authores, inde sententiam suam fundantes, quod hac asthmatis specie correpti nihil omnino exspuant, & in cadaverum sectionibus hoc morbo defunctis semper insontes reperiri solent Pulmones, & quod causa eadem aliquando affectus alios nervis proprios producit, cujus instantia datur insignis in *Misc: Cur: An: 7. Dec: 2. Obs: 133.* ubi se alternis vicibus excipiebant Asthma & Artuum convulsiones.

Horum autem ita asserentium observationes non omni ex parte ex historia medica veras & constantes reperiemus; Aliquando enim iis hac asthmatis specie affectis contrarium plane contigisse reperiemus, nimirum, ut æquè copiose, ac in altera specie humida vulgo dicta, parique etiam felici forte, cum instantaneo (*viz.*) dyspnææ, quo semel sputatio inceperit, recessu, uti ex Observatione 88. *Misc: Cur: Decur: 3. An: 3.* attestante Cl: *Sam: Anhornio* facile lectori constet.

Post

Post diutinas enim cujuscunque fere generis convulsiones, nobilem quandam invasit Asthma adeo siccum ut fauces exarescentes liquidis jugiter humectare coacta esset, quod tandem uberi prorumpente salivæ rivo se subduxit, rursusque ex ejus recessu recrudit, eadem ad aliquot inter diversos eos affectus vices facta reciprocatione; Nec huic prorsus dissimilem habemus instantiam in foemina quadam asthmate convulsivo laboranti, cujus nobis exhibuit Cl: *Floyer* descriptionem in *eximio tractatu suo de hoc morbo*, p. 27. cui aliquando adfuerit sputatio aliquando non.

Quoad alteram, illam, æque obvium est à frigore suscepto provenisse, unde ob transpirationem impeditam, maxima exorta est humorum serosorum in massa sanguinea redundantia, qui postea in partes nervosas effusi, ob acrimoniam suam symptomata præcurrentia in affectu istius historia prius recensita peperere, tandem in paris vagi ramos qui pulmonum vesiculas aereas circumretiunt decidui, eos stimulis suis in contractiones urgentes, & proinde aeris transitum in vesiculas satis liberum & copiosum impediunt, accessionem Asthmaticam inducere, non prius desinentem, quam artis medicæ beneficio restituta est naturalis vesicularum expansio & constrictio. Huic Asthmati adjungit se socium sæpenumero

L 2

tussis

tussis humida ante, & post paroxysmum, pariter & profusa sputatio (aliquando autem non) unde ut supra annotatur, eam speciem Asthmatis nomine humidi, & pneumonici communiter insigniverunt, ac si ortum suum duceret à sero copiose pulmonum vesiculas inundanti; cum nihilominus luce meridiana clarius apparet, ejusdem fluxū vel decuplo majorē a frigore suborto excitatum & in pulmones suffusum, affectū istum nunquam produxisse. Imo nihil frequentius occurrit in praxi quam Asthmatis per urinæ vel alvi profluvium judicationem, & aliquando ob suppressam deorsum vacuationem, eodem fere momento, nullo prorsus quo depluant serosi humores intra pectoris cavitationem concessio spatio, subnasci eundem affectum; uti Observatione proxima constabit, in viro graviter hoc morbo affecto, tandem ejus violentia extincto, & postea dissecto, nulla omnino tussi, vel materiæ cujuscvis rejectione per anacatharsin comitante, quod fieri non potuit si humores illi in pulmonum loculos depluendo istum affectum produxissent. Verum est paroxysmorum intervallo ingentem non raro serosorum humorum affluxum per glandulas maxillares & sublinguales (ut in casu priori ubi foemina Asthmate humido (sic dicto) laborabat, annotatum est, accidere, partim ob

ob nimis sanguinis relaxatam ex feri redundantia compaginem, & partim ob ejusdem feri acrimoniam fibrillas nervosas per substantiam glandularum disseminatas invadentes, & eas in contractiones stimulantem, unde sanguis in suo per vasa reductoria circuitu magnopere impeditus, majorem longe per eorum vasa excretoria solito copiam serositatum sub tenui saliva forma profundere aptus natus est. Talem sanguinis constitutionem salinam claris satis indiciis, in casu isto proposito, Pulmones, mediantibus solum nervis afficere videmus, exuberantia ejus alibi, è glandulis (*viz.*) oris, saltem maxima ex parte, non iis pulmonum seu tracheæ prodeunte: Porro etiam, hic annotare liceat similem nonnunquam sanguinis statum à spirituum animalium crasi fracta produci, & quamdiu exitui serositatum per alia corporis emunctoria transitus, (*viz.*) per glandulas cutaneas, & renales concedatur nullo modo nervos affici, vel pulmones: hujus assertionis instantiam satis insignem in Observatione præcedanea habemus (*viz.*) 26^a. dum enim laborabat ægra diabete, vel sudoribus nocturnis, immunis prorsus erat Asthmatis, postea autem cum non diutius per glandulas secretionibus prædictis dicatas transitum invenerunt serositates, nervos pulmonum subintrantes

asthmaticam omni absque tussi, vel etiam sputatione affectionem producebant.

Clarius adhuc hujus assertionis elucescentem videbimus veritatem in casu proxime enarrando, ubi (*viz.*) à crasi sanguinis degeneri, quasi causa remota, postea ab humoribus occasionaliter in orgasmum excitatis, & tandem ab una parte ad aliam translatis, originem suam Asthma ducebat, nulla tamen omnino, ut supra innui vel tussi, vel spuito apparente.

Id quod hætenus pluribus imposuisse & falsum pro vero obtrusisse probabilius mihi videtur, est, quod cum post mortem Asthmaticorum, eorum cadaveribus frequenter magnam aquarum molem in pectore reperissent, statim similis aquæ portionem aliquam pulmones inundantem, & earum vesiculos adimplentem pro causa proxima asthmatis statuerunt; cum tamen illam frequenter nullum omnino cum pulmonibus commercium habuisse (*i. e.*) primario seu in primo suo ortu, & proinde ex illa non prius affectos fuisse pulmones liquido satis constet, quam in molem adeo immensam accreverat, ut præ istius copia jam causæ fixæ & solitariae rationem habenti spatium satis expansioni liberum non obtinuerunt. Hinc causa vera petenda est, proculdubio quod pectoris hydropem in foeminae cujusdam corpore quod dissectui nullo,

lo, dum in vivis, asthmate affectæ reperissem, cujus casus inter sequentes aliquot alios recensetur, & cui similem videre est in *Bonet: Sepulch: p. 420. & Eph: Germ: An: 3. Dec: 3. p. 248.*

Sunt qui Asthmatis causam antecedentem in cacochymia sanguinis serosa febris Ephemeræ associata, & in fibrarum nervearum per membranos pulmonum externas & internas distributarum inflatione, causam formalem ponunt, in quorum numero habemus egregium virum D: D: *Floyer* in libro supra notato de Asthmate.

Quoad primam hujus hypotheseos partem, cum febrem eam (licet aliquando revera adesse potest) non raro à motu spirituum animalium inordinato contigisse, & aliquando omnino abfuisse viderim, haud eam cum Cl: illo Viro semper, & necessario requiri, ad istum affectum producendum existimo; Satis mihi videtur, si ob aliquam sanguinis, vel humorum dyscrasiam, labes aliqua particularis, vel per nervos respirationis organis inservientes prius forsitan debiles & ad eam recipiendam prædispositos irruens, intra cerebrum spiritibus animalibus se immiscendo, eos in motus irregulares convulsiones producentes adigat; vel primo suo appulsu, quamprimum è sanguine per glandularum ductus ubique per bronchia pulmonum disseminatas fecer-

ni contingat, teneras fenfilesque membrarum pulmonalium fibrillas adoriendo, eas non pungendo, vellicando, vel quovis modo quoad qualitates fenfibles irritando (nam ita exoriretur tuffis quæ femper fere abeft) quin potius inftar fumi feu halitus virofi è cryptis fubterraneis erumpentis intra pulmones admiſſa, fibras eorum in ſtatu conſtrictionis urgeat, detineatque, uſque dum ex aeris attritu, vel caloris interni beneficio difflata, liberæ aeris reciprocationi intra loculos pulmonum denuo locus ſatis amplus concedatur. Semel enim, animum meum ſubit, juvenem quendam, qui dum cellarium ubi cervifiæ novellæ quantitas in ſtatu fermentationis inibi reponeretur, & vaſibus amplis apertis adhuc deſpumationi relinqueretur, ingrederetur, ſub primo fere ejus introitu adeo ſuffocationi proximum fuiſſe, ut non abſque aliorum ope ex eo emigrare valeret, & poſtquam in aerem apicum creptus prodiret, diu tuffis omnis expers, ac ſi omnia (uti aiebat) intra pectus coarctarentur, manſit anhelofus.

Quantum ad fibrarum diſtentionem, ad mentem præfati Clariff: Viri. Si ita res in hoc affectu ſe haberet, neceſſario ſequeretur (ita enim evenire, ſi cauſæ iſtius modus agendi juxta liges mechanicæ perpendatur haud obſcure patet,) difficilior longe expiration, quam

quam inspiratio, cui tamen plane contrarium contingere in paroxysmis Asthmaticis cernimus. Non quod impossibile, sit talem difficilis respirationis causam, licet ab illa à Cl: Viro assignata longe diversam, contingere, cum scilicet vel flatus crassiores vesiculas pulmonum ultra vim suam restitutivam distendant, vel musculi pectoris dilatationi ministrantes in suis contractionibus convulsivis supra modum detineantur; cum autem raro vel nunquam ita accidisse, vel vidimus, vel legimus, nullo prorsus jure illam pro causa in hoc affectu ordinario admittere tenemur.

Porro ignoscat mihi Doctiss: præfatus Vir, si conceptus suos de respirationis effectû, & usu, in Præfatione ad librum supra memoratum expressos, (ubi sanguinis propter causas ibi assignatas, per integrum inspirationis unius spatium per pulmones circulationem, intermitti asserat) hoc solum nomine minus liberè amplexus fuerim, quod eos experientiæ respondentes non invenerim. Diu enim est, ex quo primum Cl: D: D: *Hook*, orta inter doctos controversia, num motus præcipuè pulmonum, vel simplex aeris recentis ingressus magis ad vitam & sanguinis circulationem per pulmones conducere, experimentum satis efficax & idoneum ad litem illam dirimendam excogitavit, quod videre est *Philosoph: Trans: An:*

1665. p. 539. Idem, cum circa vivisectiones ad quorundam aliorum *Φαινομένων* explanationem institutas versarer, (alio licet & aliquantulum diverso machinarum apparatu,) loco (*viz.*) follium primi, vesica bubula admodum ampla, & capaci tubulo instructa, & ad Trachæam adaptata usus sum, quam, per agitationē seu exsufflationem secundi, aere distentam, quamdiu voluerim, conservavi, ter vel quater pari utique eventu expertus sum. Quamdiu enim vesica aeris plena perstitit, & consequenter pulmones eo etiam replerentur, quanquam prorsus imotos libere satis eos pertransivit sanguis, neutiquam deficiente canis vigore, qui statim, quamprimum (*viz.*) detumuerit vesica, quasi exanimis jacuit, negata aeris recentis intromissione; imo etiam si tunc temporis, subsidentibus prorsus pulmonibus, aperta prope ad ventriculum sinistrum arteria magna, ex ea vel pleno rivo effluerit sanguis per aliquod temporis spatium more salienti, postea autem languescente cordis pulsu, æquali prorsus tenore.

Pro hoc motu pulmonum, utpote ad sanguinis per eos circulationem absolvendam quodammodo necessario, aliquantulum facere ridetur experimentum à Cl: Viro D: D: *Musgrave*, in cane peractum *Philos: Trans: n: 240. p: 178.* de cujus veritate uti Doctiss: istius Viri neutiquam dubitare me patitur integritas

tegritas, ita etiam alicui aliæ præter pulmonum reciprocationum defectum ascribi debere, me credere coget ejusdem experimenti à me non semel coram quibusdam, iisque harum rerum haud imperitis, cum omni fideliter exhibita circumspeditione repetiti contrarius prorsus eventus.

Ne autem, (ut ad ea quæ affectum ipsum proprius tangunt, regrediar,) credat quispiam, me nullam omnino in hoc morbo feri in pulmonem exsudationem fieri existimare, cum plane constet, ægrotos post excussum paroxysmum, portionem ejus non exiguam rejicere, idque cum beneficio; hoc solum contendo, id quod rejici videmus non semper prius extitisse, verum ob sanguinis circuitum impeditum ibi deponi, pro maxima saltem parte, & eo nomine paroxysmum infestiorē longe reddere, & ab ejus rejectione postea longe faciliorem evadere respirationem; cujus ulteriori confirmationi quam maxime facit, *Obs: Carol: Rayger: Misc: Cur: An: 3. Decur: 3. Obs: 137.* licet Cl: Vir causam pro effectu habens, id non animadvertisse per incuriam videatur. Ibi juxta humoris peccantis metastasin, nunc urgebat Asthma, nunc Epilepsia: in corpore post mortem dissecto repertæ sunt in pectoris uno latere Aq: ꝥ v. quam Cl: Vir utriusque affectionis causam existimat, quæ
fi

si revera ita esset, vel continua perstitisset Asthma, vel aqua de uno loco in alium per vices transmigrasset; primum contra experientiam est, alterum impossibile.

Unicum tandem submonebo pro sententiæ veritate stabilienda, quam nullis aliis argumentis nisi quæ ab experientia ducuntur, vel amplexus sum, vel fovi, nullis scilicet aliis remediis tam facile cedere hujus affectus paroxysmum, quam vel opio, vel phlebotomiæ; primo, quod spirituum excursiones vesicularum pulmonalium contractiones causantes inhibeat; altero, quod pari ratione huic, ac aliis affectibus generi nervoso insidentibus profit, vasa (*viz.*) in hoc casu sanguinea ob circulationem à contractione vesicularum impeditam, & ob solitam pulmonum refrigerationem à pariori & difficiliore aeris ingressu inhibitam, tunc temporis sanguine æstuanti nimis turgida deplendo,

OBSER-

OBSERVATIO XXVIII.

De Asthmate, & eo extincti Dissectione.

VIR quidam robustus, & subpinguis, annos sexaginta plus minus natus, at per viginti retro annos tumore pedum edematoso, licet absque ullo salutis suæ dispendio affectus, ex haustu à partibus æqualibus cervisiæ novellæ, adhuc spumantis, & cervisiæ diu in dolio senectute confectæ vulgo *Stale Beer* dictæ, composito, mane ad sitim restinguendam præfervida anni tempestate èpoto, in alvi fluorem molestum, ad septimanam unam protractum incidit. Hujus coercendi gratia, singulis auroris haustu liquoris cujusdā vulgo *Punch*, dicti, cum subdupla q. succi Limonum, quo magis palato arrideret, admista, proprio consilio ventriculum proluebat. Cum autem minus hanc methodum votis respondere comperisset, vini vulgo *Clareti* dicti prius super ignem calefacti, ℥i. integram exhausit, qua statim exhausta, brevi restringebatur Diarrhæa, eventu autem prorsus infelici; hinc enim difficili respiratio-
ne propediem corripiebatur, quæ singulis noctibus circa h. secundam exacerbata, cum per tres vel quatuor horas misere excruciat.

cruciabat. Paucula rure ubi habitabat sum-
sit medicamenta, ex quorum usu vix ul-
lum levamen percepit nisi ex solutione *Gum*
Ammoniacy in *Oxymelle* simplici facta, un-
de promptius aliquantulum phlegma dum
tussiebat rejecit. Parum autem urgebat
tussis, idque uti retulit ille, non ex aliqua
in ejus accessione morbi provocatione,
quin potius propria voluntate, quo spiri-
tum liberius duceret, excussa uti sperabat,
aliqua humorum portione quos pulmones
tunc temporis opprimere credidisset.

Tandem *Londinum* veniens, opem meam
petit, *July* 26. Pulsu explorato, eum nullo
observato ordine intermittentem reperi. V.
S. igitur quantocius hora una ante ingressum
ejus in lectum, hac vespera qua ad me ve-
nit, & (cum habitus erat Athletici) ad ζ xiv.
consulebam, & ad aliquot plures ni obste-
tisset hydropis metus, consuluissem; noctem
sequentem habuit absque ulla dyspnææ
imminutione, quod mirabar. Die au-
tem sequenti longe melius se habuit, mino-
ri longe inter ambulandum anhelitus diffi-
cultate urgente. Hoc vesperi *July* 27.
portionem Emeticam sequentem propinavi.
& *Aq: Card: ζ iii. Oxym: Scillit: ζ i Tart:*
Emet: gr. iii. Ms. f. Potio. Sumat quampri-
mum, & si nulla vel parca nimis vomitio
insequatur, in suppetias veniat *Salis Vitri-*
oli

oli 3 ſs. bis vel ter diſtinctis vicibus ex haſtu liquoris Poſſetici repetenda.

Hiſce non obſtantibus immotus perſiſtit, & loco vomitionis tota medicamento viſ deorſum ferebatur, inſequentibus 5 vel 6 alvi dejectionibus. Noctem ſequentem, obrepente ſomno, quietè tranſivit paroxyſmi expers, & mane vegetior factus, è cubile exiens, res ſuas uti ſolebat hilariter expedit.

Uſum *Gas Sulph:* conſului ad ſanguinis curſum aliquatenus ſufflaminandum, quo minus in paroxyſmo vaſa pulmonalia diſtenderet, cujus cochleare unum in haſtu aq: f. cum pane toſto præparatæ, mane, & 5. p. quotidie ſumpſit.

29. Omnia fauſtò procedebant reſpiratione longè liberaliori facta.

Jam autem cum nihil ægri rebus utiliſſe duxi, quam ſi ventriculum, & infimi ventris viſcera (præcipuè cum appetitum proſtratum animadvertiſſem) exhibitione emetici ab humoribus ibi impactis liberare molirer, idque magis cum eadem opera humorum ſeroſorum è toto corpore expurgatio commode procurari poſſe videretur, omni mora ſepoſita ſequens exhibitum eſt, & *Aq: Card: Ben: 3 ii. Tart: Emet: gr. v. Oxymel: Scillit: 3 vi. Ms.* Vomitus copioſa inſequuta eſt, cujus etiam promovendæ gratia, haſtus aliquot
Tinct:

Tinct: Carduatæ injunxi distinctis & debitis vicibus exhauriendos.

Post vomitionem optime dormivit, & die sequenti (*viz.*) 30, ambulationes per plateas etiam per arva voluptatis gratia absque ulla notabili pectoris constrictione sustinuit.

31. Hoc die, de novo, pectoris angustiam percipere incepit. Pulsus celer nimis & exiguus erat, aliquantulum etiam intermittens uti alias consueverat. Nullus autem omnino calor, quin potius frigiditas ad tactum sentiebatur.

Hac nocte Bolum & Pil: sequentia præscripsi, & *Calomel* gr. xxiii. *Const: Anth:* 3i. *Syr: Viol:* q. f. Ms. f. Bolus hac nocte h. somni fumendus, cum haustu ex aq: *Lact: al:* & *Syr: Viol:* composito.

& *Pil: Coch: Min:* 3i. *Res: Jal:* 3ß. *Ol: Majoran:* gr. ii. Ms. f. Pil. v. mane sequenti fumendæ cum regimine. Hodie (*i. e. Sept. 1.*) septies dejecit copiose.

Noctem transivit infomnem ob anhelitus difficultatem.

2do. Respiratio difficilior quam pridie erat.

Hac nocte dedi Haustum seq: & *Aq: Lact:* 3iii. *Diacod:* 3i. Ms. Nihil omnino dormire potuit, somnolentia solum, cum plurimis infomniis gravatus.

Respi-

Respiratio autem liberior solito erat uti etiam die sequenti.

4°. Hoc mane, aucta dyspnea, proprio V. S. celebratur consilio, ad 3 solum vel 4 uncias, unde aliqualem virium debilitatem percepit, respirationem autem longe liberiores.

5°. E frigore suscepto plurimum ingravescibat anhelitus difficultas, suppressa etiam expectoratione quæ alibi, etiamsi non multum rejecit, faciliior esse consueverat.

6°. Hodie consului usum Decoct: Pectoralis & Ol: *Lini* alternatim, aliquoties fumenda, quorum usu liberius ad biduum procedebat anacatharsis.

8°. Hac nocte injecto prius clystere saccharato sumpsit Haustum seq: & *Aq: Lact: Al: 3 iii. Diacod: 3 vi. Laud: liq: gr. xii.* Ms. f. Haustus h. somni fumendus.

Sumpto hoc Haustu statim obrepit somnus, & licet aliquoties insomniis variis intervenientibus abrumperetur, tamen per totam fere noctem ad horam septimam matutinam excurrit, cum magna spiritum refectione, & quod notari debet, (cum hactenus impune nunquam id præstitisset) nulla prorsus accidente respirationis impedimento, quoties à somno excitatus se in alterum latus reclinare conaretur.

9°. Hodie usum Decoct: *Amari S. S.* ma-

ne, & h. 5. p. quotidie fumendum præscripsi, unde bene se habuit, & hac nocte dormivit 4 vel 5 horas continuas.

10°. Optime se habuit, appetitu aliquantulum restaurato. Gressum autem nondum absque aucta & frequentiori anhelitu sustinere potuit.

Hac nocte nihil omnino dormivit, & levi quovis in lecto motu, difficultate ut olim anhelitus tentabatur.

11°. Hodie sub vesperam injiciebatur enema, & nocte sequenti aliquantulum melius dormivit.

12°. Appetitus rediit, at difficulter adhuc, inter ambulandum præcipuè, respirabat.

13°. Hoc die cibos solito magis appetivit; adhuc autem mansit dyspnea, quoties ambularet.

Indies ex usu Decocti Amari augebatur appetitus, cum virium refectione. Dieta ex ovis forbilibus, carnibus pullorum, jusculis hordaceis, & similibus coctioni facile cedentibus, & sanguinem minus accenditibus erat instituta. Pro potu erat Aqua, cum pane tosto præparata, & vino optimo Gallico rubro colorata.

Supervacanea, si non nocua mihi videbatur medicamentorū in corpore senili & debili multorum accumulatio, præcipuè cum morbi causam prorsus inexpugnabilem (quantum conjectura assequi potuerim) judicarem.

rem. Ita ut tutius illi fore ducerem, si in diæta solum ex esculentis & potulentis iis quæ illi maxime arriderent, modo innoxia esse experiretur, per dies aliquot insisteret. Mecum consensit ægra, intermisso omnium medicamentorum usu præter *Decoctum Amarum*, bis in die, ad duas septimans.

Appetitus per totum hoc spatium satis viguit, exiguo interea expletus. Cæterum indies instabat dyspnæa, noctu quotidie exacerbata, ita ut ægrè admodum somnum capefferet, licet tussis omnino expers.

27°. Die hujus mensis 27 iterum me accersivit, jam enim dyspnææ accessionibus frequentioribus & brevioribus, utpote duobus vix momentis durantibus tentari incepit interdiu noctuque infestantibus, præ quarum tyrannide non nisi erecto situ illi respirare licuit.

Jam etiam augebatur unius pedis tumor, ita ut rigidiores istius tendines inter eundem sensit.

28°. Ad hoc usque tempus indies pejus se habuit, anhelitu crebriori reddito, ita ut vix se in sedili movere possit, quin suffocationis periculum subiret.

Aliquando tenuè & spumofum, sed raro & non nisi magno conatu cum vomitionis nixu conjuncto sputum hætenus rejicere solebat,

quod jam maxime glutinosum & crassum factum est.

Nihil omnino huic affectui contulit aliquoties *Sper: Cet: juxta Celeber: Timæi* præscriptum, ne quidem in expectoratione facilitanda, aliquoties in calidæ cervisiæ haustu exhibitum. Cum autem adeo crassum & viscidum in pulmonibus hæsisse phlegma observassem, usum *Oxymel: simpl:* aliquando per se, aliquando cum *Gum: Ammon: in Acet: solut: commisti* haud infructuosè suasi.

Utcunque autem hisce in expectoratione promovenda profecerimus, ad usum denuo opiatorum præ sævitia paroxysmorum confugere coacti sumus, & proinde sequentia præscripta sunt.

℞ *Aq: Lact: Alex: Cinam: h: an. ʒ i. Oxymel: simpl: ʒ ss. Opii colati gr. i.* Ms. f. Haustus h. 5. p. sumendus, & 9. repetendus. Hisce sumptis magnopere in somnum proclivis evasit, cujus tamen beneficium denegabat illi importuna nimis & frequens spirationis difficultas, vices unius horæ spatium intercurrentes, quarum intervallis instar sanorum, dum scilicet immotus restabat, leni, & æquali tenore spiritum suum ducebat.

Tandem autem vi medicamenti cedere coactus in somnum per horas duas, idque
bis

bis vel ter distinctis vicibus protractum lapsus est, quo spatio tamen uti mihi adstantes narrabant, non omnino dyspnææ per accessiones quasdam, licet minori longe gradu immunis fuit.

30. Hac nocte, omisso paregorico infomnis prorsus ob pectoris angustiam solito more eum crebro infestantem jacuit, elucescente autem die, pulvinaribus apte capitis reclinationi, vel inclinationi prout magis sibi expedire videretur, accommodatis, sedens in cubili erecto collo somnum suaviter per horam unam & alteram capebat. Hinc mire resectus liberalius respirabat, & ex usu *Oxymel:* cum *Gum Amm:* commist: (unde aliquid semper levamen sensit,) facilius glutinosi phlegmatis aliquantulum rejiciebat.

Biduo vix elapso, tibiæ utriusquæ intumescencia magnam in molem augebatur, quam longe expeditior sequebatur respiratio, ita ut cubitum in lecto, cum aliquali saltem spiritus tolerantia per totam noctem sustineret.

Tibiis totis Empl: *Diasap:* applicandum consului, unde faciliorem earum extensionem obtinebat.

Clysterem Terebinthinatum injici curavi, qui ter vel quater operebatur. Diætā, qualem sibi maxime in votis esset, ob fastidium ciborum quo jam premebatur, permisi.

Urina rubra & pauca per totum morbi stadium hætenus permanfit.

Oct. 4. Per has quatuor vel quinque dies ab omni medicamentorum genere abstinuit, pro cibo, illum qui sibi maxime jucundus videretur, eligens, & pro maxima parte Lac cum triplici Aquæ coctum ad medias, quod, utcunque fuaderet contrarium frigidaë ejus constitutionis ratio, quotidiano sibi usu utilissimum alimenti genus esse, tum quoad nutritionem, tum pulmonum intemperiem didicit. Frequenter etiam jam id quod per anacatharsin rejecit sanguine permixtum erat, & nonnunquam sanguis sincerus licet in exigua quantitate.

Hinc indies ingravescente morbo, & fatifcentibus viribus se prorsus paregoricorum usui, absque quorum ope vel singulis momentis instabat strangulationis metus, addicebat, unde semper remedium præsentaneum sensit, adeo libere respirando, ac quisquam alius, usque dum eorum vis penitus expirasset.

Jam autem sanguinem ipsum pro maxima parte, non autem spumofum, ut è pulmonibus solet, rejecit; De dolore ulceroso circa pectus querebatur, & ab aliquot diebus per vices delirus, die mensis 13 ad plures commigravit.

Corticis Peruviani usum in Asthmate cuiusvis speciei periculosum reperi, postquam inveterascente morbo, pulmonum textura fibrosa glandulosaque adeo debilitata fuerit, ut humoribus lentescantibus recipiendis retinendisq; apta evasit; tunc enim morbi primarii effectus, seu productum, pro morbo novo, cui alia plane methodus per aliquod saltem tempus adaptari debet, habendum est.

Vomitoria è mitiorum classe admodum proficua per experientiã esse didici, celebrata prius V.S, præcipue in principio, & instante plethora, modo diu fatis, debitis pro ratione virium concessis intervallis, in eorum usu persistat æger, associato etiam iis medicamentorum usu quæ sanguinem corroborant, humorumque vinculum conservando, quo minus inidoneum insalubreque spiritibus animalibus subministretur pabulum, impediunt.

Caute adhibeantur chalybeata, eaque maxime diluta, præcipue in temperamentis calidis.

Thermarum *Bathon*: potum in constitutionibus humidis & phlegmaticis admodum utilem fuisse novi, prius evacuatis per medicamenta lenitiva sæpius repetita humoribus visciditate & acrimonia præcantibus, quæ primis diebus ab aquarum usu fermentescere apti nati sunt.

Ad coercendam faltem seu mitigandam morbi hujus fævitiam acida cujufvis generis, utpote etiam falia essentialia, seu neutra, cum guttis quibusdam sp: acidorum commista, magnopere inferviunt, uti sunt *Gas: Sulph: Sp: Vitr: Nitri, Suc: Limon: Aurant: &c. Sal Prunel: fl: Sal Arm: Nitrum purum, Sal Arm: ipsum &c.* in quantum sanguini, qui tempore paroxysmi vasa inflare aptus natus est, frenum injiciunt, & quasi in minus volumen constringunt; & ob eandem etiam forsan rationem præ cæteris, diætam è lacte vel lacticiniis in paroxysmis protrahendis, & diminuendis, modo sedulo adhibeatur cura ne alvus nimis tarda sit in fecibus egerendis, hic, præfertim in macilentis convenire observavi.

Errhinorum egregie utilem nuper in viro diu atrociterque morbo hoc vexato usum reperi, cum jam adeo rari mitesque eorum beneficio ejusdem insultus facti sunt, ut seipsum quasi à manibus tyranni vindicatum inde existimet. Hic autem notandum est, illum pulverem, in hoc casu sibi familiarem, à *Tabacco* solum primum cocta & postea ficcata præparatum, è pyxidula artificiose huic usui adaptata tanta vi innares suos admitti, ut per earum summities usque ad fauces pertingendo, non solum membranam pituitariam ubique partes ista oblinentem à muco suo, qui mora

len.

lentescens, in indolem pravam corruptamque, & sanguini præterlabenti infestam degenerasset, frequenter & copiosè screando liberet; quin una etiam eademque opera, eam eorundem humorum recentium è sanguine jugiter subministratorum receptioni habilem reddendo, illorum usitatum in partes respirationi quovis modo interfervientes, num scilicet per glandulas cerebri, vel pulmonum, ingressum præcaveat.

Quoad causam hujus affectus essentialem, vix est ut istius ablationem speramus, priusquam, felici quodam auspicio, alicui innotescat medicamentum aliquod, morbos alios ejusdem generis vel indolis, ubi scilicet τὸ θεῖον Hippocratis arti medicæ potissimum adversetur, perdomare valens; uti sunt Caducus, Apoplexia convulsiones, &c. cum non immerito hunc ex eorum classe, conjectura haud inani, primum Cl: Helmontius esse suspicatus est.

Corpus defuncti die mortem sequenti mane aperui, cujus viscera adhuc calorem aliqualem retinebant, & in eo quæ mihi observatu præcipuè digna occurrere, calamo fideliter exaravi; ea potissime ratione ad id agendum ductus, quod nihil æque nobis in causis morborum rimandis facem accendere, & consequenter nos in eorum curatione feliciter exequenda instruere rectius existimem.

Dis-

Dissectio Prima. Oct. 14. 1701.

Observata in corpore Asthmatici die mortem sequenti dissecto.

Pylorus admodum crassus erat & schir-
rosus, uti etiam duodenum, usque ad
locum ubi ei adnascatur Pancreas.

Pancreas etiam admodum durum & schir-
rosum erat, propter cujus duritiem glomeres
ejus instar viperarum renum oculis se siste-
bant inspiciendos.

Glandula Mesenterii eodem modo eti-
am afficiebantur.

Hepar per totum ejus superficiem colo-
re flavo, & subviridi, ob ductuum bilifero-
rum obstructions variegabatur.

Vesicula felle bile subnigri coloris, &
consistentiæ tenacis erat plena, adeo ut
difficulter ullam ejus portionem per du-
ctum ejus bilarium, digitis eam fortiter com-
primendo exprimere potui; forsan etiam
huic difficultati contribuere potuisset inte-
stini eo loci schirrhosi durities, ut supra
notatum est.

Renes & cætera fani.

In medio ventriculo.

Pulmones in dextro latere Diaphragmati
adnascebantur, & istius lateris cavitas aqua
falsi

falsi saporis replebatur. Hinc difficilis in istud latus decumberet.

Pulmonum istius lateris lobi dissecti sanguine penitus oppleti erant.

Lobus istius lateris superior, parte ejus superiori durior erat, & cultro divisus instar carnis sanguinolentæ apparebat.

Lobi Pulmonum sinistri pleuræ undique adhærebant, nec cultro ab ea commode separari potuerunt; dum autem eos digitis à pleura avellere conarer, post factam levem cultri acie eorū seperationem, externam unà pleuræ laminam fortè detrahebam, in cujus superficie interna plurimas disseminatas reperi *glandulas*, & unam præ cæteris magnopere tumefactam, quarum obstructione non raro contingere pleuritidem vix licet dubitare.

Ex hujus lateris lobis profunde cultro vulneratis effundebatur præter exiguam sanguinis portionem, *aqua* tenuis & obsummam ejus *spumositatem* subalba, quam quoties digitis vesiculas pulmonum comprimendo urgerem, in magna copia exudantem reperi, & post *bronchiorum* apertionem copiosè illuc irruentem.

Primo hujus aspectu, eam pro causa morbi primaria suspicabar, & aliquandiu ita suspicari perstiti, donec ex aliorum corporum cachecticorum sectione, ubi idem vidissem, commonefactus, suspicionem falso
uti

uti postea patebit, fundatam animadvertissem.

Polypus exiguus in *arteria coronaria* ostium per aliquod spatium se protrudebat.

Foramen Ovale occlusum omnimode erat, ob tenuitatem autem valvulae ejus, (ex cujus inferiori parte sursum versa, & internodio *Loweri* (quod hic satis conspicuum erat,) accreta, ejus revera, ut infra fusius explicabitur, occlusio fit,) satis, si illud oculos inter & lucem objicias, conspicuum.

Tubulus arteriosus brevior, & crassior ordinario.

Duae *costarum* ex una latere, & tres in altero *cartilagines* in ossream plane substantiam (unde haud parum respirationem impeditam fuisse credo) degenerassent.

In tertio Ventriculo.

Semotis membranis cerebri exterioribus, in dextra corticis ejus parte apparebat *Hydatis*, nucis moschatae magnitudinem æquans, feri pellucidi plena, adeo profunde inibi sedens, ut ad fundum ejus facile conspiceretur corpus callosum summe albicans, ad latera ejus undiquaque apparentibus *corticis cerebri glandulis* cineritii coloris, & magnitudinis præternaturalis, aliter enim vix oculis nudis detegendas sese præbuisissent.

Ventriculi omnes sero parum flavescenti replebantur.

Plexus

Plexus choroeidis utriusque glandulae admodum tumescebant fero plenae, & *Lymphæductus* sinistro praesertim latere ob eorum distentionem ampli, cum valvulis pulchrè oculum oblectantibus sese visui obtulere.

Protuberantia annularis horizontaliter dissecta, *Strias* quas primum mihi observasse contigit, more in *Anatomia* mea de *Cerebro* descripto & delineato, planè exhibebat; ne autem irritò unquam opere cultro eas exigerent, adstantibus, admonui quod prima, & secunda sectione laminatim facta, *fibræ* alterius prorsus ordinis conspiciuntur, (*viz.*) longitudinaliter decurrentes, profundioribus autem eodem modo factis sectionibus, *fibræ*, de quibus sermo est, in conspectum veniunt, super *protuberantiam* transversim incedentes.

Testes natibus, contra quam ordinario fit, erant majores.

Glandula Pinealis calculis pluribus albis & asperis erat plena.

OBSER-

OBSERVATIO XXIX.

*De Convulsionibus in Infante, cum illius
postea Dissectione.*

PArvula annum ætatis unum agens, in gravissimas convulsiones circa faciem præcipuè incidit, quas semper præcedebat ejus livor insignis ad nigredinem vergens, totius corporis inhorrescentia & frigus ubique perceptibile. Venæ sectionem, in paroxysmo vocatus, celebrari præcepi, unde propediem remissere convulsiones, pristino corporis calore, cum vivido vultus colore redeunte. Clysterem sequentem, loco purgationum ob teneram ætatem, & ad qualemcunque in sanguinea massa commotionem evitandam, quæ sæpissime de novo morbi fomitem suscitare solet, ad humores acres seu viscidos ullibi imprimis viis stabilientes eliminandos, quamprimum injici curavi. & *Decoct: com: cum Colocynthid: integr: p. i. præp. ʒ iv. Sachar: rub: ʒ i.* Ms. Inde ter copiosè dejecit, nullo omnino morbi insequente insultu, ad quem in futurum præcavendum Antispasmodica sequentia præscripsi. Capiti raso applicetur *Emplastr: Ceph:* juxta Pharmacopæam *Bateanam* præparat:; f. fontinellæ in utroque brachio;

chio; applicetur *Empl: Epispasticum* inter
 scapulas latissimum quamprimum. & *Pul:*
de Gutteta ℥ i. *Sal: Volat: c: c: rectiff:* gr. v.
Fol: Auri n. ii. *Ol: Cinam: Chym:* gr. i. Ms.
 f. pul: distinctis chartulis 5 reponendus,
 fumat unam in cochl: una seq: *Cord:* quar-
 ta quaque hora superbibendo c. unum,
 & *Aq: Puleg:* ℥ i ℥. *Peon: c:* ℥ ii. *Tinct:*
Cast: gr. xii. *Syr: infus: Flor: Peon:* ℥ iii.
 Ms. Per triduum ab omnibus convulsioni-
 immunis perstitit, quo spatio peracto re-
 cidivam patiebatur, & cum jam admodum
 debilitatum animadvertissem, ab omni eva-
 cuatione abstinendo in spiritibus demul-
 cendis totus conquievi. & *Aq: Rutæ* ℥ i ℥.
Peon: c: ℥ ii. *Laud: liq:* gr. xii. *Sach:*
alb: q. f. Ms. f. Cordiale, de quo fumat
 c. unum tertia quaque hora; hinc fugatus
 denuo fuit morbus, & eadem methodo ad
 diem unum & alium observata admodum
 bene se habuit æger, & ita se habere ad in-
 tegram septimanam perstitit. Tandem, de-
 nuo invadente morbo, V. sectionem suasi;
 prius autem quam chirurgus venam pertu-
 disse exit è vivis ægrotus.

Dissectio Secunda. Maij 27. 1700.

V *Esicula fellis* admodum apparebat am-
 pla, usque ad summam rigiditatem
 distenta, qua non obstante facile erat bilem
 intus

intus contentam leviter comprimendo per vesicæ collum protrudere; unde conjectura subiit, convulsionibus forsan obnoxiam adeo, dum æger esset in vivis fuisse cervicem vesiculæ, ut bilis vix exitus pateret.

Pancreas tumidum & aliquantulum inflatum videbatur, exiguis per totam ejus superficiem glandulis confertim dispositis luculentius quam unquam nudis oculis antea observassem, in aspectum venientibus. Num à sanguinis lentore, quasi à causa continenti, vel à ductuum excretoriorum coarctatione à fibrarum tenerarum convulsione secundario causata provenit hæc glandularum intumescencia nescio.

Glandulæ Mesenterii solito aliquantulum majores erant.

Ren sinister tumefactus, & inflammatus undiquaque erat, absque ulla pelvis vel ureteris obstructione.

Ovarium in longitudine unciam unam, subducta quarta ejus parte equabat, gracile & coloris sub rubri.

Tubæ unciam unam, cum quarta ejus parte æquabant.

Inter *Tubæ* extremitatem, ubi *fimbriæ* ejus *foliaceæ* incipiunt, & *ovarium* per membranam quandam *alis vespertilionum* similem, ea unà connectentem, intercedebat quarta pars uncia.

Medio diviso *Uteri* fundo foramen *Tubæ* ne minimum intro specillum admittebat.

In secundo Ventriculo.

Capsula Cordis aqua plena erat.

Cordis Ventriculi ambo sanguine referti.

Auricula dextra ob ingentem in ea sanguinis molem stagnantem adeo distendebatur, ut ad cordis ipsius magnitudinem ferre accedere videbatur, inani prorsus existente sinistra, & (quod mireris) turgescen- te etiam sanguine vena Pulmonali.

Hinc aliquid ponderis conjecturæ quam ab aliquot annis fovi circa usum cordis auriculæ sinistræ accessisse censeo, (*viz.*) illam à natura destinari quasi diverticulum ad aliquam solum sanguinis portionem excipiendam, dum ventriculus sinister systolem pateretur, & eam statim, istius incepta diastole ventriculi, cum reliquo per pulmones transeunti denuo ei red- dere. Admetiri hanc auriculam singulis ejus systolis cordi sanguinem, in proportionem ventriculo adimplendo commensurata, hætenus tradiderunt omnes quotquot de corde tractaverunt; Quod si verum esset, hic haud inanis extitisset, vel quod idem est, vix eam infalutatam sanguis in ventriculum præterfluxisset; quicunque

N

autem

autem exiguitatem ejus respectu alterius eam scilicet triplo dimenso seu proportionem superantis inspiciet, statim eam ad id præstandum inhabilem omnino judicabit; quicumque etiam eo tempore, Venæ pulmonalis juxta suum in cor ingressum, ubi unus truncus, isque insignis existit, amplitudinem satis adnotaverit, & longe secus quam in vena cava prope cor accidit, unico eoque pleno alvo in ventriculum inhians, nullus de immediato inter venam pulmonalem & ventriculum sinistrum com meatu dubitabit. Quo demum fine hæc à natura ita facta sunt alibi, imposterum forsan detur occasio magis opportuna inquirendi.

Pulmones hic illic lividi erant ob sanguinis stagnationem, quod solenne est.

In cerebro ventriculus dexter aqua refertus erat, sinister vacuus, claro satis indicio aquam ventriculis statu sano non competere, uti olim in *Anatomia Cerebri* retulimus.

Plexus choroeidis glandulæ admodum tumidæ, & sero refertæ erant, ita ut cum per totum cerebrum manifesta satis feri extravasati indicia extarent, affectum hunc ab ejus intra nervorum fibrillas depluvio ortum suum tulisse admodum credibile fuisse videatur.

Arte-

Arteria & Vena quas primum observavi,
& in *Tabula* ad calcem *libri* supra memo-
rati inserta depictæ sunt, idem foramen cum
pari nervorum 8° transeuntes, quasi stran-
gulatæ, & sanguine oppletæ apparebant.

N 2 OBSER-

OBSERVATIO XXX.

*De Convulsionibus in Pueris, cum ejusdem
postea Dissectione.*

Accersabar ad Puerum temperamenti sanguinei, & ad hunc ætatis annum (*viz.*) quintum, cujusvis morbi expertem, jam autem convulsionibus, artus ejus distinctis intervallis alternatim extorquentibus, & earum absentia viscera interna torminibus afficientibus correptum. Digni præ cæteris atrocius morbi insultum patientur, ita ut excussio paroxysmo, per dies tres vel plures, incurvati, inter se contorti, & inflexiles persisterent.

Venæ sectiones, purgationes, fontinellæ, vesicationes, & plurima quæ peculiarem vim contra hunc morbum fortiri creduntur medicamenta, qualia sunt *Cast: succin: Peon: rad: & Sem: pul: de Gutteta*, &c. jam diu ante meum adventum incassum adhibita fuerant à medico doctissimo, qui hoc tempore ad quendam ægrum à civitate hac longe degentem advocatus fuerat.

Aliquando Lotium satis libere, imo copiosè reddebat, aliquando parce admodum, vel nihil, toto nycthemeri spatio. Pulsus satis fortiter micabat, & vires constabant, parum autem appetivit, & quod ingesserat

ingesserat frequenter cum magna phlegmatis saburra rejiciebat. Hinc cum vomitionem illi usui fore judicarem, *Tart: Emet:* gr. i ss. in haustu illico propinari consului. Ter vel quater vomebat, ingenti copia humorum viscidorum singulis vicibus eliminata. Sequenti nocte aliquantulum melius dormivit, sed mane proximo ingravescebat affectus, adeo ut ob pedum musculorum contractiones continuas non omnino ambulare valeret. Proximo loco igitur ad paregorica confugere coactus, sequentem haustum præscripsi. *R: Aq: Rutæ* ʒ i. *Peon: c:* gr. xii. *Syr: Fl: Peon:* ʒ ii. *Laud: sig:* gr. iv. Ms. f. Haustus quamprimum fumendus, & quarta quaque h. si opus fuerit, ad tres vices repetendus. Post primam dosin melius se habuit æger, non solum evanescentibus paroxysmis, quin etiam contorsionibus, tum manuum, tum pedum, naturali jam eorum statu restituto.

Continuari Haustus paregoricos ad biduum bis in die suasi, quorum usu ab omni morbi insultu prorsus liberatus, pristina salute ad dies quatuor vel quinque misellus fruebatur; Postea alvo ficciori existente exhibita est potio sequens satis mitis, & quod facile crederet quispiam, omnis periculi expers, (*viz.*) *R: Aq: fenic: dul:* ʒ x. *Syr: fl: Persic:* ʒ vi. Ms. fumat quamprimum cum regimine. Operationibus hu-

jus Potionis quæ admodum lenes erant, & torminum expertes, vix peractis, de novo intonabat affectus, dire quaquaverfum singula corporis membra succutiens, adeo spiritibus à levi medicamento hujus commotione irritatis, ut opium vel dupla quantitate exhibitum, vix ad eos in ordinem redigendos suffecerit. Tandem autem fatifcente paroxysmi violentia post exhibitam exiguam Bolum è *Theriace Androm:* cum *Castor:* granis aliquot præparatum, subortâ ventriculi nausea, ingentem humorum vitiosorum copiam, cum sanguine coagulato evomebat. Hinc de interno ardore, (quem pluries à motu sanguinis convulsionibus vel quovis alio in circuitu suo modo impedito, in ægris, nullo omnino existente febre, accidisse observavi,) querebatur, & omnia medicamenta averfatus, Aq: frigida avidissimè potum expetiit, cujus potum liberaliter illi concessum, non solum sibi jucundum, verum etiam utilem variis indiciis testabatur. Postea, cum cum ab omni genere *testaceorum* abhorrere, & magno cibi cujusvis fastidio laborare animadvertissem, aceti vinosi usum ad quantitatem unius cochlearis subinde, (*viz.*) semel quarta quaque hora consului, quo mire reffectus videbatur, velitationibus morbi quibuscum adhuc aliquantulum conflictebatur, in totum evanescentibus, & pristino redeunte

unte appetitu. Hoc statu salubri integram septimanam permanfit, quo fpatio temporis finito de novo recrudefcebat morbus, convulfionibus per tres vel quatuor horas idcirciter partes exteriores, ut solebant mifere excruciantibus. Finita autem illic tragedia, moleftiffima fuboriebatur, aliorum fpirituum animalium facto impetu, tuffis, ex qua, licet id quod rejecit fub forma pituitæ coagulatæ in terram expuebatur, ftatim tamen in falivam tenuiorem diffolvi videbatur.

Per plures dies brevibus folum ex opii exhibitione conceffis induciis, invicem fe excipiebant convulfiones & tuffis, quorum indies invalefcentium tyrannide tandem oppreffus, poft dies aliquot mifere convulfus fuccubuit.

Diffectio Tertia. Mart. 27. 1699.

CAufam morbi in cerebro forfan repertū iri exiftimans, ejus primo apertionem institui, cujus nihilominus fingulis perluffratis angulis, nihil omnino fufpicioni meæ favens deprehendi. Ne guttula quidem vel Aquæ, vel Sanguinis extravafati apparebat; Vafa fanguinea, & cerebri moles, quoad vel ejus partem corticalem, vel medullarem, prorsus fecundum naturam fe habebant. *Sinum longitudinalem* arctius quidem futuræ

longitudinali adhærentem quam solet ordinario, inveni; cum autem nullam omnino alicujus sanguinis ullibi stagnationem inveni, istius conformationem nihil ad hunc affectum contulisse merito judicavi.

Viscera medii ventris prorsus etiam inculcata.

Nihil etiam omnino in *Thorace* præternaturale inveni.

In imo ventre sequentia occurrerunt.

Glandulæ mesenterii solito majores erant, earum aliquot fabæ majoris magnitudinem superantibus.

Protuberantiæ plurimæ in intestini *Ilii* convolutionibus conspiciebantur, seriatim dispersæ, intervenienti spatio circiter palmæ latitudinis, nucis moschatæ magnitudinis; quas cum aperuerim ex interna intestini tunica rugosa flatu verisimiliter distenta, in spatio medio inter valvulas conniventes ex utroque latere adjacentes, formatas deprehendi.

Hinc torminum intestinorum subinde infestantium ratio satis innotescit, non à quavis spirituum explosione pulveris pyrii instar oriundorum; ita enim, inter intestinorum tunicas, ob fibras eorum motrices a spiritibus irritatis in explosiones adactas, & materiam morbidam à seipsis amoliri conantes, *cavitates* hæ seu *Protruberantiæ* contigissent; sed potius à flatibus, vel prius
exi-

existentibus, vel ob sanguinis circulationem in tunica intestinorum intima, propter vasa inibi à morbi violentia convulsa impeditam postnatis, & præ intestinorum contorsionibus ab ulteriori, vel sursum vel deorsum descensu coercitis. Hinc enim admodum familiares in affectionibus hysteris sunt rugitus intestinorum, ventris inferioris intumescencia, præcordiorum inflationes, & plurima istius generis symptomata ab eadem causa natalitia sua ducentia.

Renem dextrum urina tumescentem inveni, ita ut ureteris istius initium inde prodiens instar sacculi prominuli magni apparebat, reliquo ejus usque fere ad vesicam, quæ etiam plena erat urina, ad magnam insuper amplitudinem distento, prope autem ejus insertionem in vesicam denuo coarctato; ita ut proculdubio hanc urinæ collectionem ex ureteris sola convulsione primum accidisse, (cum postea apertione facta nihil intus cavitatem ejus obstruens repertum esset,) jure existimemus. Id quod me maxime admiratione perculit, fuit, quod adeo arcte interni ejus conniverent parietes, ut ne lotii guttula pertransiret, cum vel per tenuissimam rimam id permeasse potuisse satis nos erudiet sequens historia. *Corpus* cujusdam calculosi de febre, tunc temporis populariter grassanti, mortui, olim memini me secuisse, cujus unus ren
om.

omnino calculis obstructus erat, uretere ipso penitus lapidibus, nisi quibusdam locis, ubi ob omnem prorsus urinæ fluxum impeditum penitus coaluisset, obturato, cujus etiam erat alter ren multis calculis & arenis refertus, & istius etiam ureter uno calculo, in quadam cavitatis ejus parte artiori (nam inequalis admodum est ureterum cavitates) vesicam urinariam versus, eum obturanti, adeo obstructus, ut vix specilli exilis apicem admitteret; non obstanti qua angustia, lotium libere satis reddidisse, & non nisi ex aliqua sex rebus præternaturalibus errore commisso, Ischuriam unquam sustinuisse novi.

OBSER-

OBSERVATIO XXXI.

De Hydrope cum Dissectione.

Filiæ cujusdam Pistoris annos quinque plus minus natæ, vel à nativitate valetudinariæ, cum totum fere vitæ suæ curriculum quamplurimum morborum insultu oppressum, & vix ullo (modo brevitate excipias) levamine delinitum percurrisset, tandem succrevit hydropis ista species vulgo *anasarca*, seu aqua intra cutem nuncupata. Plurima à quodam medicaastro ex hydrogagorum violenter purgantium genere (uti à domesticis excepi) in morbi initio propinata fuerant, unde exoluto magis indies partium robore, primo *anasarcica* post *ascitica* ægra facta est. Jam igitur cum eam ocius in mortem ruituram affines præviderent, aliunde opem nimis sero jam anxie quæsierunt; prius enim quam illuc appulsem, è vivorum consortio misella erepta est.

Corpore dissecto, in eo, quantum permetteret male parentum collocata pietas, sequentia observata sunt.

Dis-

Dissectio Quarta. Dec. I. 1701.

SInistrali corporis latere, super quod se recumbere pro maxima parte consueverat, cum id longe altero tumidius conspexeram, detracta prius cute, particulariter è dextro thoracis latere, & caute remoto musculo pectorali, (quæ etiam utraque admodum spongiosa & aqua madefacta erant) sublatentium ingentem vesicularum majorum & minorum numerum aqua turgescientium, & quaquaversum continua serie disperfarum reperi; ita ut membranarum istarum expansionum, quibus cum musculis committuntur *Costæ*, texturam vesiculosam esse exinde ediscebam.

Eodem modo ac spatio prædicto, reperiendus erat ingens Vesicularum numerus aqua refertarum in Inguine, & partibus ei vicinis, per panniculi carnosissimi in cellulis pinguedinosæ crassitiem quaquaversum disperfarum.

In cavitatis abdomine feri ad libras quinque vel sex plus minus fluitabat, minori longe quantitate quam eorum corporibus fieri solet, qui ascitide primario afficiuntur. Ibi enim pro maxima parte incidit in ventris cavitatem totius sanguinis feri depluvium, sensim indies cum maxima partium ceterarum extenuatione auctum.

Omentum

Omentum fanum erat, fundo ejus super ventriculum ad Diaphragma retro verso.

Pancreas magnopere indurabatur.

Hepar maculis viridis & subalbi coloris invicem commixtis per totam suam superficiem variegabatur, integra sua substantia prorsus exsucca, ramis *Portæ* & *Cavæ* utrobique plane vacuis, in quorum aliquibus adaptata fistula cum inflassem, transivit libere, tum ad cor, tum ad portæ truncum flatus.

Vesica biliaria omni prorsus bile destituta erat; ita ut facile in *acinosis* hujus visceris *glandulis*, ubi omnis fit succi hujus secretio, totalem obstructionem accidisse, primario deficiente nativo calore, seu quovis alio modo lentiscentibus humoribus, concipiamus; unde non solum hujus separationem, quin etiam sanguinis *Portæ* cum *Cava* commeatum omnem (utcunque duarum harum communicatio per ramorum suorum extremitatum ampliorum utrinque ab alterutrisque per totam *Hepatis* substantiam dimissorum anastomosis contingat) impeditum fuisse, cum maxima veritatis specie conjiciamus. *Vesicula* hujus tunica interna *holoserica* vulgo dicta, glandulis ubique confertim erat obsita, quadrupla proportionem ordinario majoribus, colore rubro notatis, ita ut obstructionem iis etiam accidisse facile credamus.

Obli-

Oblinebatur hic illic hæc *tunica* interna exigua humoris gelatinosi portione palidi coloris, & ad gustum insipidi, adeo, ut contra Cl: & Expertiss: Viri *Ruyfch* sententiam, in Responsione ejus ad Epistolam quartam D: *Frentz*, uti etiam plurium aliorum ante illum, longe mihi probabilius videatur, eò succum hunc à ductibus harum glandularum eructatum à natura designari, quo scilicet tenera sensilisque vesiculæ hujus membrana interna a bilis amaritie acris, & spiculosa protegatur, quam ut ab iis portio quædam istius fecernatur.

Glandularum conglobatarum ad imum hepatis adnexarum Lympheductus, (quod mirabar in hoc viscere exsucco) lymphæ erant turgidi, ita ut hic potius per canaliculorum seu capillarium arteriarum extremitatum parietes, propter magnam in hoc statu sanguinis debilis, & in partes secedere proclivis, circulationis tarditatem, usque ad dehiscentiam fere distentas, feri hujus in cavitates corporis transfudationem, quam lymphaticorum rupturam suspicarer.

Splen quoad molem recte se habebat, at quoad colorem non sublividi purpurascens erat coloris, quo natura sana fortitur, verum tum extus tum intus obscuro & subatro-rubescens. *Vesica urinæ* fere vacua erat; cætera in hoc ventre sana.

Thoracis cavitate continebantur aquæ plus minus libræ duæ. *Pul-*

Pulmones sanguine scatebant ; cultro divisi, & digitis compressi, humorem album aquosum & spumofum è suis vesiculis, per totam suam substantiam, & per bronchia, in asperam etiam arteriam, cum eam aperuisssem, copiose exspuebant. Hinc tussiculæ, qua sæpius infestabatur, in propatulo erat causa ; cum tamen interea, etiamsi in cavitationem pectoris tanta erupuit aquæ copia, vix unquam spirandi laborasset difficultate.

Abundè intra *pericardium* scatebat aqua. *Foraminis Ovalis* pars pendula in embryone, hic, ut semper in adultis, superna & inversa erat.

Adeo hic putruissent humores, ut licet post horas octodecim à morte corpus dissecuerim, vix ei absque maxima molestia ob graveolentiam insuetam vix naribus ferendam adstare potuerim.

OBSE-

OBSERVATIO XXXII.

De Fœmina inter parturiendum mortua, & postea dissecta; uti etiam de cordis in Fœtu ex Utero ejus exempto & vasorum ejus structura; unde ex propria quasi occasione nata, brevis & succincta quædam anatomica adjicitur de sanguinis per cor, & pulmones, in Embrione ante respirationem circulatione Dissertatio.

FOemina quædam tempore ordinario à natura parturitioni dicato, num propter obstetricis inscitiam, (non diu enim facultatem istam exercuisset) quæ tempore *aquarum* (uti vocant) *eruptionis*, insequuturi partus prænunciæ, laboranti non satis tempestive & uti convenerat, succurrisset; vel aliquarum partium istarum dispositionem naturæ moliminibus contranitentem, (nam primipara erat) me fateor nescire, præmature absque fœtus exclusione moriebatur.

Hoc certum est, Obstetricem, cum primum ægram oneri succumbere, & vitam ejus periclitari vidisset, debuisse ab aliis hac arte instructioribus opem quæsisse, ita ut si non uterque, alter saltem Deo favente à morte fuisset vindicatus.

Utcunque fuit, cum ad cadaver inspiciendum vocarer, summopere valde gaudebam

bam me tandem opportunitatem nactum fuisse qua plurima ad historiam naturæ, dum in prole nutrienda, & in lucem edenda versatur illustrandam ediscerem; non diu autem dissectioni incubuissem prius quam utcunque reluctantem res aliorum me ab opera mea divellebant, & spem meam nimis magna ex parte fefellerunt; cæterum quem progressum ante meum discessum fecissem, vel potius quantum solum inchoassem tecum Lector communicare non gravabor.

Dissectio Quinta.

CApit *Infantis* uteri cervicem solum transiisse ulteriori ejus progressu denegato, intra vaginam immisso digito vel ex tactu innotescebat, quod etiam cum eam aperuissemus, oculo videndum palam fistebatur.

Postea, apertis prius *Abdomine*, & *Utero*, & acie cultri diviso *osse pubis*, media sui parte, ubi substantia cartilaginea interveniente extremitates ejus coalescunt, & femoribus non sine magna vi à se invicem ductis, (utcunque de ejus dehiscencia promptissima exitui foetus magnopere faventi quam multi somniarunt,) foetum situ inverso, (*i. e.*) clunibus ejus & tergo nobis obversis, manu sua dextra brachiū sinistram

amplectentem, cum pedibus reclinatis jacentem, ex involucris suis, cum *placenta* ab *Uteri* interno pariete, (qui quaquaversum duos digitos pene crassitie transversos sua æquabat,) absque vel unius guttulæ sanguinis missione dum illam leniter digitis separabamus, exemimus.

Tumor ingens occipiti ejus infidebat, quem, facta apertione, sanguine coagulato repletum invenimus, à quibusdam vasibus sanguineis, dum uteri cervicis angustis contractum & strangulatum Infantis Caput hæsisset disruptis, probabiliter ortum suum ducens.

Tumor magnus & durus unam *Scroti* medietatem afficiebat, quem *herniam* primo aspectu aquosam fuisse conjiciebamus; cum autem eum cultro strictius explorassemus, vento solum intra tunicam *vaginalem* distentum, & proinde dato exitu per incisionem statim evanescentem invenimus. Digitum meum in aperturam factam inserui, experiri lubens, num ullus flatuum istorum intra hanc tunicam vaginalem contentorum commeatus cum cavitate abdominis intercederet; nullum autem omnino istiusmodi communicationem reperi, *processu* illo *peritonei* vulgo dicto, (qui istius membranæ lamina exterior est,) vasa spermatica vaginæ instar in eorum ex abdomine exitu arcte completente, & cum iis usque ad testiculos protensa, at absque ulla infra abdomen, eo loci

ci ubi ex eo primum egredi incipiunt, apertura, (interiori *Peritonei* lamina spermaticorum vasorum exitum firmiter occludente) naturaliter se habente.

Haftenus solum in pauculis his *Unius* corporum inspiciendis procedisse propter rationem supra allatam concessum est. Quapropter ut damnum hoc, quantum in me esset, aliquantulum saltem refarcirem, Cor *Embrionis* cum pulmonibus vasculisq; appensis exsecui, si quid inibi lateret, quod quovis modo circa partium istarum functiones me erudiret, horis successivis postea lustraturus.

Primum igitur in aquam *Pulmones* projecit, qui carnis instar, rubri & densi statim ad fundum descendebant.

Foramen ovale ex venæ cavæ trunci ascendente, ubi ad auriculam dextram appropinquat, immediate citra *Tuberculum à Lowero* sic dictum (se hic ascendente inter & descendente istius *Venæ truncum* projiciens, quo absque mutua oppositione utrique rivi sanguinis facilius in cordis ventriculum labantur) extremitate excavatur; sese in *arteriæ venosæ* seu *pulmonalis venæ* finem aperiens, ubi vas istud sanguinem suum pleniori alveo post infantem natum è pulmonibus refluxum effundere solet. Unde evenit ut huic *foramini* occludendo post natum infantem, dum *valvulam* quandam *foramini* prædicto appositam, & proximo loco describen-

dam præterfluens, cursu suo naturali ad foraminis marginis ejus arctius adigendo aliquantulum, (licet alio artificio omnino, quam hætenus creditum est quod suo loco statim demonstrandum venit, id domum negotium à natura peragatur) inserviat.

Hujus *foraminis* cum sanguine per id profluenti habes delineationem prout ejus structura se habet in *fœtu* hoc præ meis manibus ante respirationem nato, in prima *Figura a b.*

Valvula hæc prædicta à superiori marginis foraminis parte, & ex illo istius latere, quod auriculam sinistram aspicit, enascitur, deorsum propendens tali latitudine, qualis veli instar, si quovis modo applicetur, vel propellatur ad *foraminis* circumferentiam, eam contegere valeat, ut videre est in *Fig: prima c c c.*

Inferiori hujus parti *chordulas* quasdam rubras & fibrosas, quibus ad *venæ pulmonaris* parietem alligari videbatur in *vitulis* adnatas semper conspexi, & ita unius eorum corde à me præparato conspiciendæ veniunt, in *hominibus* autem semper absentes.

Obturatorum iri hoc *foramen* post *fœtus* nativitatem à *valvula* jam descripta, dubitavit nemo; de modo autem seu ratione qua fit, à nemine quod sciam scriptis proditum est. Quam idcirco, cum miræ exinde naturæ in operationibus ejus juxta regulas

las mechanices solertiæ Lectori his rebus se addicenti illucescat instantia, hic loci inferuisse, haud supervacaneum esse duximus.

Recordemur igitur *Tuberculi*, de quo supra mentionem fecimus, & alii præter eum à *Doct: Viro* assignatum, nec minus necessario usui id inservire reperiemus; utpote cujus ministerio occlusionē *foraminis* prædicti, quo à minori breviori; ad majorem longioremq; circulū ducat sanguinē, natura, quam primum respirare inceperit Infans, absolvit.

Copia igitur mihi facta *Infantis* alius furtiva venere geniti, & à matre crudelissima post dimidiam horæ quadrantem (uti confessæ est ante obitum) suffocati, (cujus dissectionis postmodum narrationem integram habebis,) *Cor* ejus cum singulis vasis sanguineis primum inflavi, & eodem etiam tempore *pulmones* per *tracheam* eos quotidie de novo insufflando, idque ter vel quater in die, (aliter enim vix omnino inflati manebunt, & utcunque sedulo id coneris, admodum imperfecte eos tandem inflatos habebis,) & aeri aprico, utraque (*viz.*) tum hoc, tum illos suspensa usque ad omnimodam exsiccationem commisi; quæ sane prius *Spir: Vini* perfusa, & condita, eleganti forma gaudentia, uti etiam adulatorum, tum *hominum*, tum *brutorum* mecum domi s. rvo cuilibet, cui id volupe fuerit, inspicienda.

Postea apertis cordis hujus Infantis auriculis, *foraminis valvulam* situm alium, & ab illo qui in prioris Infantis corde cernitur, & in priori *Fig:* delineatur, plane diversum, uti in hac *Fig:* secunda per explicationes ejus manifesto satis patet.

Inspectis his *Figuris*, annotatisque earum explicationibus, succinctior, longe intellectuque facilius erit sermo quem super hoc naturæ negotio instituturi sumus.

In prima *Figura* conspicuum est, sanguinem in *fœtu* nondum respiranti, modo plane declivi à venæ trunco ascendenti prope ad auriculam per *foraminis* partem inferiorem è transverso directe illi patentem, in *venæ pulmonalis* extremitatem prope ad *auriculam* sinistram, statim ad sinistrum *ventriculum*, illinc per *aortam*, & inde in corpus universum trahendum, dum fœtus in utero, sit & Pulmones immoti persistent, transmigraturum.

In *secunda*, videmus *foraminis* aperturam, quarta sui parte, præter propter respectu ad ejus circumferentiam habito, cum valvula, ab imo suo situ, dextram versus altius aliquantulum scandentem, in *Infante* recens nato, & per paucula momenta respiratione uso; unde colligere est, quod sanguis è vena cava illuc appellens, & aperturam istius *foraminis* è tramite suo pristino aliorum (*viz.*) a litera *c.* in prima *Fig:* ad

ad literam *c.* in *secunda*, deflectentem reperiens, in auriculam jam alveo suo inhiantem, cum sanguine reliquo à superiori seu descendenti *Venæ cavæ* trunco refluo, per partem foraminis jam clausam novo incepto cursu decurrat.

In *tertia Figura*, foraminis apertura, adhuc altius suspensa cum valvula, juxta naturalem suam dispositionem in *fœtu* tres septimanas nato, (cujus viscera penes me sunt in *Sp: Vini* præservata) delineatur.

In *quarta*, foramen cum sua apertura, & *Valvula* plane inversum, uti in corde *adulti* quod præparatum habeo, apparet; ubi ejus apertura supra tuberculi marginem inferiorem è latere *Venæ pulmonalis* penitus se recondit, cum *valvula* eidem proculdubio tractu temporis, prorsus, ni aliter quovis impedimento intervenienti contingat, firmiter adhæsuræ. Est ubi dehiscenciam intra *valvulæ* hujus extremitatem & *tuberculi* marginem prædictam superiorem conspexi, licet, uti ab autoribus quibusdam vere observatum est, rarius contingentem; cum enim ad summum tatem in *Figura* quarta notatam ascenderit *apertura* cum *Valvula* plane inversa, ad rivum sanguinis è pulmonibus transmissum magis exponitur (ut conspectis *figuris* constet) quo factum est ut exigua forsan sanguinis portio continuo illac irrep-

O 4

pendo,

pendo, *valvulam* eo loci ab omni cum margine *tuberculi* cohæsione, vel per totam vitæ humanæ spatium impediat.

Absoluto jam negotio quod suscepimus in *foraminis* hujus situ, structura, & mutatione demonstrandis, quoad foetum humanum ante, & post ejus nativitatem, ultro se offert occasio, ut aliquid de ejus usu, utpote etiam de ratione integrorum cordis vasorum, structuræ, & fluidorum per id transcurrentium in foetu, modo ab eorum qui in adultis conspicitur plane diverso, in medio proferam; Idque eo lubentius, cum ob hanc hætenus vix satis perspectam anfa data est, Monsieur *Merry*, Chirurgo Pariensi, eidem & anatomico peritissimo munus plane novum huic *foramini* assignandi, & istius suffulciendi anfa, magnopere circa cæterorum cordis vasorum structuram, & officia, hallucinandi.

Id autem vix auspiciatius fieri posse judico, quam si *Dom: Merry* sententiam prius exposuerim, postea aliorum contra eam objectiones recensuerim, & tandem quid egomet circa hanc controversiam censeam, breviter subjunxerim.

Afferit Cl: Vir quod juxta communem opinionem de sanguinis circulatione in foetu per Cor, Arteria *Aorta* magnitudine

ne excedere debet *Arteriam Pulmonalem*.

Posito enim secundam eorum sententiam totam sanguinis molem è vena cava allatam ad Cor, mediantibus *foramine ovali* cum auricula & ventriculo sinistris, per Arteriæ aortæ truncum illinc revehi, dempta exigua istius portione, tertia (*viz.*) totius (ut illi affirmant,) ventriculum dextrum intrantis plus minus parte, & per *canalem communicationis* in truncum aortæ descendentem deflectentis, necesse est, ut *Aorta* longe amplior existat *Arteria pulmonali*.

Cum autem è contra ex autopsia, uti ait, sibi constaret, *arteriam pulmonalem aorta* bis esse ampliorem; statim contra hætenus receptam in corde foetus sanguinis circulationem insurgens, aliam plane novam, & à vero aberrantem è cerebro suo effinxit, quæ sic se habet.

Totius sanguinis in tres partes divisi in ventriculum dextrum è vena cava allati, & *foramen Ovale* omnino prætervecti, pars una eaque maxima per *canalem communicationis* (quæ ad *aortæ* magnitudinem fere accedit, idque vere, uti in *Fig: 5.* explicatione patet secundum illum) in ejus truncum descendentem transit, partes reliquæ duæ per arteriæ pulmonalis ramos binos per pulmones circumferuntur, quorum portio illa residua, quæ per *aortam*,
(cujus

(cujus (uti ait ille) diameter duorum arteriæ pulmonalis ramorum diametris unitis, non prorsus respondet,) revehi non potest, è *vena pulmonali* per *foramen Ovale* omni valvula, juxta positionem suam destitutam, Ventriculum dextrum intrat, illinc in arteriam pulmonalem denuo, ut prius per pulmones, infalutatis prorsus vel *aorta* vel ventriculo sinistro, continuatò deinceps hoc privato, & ab altero reliquoque sanguini communi separato per totum gestationis tempus circuitu, rediturus.

Huic novæ hypothefi concinne fabricatæ & priori dudum receptæ prorsus contrariæ (& ut mihi fane probabile maxime videtur) nodo illo quem *arteriæ pulmonalis* præ *aorta* in *fætu* magnitudo nexerat solvendo apprime compositæ, utcunque majoribus difficultatibus implicatæ, scriptis opposuere Cl: D: D: *Verheyen* & D: *Bussiere*.

Prior, missa omni quæ ex instituto duarum arteriarum tubulorum quoad eorum amplitudinem quovis modo (*viz.*) per insufflationem, seu alicujus liquoris injectionem examine desumatur, utpote admodum in se incerto, argumentatione, *valvulæ* præcipuè quæ *foramini ovali*, pro operculo inservit, existentiam à D: *Merry* negatam, & insuper ejus structuram communi opinioni maxime faventem; deinde *foraminis* ejusdem magnitudinem insignem, utpote

utpote tantillæ portionis sanguinis solum reductioni quam per id admitti statuisset D: *Merry*, minime respondentem, magno sane animi acumine, cum aliis quibusdam rationibus levioris momenti contra illum urget.

D: *Bussiere*, postquam valvulæ situm, ad sanguinem, uti contra D: *Merry* sententiam omnes hæctenus statuerunt, è *vena cava* intromittendū idoneum demonstraverit, & rationem qua *Aorta* eandem sanguinis quantitatem eodem temporis spatio, etiamsi angustioris sit capacitatis, modo nifus ejus ratio, seu vis pulsifica fortior sit, quo vas aliud minori nifu donatum eam transmittere valeat, etsi ampliorem cavitatem fortiatur, optime explicuerit; tandem *arteriæ* utriusque peripheriam eandem, vel suffragante experientia attribuendo, se penitus D: *Merry* hypothesin *arteriarum* istarum inæqualitati præcipuè innitentem unico isto argumento inexpugnabili sustulisse contendit.

Satis omnino ad omnes à M. *Merry*, hypothesis suæ suffulciendæ causa allatas rationes diluendas a præmemoratis *Cl: Autoribus* fuisse dictum, quam libenter fateor. Parùm autem, vel nihil, quantum mihi observasse contigit, ad eam, quæ maxime interea momentum habere videtur, difficultatem enodendam; unde scilicet eam *Arteriæ Pulmonalis* quam ei revera inesse in *Embrione*, cavitatis amplitudinem cernimus

mus si non duplicem ad *Aortam* secundum *Dom: Merry*, saltem *Dom: Bussiere* consentiente æqualem, imo aliquantulum, (omnimoda experientia facta edoctus) asseverare audeo, majorem (uti inspecta *Fig: 5.* constat) accedisse contigit, cum sanguinis longe minorem quantitatem per eam reduci, quam per *Aortam* juxta communem opinionem omnes hactenus strenuè constanterque statuerunt.

Verum omnino esse concedo quod eodem temporis momento possit eadem quantitas liquoris per angustiores canales, ubi vis impellens per eum fortior extiterit, quo per alium ampliores liquorem vi minori adactum transmittentem transire, juxta rationes à *D: Bussiere* in loco prædicto supra datas; Minoris autem hic longe momenti esse hoc argumentum mihi videtur, quoniam nullam omnino rationem video, quod postquam tam copiosæ sanguinis portionis per *Arteriæ pulmonalis*, & canalisi arteriosi amplitudinem, uti ex supra allatis pateat, receptioni, præsertim cum etiâ per particularē vaporū conformationem infra tradendam, pariori per Pulmones sanguinis circulationi (quo maxime videntur veteres collimasse) (foetu adhuc in utero existente) natura prospexerit, adeo immensam istius quantitatem per aliâ semitâ longe minus accommodatâ, (*viz.*) cavitates Auriculæ & Ventriculi sinistri angustiores transferri, vel veteres vel ulli eorum affectu contendant. Pauca

Pauca igitur ad istius difficultatis solutionem, seu dilucidationem, ab iis prætermis-
sam, eorum qui veritatem solum colunt
gratia hic subnectere visum est.

Eaque ex partium accurata inspectione
exprompta, de quibus sermo jam est &
controversia; viz. in *fætibus* humanis
aliquibus ante respirationem mortuis; ali-
is aliquot momenta solum temporis post
nativitatem respirantibus; aliis diem unum
& alterum natis & denatis; aliis tribus
septimanis natis; aliis adultis; quorum
omnium corda cum vasibus suis appensis
aliquot inflata & siccata, alia humida in
spiritu vini infusa, alia ex injectione ceræ
præparata, alia corpore integro sanguine
adhuc turgida, & in eo statu diutina spi-
ritu Vini immersione indurata, apud me
servantur.

Primò igitur advertendum est, *valvulam*
supra dictam *foramini ovali*, seu potius
rotundo appensam, ejusdem margini undi-
quaque adnecti, servata solum quarta plus
minus parte ad imum istius *foraminis* aperta
sanguinis transcurfui dicata; ita ut haud
adeo magnam sanguinis quantitatem, ac
hactenus suspectum est, juxta communem
opinionem per eam transmitti posse, &
proinde majorem longe quam antea ad *ar-
teriam pulmonalem* ascendere merito con-
cludamus. Cui argumento stabiliendo max-
ime

ime facit *Canalis arteriosi* constitutio, qui etsi naturali sua proportionē cum vacua est, non prorsus juxta D: *Merry* ad *Aortæ* magnitudinem venit, uti cuiquam facile cui volupe fuerit eam, seperatis prius membranosis expansionibus eam cum *arteria* pulmonali & *aorta* connectentibus, caute denudatam, oculis contemplari apparebit; liquore tamen quovis repletam, eam quam proxime primo suo præcipuè egressu ad arteriæ istius cavitatem accedere reperiet. Hoc cum primo animadvertissem, & curiositate excitatus eam cultro aperuissem, internam ejus tunicam laxam, & parum rugosam, & proinde cuivis liquori impetu quovis injecto facile cedentem reperi; adeo ut longe majori sanguinis oneri, quam olim veteri *hypothesi* innixi crediderunt, revehendo à natura comparatam esse jure autumemus.

Secundò attentionem nostram meretur, *Arteriæ pulmonalis* ramorum duorum structura, ab aliis quod sciam nondum animadversa. Hi enim statim ab eorum ortu qui à parte hujus *Arteriæ* trunci interiori est, è regione canalis communicationis adversa, non solum admodum a se invicem utrinque, dextrorsum scilicet, & sinistrorsum, maxima fere distensione inter se facta recedunt, quin etiam admodum in suo transitu declives evadunt prius quàm pulmones ingrediuntur. Ita ut ab aliquo tempore vix mihi per-

persuaderem, ullam omnino sanguinis portionem pulmones illac ingredi posse, præcipuè, cum è directo vas ei adeo amplum adstare ad sanguinem illuc adductum excipiendū (*viz.*) *Canalem Arteriosum* adspexerim. Cum igitur viam illam adeo deviam & impeditam sanguis invenerit, & ob *Valvularum semilunarium* renitentiam facile regredi nequiverit, *Arteriam* hanc non potest, quam aliter accidisset, non reddere intumescentiorem. Imo, ut verum fateor, ex hac vasorum conformatione (quæ omnem scilicet per pulmones sanguinis circuitum præclusisse, mihi primum videbatur,) adæquatam satis difficultatis hujus enodationem, cur scilicet *Arteria* hæc cavitate tam ampla donaretur, præsertim, cum Cl: aliquot *Viros* in eadem fuisse sententia, jamdudum mihi innotuerat, me invenisse credideram, & vix alicujus momenti apud me fuit communis objectio, quod aliter (*viz.*) haud satis aperta per tam longam *fætus* in Utero moram sanguinea vasa mansissent; cui rejecisse satis esset, quod vesiculas aereas absque ullo aeris aditu satis apertas, per totum id spatium cernimus manere. Cum autem mihi non omnino consonum videbatur, vel aliorum, vel mei ipsius conjecturis in re nondum experientia probata fidere, statim ad istius trutinam me contuli modo sequenti.

Embri-

Embrionis vitulini *Arteriæ pulmonalis* ramos (qui secus quam in homine tres sunt, duo majores, unus longe illis minor) è primo eorum à trunco suo egressu filo ligavi, postea eos *pulmones* ingredientes a pulmonum substantia denuclavi, tandem facta levi in uno eorum apertione, sanguinis, statim copiosam sponte subsequi vidi effusionem, eamque parcius vel liberius, prout postea *pulmonum* lobos digitis levius vel fortius digitis comprimerem, effluentem; & quod mirabar, admodum spumosum uti in *hepatis embrionum* sanguine olim observaveram. Utcunque autem de sanguinis circulatione per hoc viscus certior factus sum, nullus dubito quin admodum lento gradu fiat; cum ob conformationem vasorum supra narratam, tum ob *pulmonum* substantiam tunc temporis adeo densam & compactam, ut instar glandularum ad tactum dura & nodosa sentiantur; Nec sane quomodo per pulmones circulatio sanguinis apte fieri potuit, concipere valeam, nisi vasa sanguinem excipientia, durante tempore gestationis, coincidentibus tunc temporis *Pulmonibus*, longe ampliora & capaciora existerent, uti revera vel visui satis perspicuo apparent, nondum expansionem passis pulmonibus.

Concessa autem tardiori, hoc per pulmones sanguinis transitu, quo fit ut minor
sanguis

sanguinis per eos quam si eorum substantia laxior rariorque fuisset singulis *Ventriculi dextri systolis* percurrat; propter eandem rationem, a confertiori ejus in hanc *Arteriam* influxu, necesse erit, ut *trunco* ejus amplitudo major accedat.

Aliam *phænomeni* hujus rationem a laxa & tensili arteriæ pulmonalis tunica mutuemur, & quæ unica *Cl:* illi Viro, egregie videtur imposuisse; hinc enim evenit, ut quovis modo *arteriam* hanc, (*viz.*) vel flatu, vel simplici quovis liquore vel cera repleveris, inde molem sibi naturali fere duplam adsciscat, uti in *arteria* hac cera præparata apud me videre est; quo autem certius de facto constaret, experimentum feci in *arteria pulmonali* adulti, ubi simili prorsus modo rem se habere inveni; bis enim saltem hinc vidi *aortæ* trunci diametrum illum arteriæ pulmonalis superasse.

Ultimam, eamque non levissimam mihi liceat adnectere, providum (*viz.*) naturæ scopum; hinc enim cautum est ne foetu postea in lucem edito, a longe uberiori sanguinis quantitate huic arteriæ allata, ab utriusque scilicet, venæ cavæ truncis reflui, & celeri ejus appulsu, cessantibus jam *foraminis rotundi*, & *Tubuli arteriosi* officiis, *arteriæ* hujus parietes subito disrumpan-
tur.

Dissectio Sexta, (viz.) Embryonis ordinario partus tempore nati, & post minuta septem denati.

Dec. 22. 1701.

INtestinum *Colon* tribus, plus minus unciiis ultra *Cæcum* in totali sua circumvolutione, & tandem in ejus descensu tribus vel quatuor factis circumgyrationibus, prope *Cæcum* facibus subflavi coloris, & consistentiæ pulsem referentibus replebatur, quæ colorem intense viridem per integrum *Rectum* usque ad *Anum* exhibebant, unde *Meconii* nomen vulgo nactæ sunt.

Mesenterium intestinum *Jejunum*, & *Ileum* ubique colligans à sua terminatione ubi incipit *Ileum* sursum denuo ad originem suam ascendere videbatur, & ab eodem loco terminationis suæ (*viz.*) ubi *Ileum* in *Colon* ascendit, membrana quædam illi continua, longe autem gracilior, *Colo* adnasci, vulgo *Mesocolon* dicta, quæ quidem potius mihi videtur esse quædam *Membrana Peritonei* productio, ubique *Colo*, imo Intestino etiam *recto* è vertebrali regione protensa, & *Mesenterio* propriè sic dicto videlicet Intestina *tenuia* invicem connectenti, loco supra indigitato connata.

Vesica Biliaria exterius coloris erat subrubri.

rubri. Leniter eam, & quam caute fieri potuit, ab hepate separavi, videre lubens, qualem mihi aspectum præberent radices ejus vulgo sic dictæ. Ne guttulam quidem sanguinis vel alicujus alius liquoris ex iis stillare deprehendere potui. Fibrillarum seu furculorum instar mihi apparebant è granulata seu glandulosa *Fecoris* substantia erumpentes, & ad vesicam protensi. Intus in ea continebatur exigua solum humoris viscidæ & gelatinosæ portio ad gustum plane insipidi. Eundem in Embrionibus *vitulinis* pro ratione ætatis magis vel minus, insipidum sæpe expertus sum. In iis parturitioni proximis flavioris coloris, & gustus amarioris.

Interna ejus membrana glandulis parvis confertim conferebatur.

Nullam prorsus *Bilis* ex hisce subministrari glandulis portionem (ut Cl: aliquot viri suspicati sunt) prout supra adnotavi etiamnum me credere autumo, & exortam circa hanc rem inter quosdam peritissimos Anatomicos controversiam plane sustulisse (iis nempe animalibus ubi hepatis *Vesica felle* adnascitur) mihi videtur Experimentum sequens, à Cl: Viro *Jos: Zambeccario*, factum, in Experimentis ejus circa diversorum viscerum constitutionem, è diversis animalibus exsectis, Cl: Viro D: *Redi* dictis *Mis: Cur: Decur: 3. An. 4. in App:*

p. 104. ubi foveam hepatis totam à *vesicæ biliarie* leni divulsione relictam cujus externis labiis postea adhærescebat *Intestinum*, bile extravasata refertam invenit, absque eo (ut istius verbis utar) quod eadem bili particula aliqua extravasati sanguinis immixta appareret.

Ductus ejus in duodeno intestino unciae unius cum dimidio latitudine infra *Pylo-rum* ubi transversim sub fundo ventriculi, ad latus sinistrum Intestinum jejunum introiturum vergere cæpit, cum exigua protuberantia quam in adultis nunquam observavi, terminabatur.

Pancreas coloris albi erat, è plurimis glandulis minoribus, quoad superficiem ejus conflatum. Longitudo ejus quatuor uncias æquabat, latitudo unciam dimidiam. Ductus ejus seorsim à ductu bilario exiguo intervenienti spatio, & eodem intestini latere, cum protuberantia etiam exigua, uti ductus bilarius terminabatur.

Mesenterium quod à vertebrae lumborum superioribus exortum eo loci ubi duodenum flexim sub ventriculi fundo serpens, cum *Jejuno* communicat, intestinorum gracilium circumvolutiones quasi in centro colligit, & suspendit, *glandulis* quamplurimis scatebat, quoad magnitudinem inter sedis crepantibus, maximis earum (quales sunt eæ quæ in *Ilei* vicinia existunt) vix pisum superan-

superantibus, omnibus *Mesenterii* centro quam ejus limbo propioribus.

Diaphragma musculis duobus utrinque è parte sua infima, & postica prodeuntibus, & in *Tendines* duos albos, teretes & validos desinentibus *Vertebrarum* decimæ tertiæ firmiter alligabatur.

Glandulæ renales seu *Capsulæ atrobilariæ* vulgo dictæ in *Embrione*, & in adultis ad aliquot menses, *renibus* non solum in eorum superiori parte instar *Cotyledonum* arcte adhærent, verum etiam productione membranæ eos ex omni parte circumambiunt. In parte superiori ubi instar cotylæ eos arcte tegunt longe crassiores sunt; in suo descensu, eorum limbis exterioribus substantia sua glandulosa at eo loci aliquantulum superiori earum parte longe graciliori leviter adhærent; postea foliacea & tenui expansione *renes* integros amplectuntur.

Diaphragmati parte sua inferiori arcte fatis adhærent hæ *Glandulæ*, & eorum *dextra* etiam hepatis.

Sinistra, parte sua superiori firmiter *spleni* adnectebatur, & etiam *Pancreati*, quod cultro separare necesse est, priusquam omnino in conspectum veniat.

Substantiam eorum glandularum instar conglomeratarum se habere plane apprehendi, ex qua cultro dissecta succum pro-

dire aquosum instar earum glandularum videbis.

Facile eas tota sua substantia à renibus separavi absque alterutriusq; læsione, cum quibus communicare vasorum tenuium interventu more eodem, ac *pia mater* subjacenti cerebro plane conspicies.

Ramum insignem ab arteria & vena emulgenti renibus his succenturiatis transmitti semper observavi.

Glandulae duæ exiguae conglobatae immediate hepatis subjacebant, quarum una ei per productionem *Mesenterii* affigebatur, altera (*viz.*) superior alia pariter productione simili *ventriculo*, eo loci, ubi eum ingreditur *œsophagus*.

Ventriculus substantia quadam crassa gelatinosa palidi coloris replebatur, portione ejus quæ pylorum versus substitebat reliqua longe tenuiori expurgatiori, & translucida existente, & eodem statu per intestina omnia gracilia persistenti.

Ventriculi interna membrana microscopio spectata visui *glandulas* pene innumeras albas sibimet prope adstantes, & per totam ejus superficiem quaquaversum disseminatas exhibebat.

Pylorum nil nisi ventriculi membranæ interioris portionem duplicatam, unde durior aliquantulum ad tactum sentitur, in Duodeni

deni principium dimissam & laxè propendentem, esse plane conspexi.

Vena umbilicalis hepatis sinum medio fere transitu intrans, magnam inde sanguinis partem per *Tubulum venosum* immediate in *venam cavam* prope diaphragma, partem aliam & proculdubio majorem in *Portæ* venæ ramulos per totum hepar dispersos transmittit; cum enim *sinum* istum aperuissem, statim in eo insignia quædam foramina, quinque vel sex ex utroque ejus latere exsculpta, quæ specilli immissione primum, postea ulteriori prosecutione facta per totum hepar pluribus subdivisionibus distribui, plane detexi. Ultra hos insigniores ramificationes è *sinu* etiam prodire innumeræ fere aliæ parvulæ, vix setam porcinam admittentes.

Tubuli venosi diameter, cum eum dissectissem, vix quartam *sinus* diametri partem æquare reperi.

Sinus ipsius longitudinem duarum fere unciarum habuit, & latitudinem semunciam.

Venæ portæ ingressum in hepar, cum a libi in embrionibus *vitulinis* indagarem, alium prorsus ejusdem quam hætenus quod sciam ab aliis observatum est, conformationem adnotasse contigit; Primo enim suo in hepar appulsu utriusque ibi truncis ejus unitis (qui longe minores sunt, in em-

brionibus quam adultis, proportionē utriusque etiam quoad corporis molem habitā,) immediate post ejus ingressum *sinum* quendam componit illi plane similem quem *Portæ* finum nominamus, solum aliquantulum minorem. Ex eo emittuntur ramus unus magnus deorsum, alius sursum, alius antrorsum prioribus minor, ex his procedunt plures aliæ ramificationes undique per jecur dispersæ. Hisce ita dimissis, antè alveo majori, quod reliquum est sanguinis in *sinum* magnum supra descriptum deponit.

Constantem hujus hanc *Portæ* conformationem in variis foetibus vitulinis observavi; fateor autem ejusdem existentiam in humanis embrionibus, haud pari fiducia me posse asserere, cum id in schedulis meis speciatim & expresse notatum non inveni; forsan quod aliis majoris tunc temporis momenti inquirendis describendisque, quoties iis tractandis versarer, penitus defigebar, si autem memoriæ ullatenus in hac re fidendum sit, de ejus existentia vix dubitare licet.

Substantia quædam rubra exigua *Portæ* utrinque inferius adhærescebat, num ejusdem cum hepate substantiæ, vel alterius particeps nescio, postea forsan temporis progressu Jecoris *πύλαι* nominanda.

Vesicularum seminalium ductus terminationibus

nationibus ex utroque latere *rostri Gallinæ* protuberantia quædam adstabat, uti ductibus *bilario* & *pancreatico* ut supra annotatum est; nullus autem extillabât liquor utcunque valida vel vesicularum vel prostatarum facta compressione.

Vesica urinaria parum urinæ in se continebat, & spiritu inflata paululum solum ultra eam quam possidebat amplitudinem distendebatur.

Thymus ter magnitudinem ejus quam in hominibus ordinario cernimus, superavit. Subrubri floridique erat coloris, originem suam à suprema sterni parte ducens, cui medio ejus descensu firmiter adhærebat; reliquo ejus descensu liber super cordis basin incumbebat, ad mucronem ejus processibus suis lateralibus (nam protensior est partibus ejus lateralibus quam medio) fere portingens, qua ejus parte media scilicet eum connectit Ossi sterno *mediastinum*, per eum longitudinaliter transcurrentes.

Intestina 20 pedum longitudinem exequabant.

Urachi è *vesica* exitum per stylum & flatum (utcunque certo eum cuivis eo modo indaganti successum spondeat Cl: *Needham*, p. 94.) tamen incassum etiam si omni diligentia id fecerim inquisivi. Tandem eam *Aq: f. repletam* (cujus tria cochlearia integra capiebat) fundo deorsum filo suspendi,

di, quam totam spatio tridui per urachum in vas suppositum lente & guttatim transiisse reperi. Hinc de perforatione *Urachi* factus certior eam setarum, & graciliorum specillorum immisione ulterius inquirendo prosequabar. Cum autem nullo modo eum detegere valuisssem, demum inversa prius vesica, & intruso subtus digito, in rugosa ejus membrana versus fundum eo loco ubi de ea procedit *Urachus*, papillam quandam oculis detexi, cujus apicem forficibus cum abscississem, statim oculis meis incurrit ejus perforatio.

Huic intrusum specillum facile in *Urachum* transivit, & postea adaptata fistula insufflatoria eum cavitate pennæ anserinæ & amplius donatam deprehendi; cujus in vesicæ urinaria apertionem ob internæ ejus membranæ lubricitatem & laxitatem, vel saltem peculiarem quandam conformationem nondum mihi notam vix oculis, digitis, vel stylo, statu suo naturali deprehendere unquam possumus.

Pulmones rubri & sanguinei coloris sunt in aqua (ut supra) subsidentes. Quo mihi certius constaret, num sanguis per eos circularetur ante respirationem (sunt enim qui negant) denuo hic in *fœtu Humano* ut antea in *Vitulino*, arteriam pulmonalem filoligavi prope cor, postea è foramine cuspidæ scalpelli in uno ejus ramorum facto spon-

te

te sanguinem, & libere, & majori vel minori abundantia juxta quod vel leniter vel fortiter pulmones digitis comprimerem effluentem, ut olim conspexi.

Pulmonum substantia interna illam glandularum conglobatarum quam proxime emulatur.

Interstitia, quorum mentionem facit *Malpighius*, *lobulos* determinantia, hic facile se præbent conspicienda per se, distinctius autem si pulmones juxta ejus monitum semiinflatos reddas.

Fortiter aerem per *Tracheam* in *pulmones* insufflando, sæpe quibusdam in locis *membranam* externam à substantia *pulmonum* separatam, & quasi in vesiculas quasdam expansas & aere plenas observavi, earum instar quas in *Dissect: 29.* infra exhibenda in pulmonibus viri de febre tertiana mortui difficulter aliquando inter dormiendum ducentis spiritum, inveni, quem in retrocessionem difficulter admodum, vix omnino exterius cum digito facta expressione adigere valebam.

Auricula sinistra cordis vix quartam amplitudinis partem *dextræ* æquabat, de cujus conformationis ratione antea in alia Observatione aliquid notavi, plura imposte-
rum data occasione additurus: Obiter hic notando quod in Vitulis (Ovibus etiam ut memini) *Vena azugos* (quæ in illis sinistror-
sum,

sum, immediate sub *Aorta* ad octavam *vertebram* deorsum descendit, aliter, & modo plane contrario quam in homine) postquam à loco isto sursum ad costam quintam in conspectu ascenderit, sensim deflectens, sanguinem suum vel in *auriculam* sinistram, vel in *venæ pulmonalis* finem fundere videtur, unde haud inani prorsus forsan conjectura innotescat nobis ratio, quod in illis animalibus *auricula* ista proxime ad magnitudinem *dextræ* accedat, licet quoad fibrarum carnearum ordinem, & cordi adhæSIONem multum ab ea abludat.

Ultra *tunicam mucosam* palatum superius terminantem, ex cujus medio pendet *Uvula*, prope ad ductus duos in nares patentes utrinque conspicitur *foramen* satis amplum, *canaliculum* conficiens cartilagineum semuncialis, & aliquid amplius longitudinis, per fissuram inter *ossis cuneiformis*, & *temporum* confinia paulo cis foramen sextum rotundum basi calvariæ, (per quod intrat arteria carotidis ramus utrinque per *duram matrem* insumptus,) excavatam, productum, & in *Tympano* terminantem. Margines hujus canaliculi membrana *Palati* laxa & fungosa undique obducuntur, ita tamen ut in eum facilis aeris ingressus concedatur. Hunc in dextro latere humoribus saniosis plenum reperi, qui cum inibi immisissimè stylum copiose exeso tympano

pano in parte ejus inferiori effluxit; aliquid hujus humoris etiam in sinistro ductu offendi, sed tympanum integrum erat.

In capite omnia naturaliter se habebant. Nulla omnino aqua in ventriculis, vel ullicubi innatante.

OBSER-

OBSERVATIO XXXIII.

De Testiculi sinistri Hydrope cum Dissectione.

ÆGrotanti Fœminæ cuidam quadragenariæ vultus floridi, & aliter vegeti, immenso Abdominis tumore diu oppressæ, & jam vomitionibus profusissimis, cum ingenti spirituum languoribus laboranti advocatus, remedia quæ maxime ei prodesse sperabam, uti sunt cordialia cujuscunque generis, & opiata unde symptomatum aliqualem mitigationem ægra percepit, præscripsi; quibus tamen non obstantibus viribus fractis & sensim deficientibus post biduum amplius vivere desiit.

Dissectio Septima. Jun: 18. 1698.

Aperto Corpore sequentia adnotavi.

Omentum in carnosam plane pro maxima parte degeneraverat substantiam, & in media sui parte portio ejus per rupturam *Peritonei*, eo loco ubi vasa umbilicalia ingredi solent, factam transiverat, & facculum amplum externe formaverat, quam per incisionem examine factò, variis cavitatibus distinctis liquoribus diversis maxime

me inter se discrepantibus, aquosis (*viz.*) gelatinosis, pultaceis, & lacteis refertam reperi.

Ex hoc sacculo prominulo per sex circiter septimanas ante obitum exsudasset continuo per foramina quædam externe satis conspicua humor, nunc tenuis nunc crassior, unde quotidie facto dispendio, vires magnopere fuisse diminutas, cum illi tunc temporis medicinam facerem, animadvertissem.

Ovarium sinistrum in ingentem molem excreverat, ex variis liquoribus distinctis tot loculis contentis compositam. In aliquibus erat humor mere aqueus, in aliis gelatinosus, in his sebi instar, in illis cremoris instar lactis; In multis locis substantia glandulosa conspiciebatur, in aliis plane carnea; quod tandem maxime observatu dignum fuit, hi varii liquores & substantiæ mire non solum inter se complicabantur, sed etiam in alterutrorum gremio inclusi quasi distinctis folliculis continebantur.

Vasa huic moli sanguinem aspectantia admodum ampla erant, exportantia admodum exigua modo gravidarum plane contrario. Hic enim maxima ex parte deficiebat humorum advectorum, retro circulatio.

Quod proxime in hoc corpore nostræ
se

se subjecit notitiæ fuit viscerum in eo status, qui sane primo adstantium intuitu ob situm eorum adeo à naturali deflectentem plane abfuisse videbantur.

Jecur enim cum intestinis sub Diaphragmate, in sinistro hypocondrio, tam alto ascendisset, ut illam thoracis partem sub mammilla sinistra jacentem ictu transfigere in faucio Diaphragmate impossibile plane credidisses.

Causa mortis tam subitanæ spatio (*viz.*) bidui contingentis oculis statim se videndam obtulit. Eo enim in loco ubi intestinum *Duodenum* sub *Colon ventriculum* prope, de recto suo itinere transcurrit, ob loci angustiam, & superincumbentis molis hujus pondus, penitus sphacelatum repertum est; unde vomitiones immanes cum extremis cruciatibus, & spirituum languoribus non nisi cum morte desinentes subortæ sunt.

Pendebat ovarium hoc cum integris humoribus, libras 37, cui æquale quoad pondus à nemine, quod sciam hætenus observatum est.

Alterum ovarium magnitudinem naturalem longe superabat, unica ei adhærente prominula lymphæ tenuis semilibram continente vesicula.

Uterus interea optime constitutus est.

Tuba

Tubā istius lateris cum testiculo crassitiem ordinariam subdupla ratione superavit.

Dum aliquot *Vesicularum* prædictarum manibus contrectarem, conspexi substantias quasdam teretes, & albas, longitudinis disparis, quasdam unciam unam, alias duas, alias tres æquantes, at crassitie haud multum discrepantes; quas si microscopio observaveram, vermes sui generis extitisse forte reperissem, non autem tunc temporis aliquæ in mentem meam de iis venerat suspicio.

Q

OBSER-

OBSERVATIO XXXIV.

*De Fœmina Lue Venerea ab Infante
lactato infecta.*

FOemina quædam ab infante quem lactasset, cujus matrem morbo venereo laborantem, haud ita pridem restitueram, & cujus historiam alibi tradere decrevi, eodem morbo afficiebatur.

Ulcus cariosum maxillæ sinistræ infidebat: mollities quædam lata & quasi inflata, in bregmate sinistro, osse proculdubio subtus carioso (ut postea constabat) conspiciebatur. Extremitatibus *Ossis humeri* & *Cubitus* ubi invicem articulantur adhærebant nodosæ quædam *protuberantiæ*. E *Tibia* dextra malleolum versus, magnæ circumferentiæ nodus se extrinsecus extruserat; & omnes hæ partes hujusmodi male affectæ præcipuè internoctu, dum lecto incalescebat, doloribus carnificinis excruciabantur.

Spatio trium vel quatuor annorum salivationes varias per inunctiones, & fumigationes, sudationes etiam frequentes & profusissimas juxta cujusque genium quos super hoc affectu consulerat frustra subiisset. Tandem magnopere debilitata ad me venit. Ego illi virium suarum debilitatem

litatem (& ita revera se res habebat) ob-
 jiciens, & modo eas lactea Dieta, vel cujusvis
 alius methodi beneficio forte recollegisse
 rescirem, opem pollicitus blande illam remi-
 si. Postea ullius moræ pertæsa, se ad Chirur-
 gum contulit, & illum primo adventu mo-
 nuit, se denuo aliam salivationem subire
 sub ejus auspiciis, utcunque reluctante illo,
 paratam & determinatam venisse, utcun-
 que se haberet eventus. Precibus & pretio
 ille victus tandem auscultavit, & omnibus
 ut solent prævie dispositis, denuo inuncti-
 one mercuriali curatio incepta est.

Ptyalismus regulariter oriebatur, & per
 septimanas tres ita procedebat; post quod
 spatium Diarrhæa invadente ego accersitus,
 quovis modo illi succurrere conatus sum,
 & aliquoties morbum medicamentorum ope
 cohibebam; cum autem multoties recidivam
 pateretur, majori indies virium è morbi
 contumacia factò dispendio, supremum di-
 em obiit.

*Post mortem horarum paucarum spatio
 corporis partes ubi virus insederat inspexi-
 mus, & sequentia paucula observavimus.*

Dissectio Octava. Jul: 3. 1701.

Partes Ossis humeri nodosas licet inæ-
 quales, & asperitatibus notatas, ac antea
 cum caries eas infestaverat, nihilominus

sanas penitus & *periosteo* de novo involutas invenimus; unde plane constat ossa carie affecta insensibiliter sanari posse, nulla omnino interveniente partium ea immediate involventium solutione. Dico posse fieri, non quod author alicui essem, ut semper hisce casibus id committeret simplici naturæ molimini, cum longe citius tutiusque chirurgicis auxiliis id effectum vidimus.

Caries ossis bregmatis eadem facie, ac dum in vivis erat ægra, apparebat, aspera (*viz.*) & nigra, toto nempe illo spatio quo nudum aeri exponebatur cranium, aperto autem capite non solum ad trium digitorum transversorum latitudinem circum circa sub *pericranium*, licet absque ulla *ossis* istius coloris naturalis mutatione (ob denegatum proculdubio eo loci aeris ingressum) se diffudisse, quin etiam per singula integumenta, imo usque intra cerebrum ipsum penetrasse cernimus. *Dura Mater* nigra, & sanie ichorosa diffinuebat. *Pia Mater* etiam ita exesa conspiciebatur, ut per totam *corticis* subjacentis substantiam similiter exesam usque ad *medullam globosam*, quam etiam vitiose coloratam reperimus, virus transiverat. Et quod vix conjiceret quisquam hisce non obstantibus ægra interea expers erat omnis doloris, & aliquarum animalium functionum læsionis, per totum morbi huius decursum.

Sinus frontales ampliores utrinque unus, quam unquam in corporibus humanis observavi, septo ostio interclusas, gelatina, seu humore mucoso istius instar qui è membrana narium pituitosa emungi ordinario vidimus repletas, & ductu satis amplo utrinque distincto in superiori nasi parte inter ossa ejus squammosa, (quæ dum probam argenteam per hos ductus dmitterem, nuda, erosa membrana glandulosa seu pituitosa, quæ aliter ea integere solet offendi) terminantes. *Membrana* etiam quæ intus hos sinus oblinet, vix oculis vel digito patebat, num ob naturalem ejus tenuitatem vel exsionem incertus sum, cum *cavitates* has non satis hæctenus rimatus essem.

Pia Mater, usque in superficie Ventriculorum interna firmam & tenacem digitis contrectandam se monstrabat, ultra quod unquam viderim, vel denuo accidere credam, nisi tam brevi spatio post mortem cadaveris inspiciendi concedatur copia.

Nullam omnino aquam in cerebri ventriculis, ne quidem in infundibulo, vel flatu detegendam invenimus, nec unquam in cerebro eorum, qui affectuum aquæ extravasationem non necessario parientium expertes moriuntur, uti olim innui, observaveram.

Hoc *cranium* licet foeminae gracilis, juvenis, & exiguae staturae, crassitie omnia quae unquam, (& ea non pauca,) haetenus me secuisse licuit, magnitudine longe superabat; omni etiam vel futurae vestigii expers erat.

OBSER-

OBSERVATIO XXXV.

De Febre quotidiana lethali.

ACcersebar ad Architectum quendam febre quotidiana per aliquot septimanas gravatum, & tantum non confectum. Vomitus statim lenem, cum nondum penitus deficerent vires, præscripsi, qui effectum satis benignum habuit; Postea cordiali in Ventriculi solatium præscripto usum *Cort: Peruv:* consului. Nulla de ejus integritate suborta mecum suspicione, cum de Pharmacopolæ cui è longo jam tempore adsueverant, probitate, & in arte sua peritia, satis sibi (ut mihi libere retulerunt) constaret. Post triduum me vocarunt denovo rebus ægroti pessum euntibus. Hominem moribundum reperi, non ita diu postea mortuum. Pulverem, cum ejus specimen in cortice integro exigere, cariosum & nullius pretii inveni, ita ut nullam omnino efficaciam contra hunc morbum, (& proinde in ejus delectu maximopere cavendum est) efficaciam obtinuisse experientia hac vice, ut sæpius ante ediscebam.

Dissectio Nona. Nov: 13. 1701.

Ventriculus cujusvis liquidi vel solidi
expers flatibus magnopere disten-
debatur. *Vasa* ejus quaquaversum admo-
dum fanguine turgebant. *Hepar* coloris e-
rat subviridis instar olivæ, admodum au-
tem sanum.

Vesica felle liquor coloris erat subviri-
dis, ejusdem propemodum ac *Hepatis*.
Consistentia ejus viscida erat, nihilomi-
nus per cervicem ejus levi facta compres-
sione facile fatis transiens.

Ductus ejus in *Intestinum* patebat qua-
tuor digitorum latitudine infra *Pylorum*.

Pancreas subalbi erat coloris admo-
dum sanum, versus illam ejus extrema-
tem qua ad splenem alligabatur maculis
quibusdam albissimis notatum.

Latus ejus inferius undique pinguedine
tegebatur.

Altera sua extremitate versus *Intestinum*
gracilescebat, & postea incrassata mollior
evasit ejus substantia.

Ductus ejus in *cholodocum* apertus e-
rat, at succum pluries frustra id conatus
nullum exprimere valebam.

Renes bene constitutierant.

Testiculi ne quartam ordinariæ suæ mag-
nitudinis partem fortiebantur, sinistro vix
ad

ad avellanæ communis magnitudinem attingente; uterque flaccidus ac si è pelliculis, quibusdam invicem convolutis solum compositus, cum tamen uxorem haud decimam à puerperio septimanam transiisset, & infantulo satis vegeto ubera sua admoven-tem conspexeram.

Epididymi cum vasibus *deferentibus* naturaliter, quoad magnitudinem & conformationem se habebant.

In Thorace.

Thymus major quam in aliquo istius ætatis antea unquam vidiissem.

In *Pericardio* exigua aquæ portio.

Pulmonum lobi in sinistro latere duo & tres in dextro ut solet.

Lateri unus *lobus* tenaciter adhærebat.

Loborum extremitates cor contegentes utrinque versus mediastinum albæ, & penitus exangues flaccescebant; superius autem cor versus maculis formæ irregularis coloris albi & cerulei invicem instar marmoris commixtis splendescabant; *loborum* initia sanguine adeo constipabantur, ut ibi per aliquod spatium plane livebant.

Dissecta *Pulmonum* profundius substantia, confertim erumpebat ab ejus quaqua-
versum *Vesiculis* liquor spumofus, coloris
quibusdam

quibusdam in locis aliquantum flavescentis, aliis albescentis, qui apertis bronchiis, ut supra in alia Observatione recensitum est, copiose in ea distillabat.

Plurimis in locis in principio *loborum*, in extima eorum membrana conspiciantur elevationes quædam istarum vesicularum instar (quarum in *Dissect.* sexta mentionem feci,) semuncialis latitudinis, aere, (ut ex earum sectione constabat) solum plenæ.

Aorta omnis pene sanguinis erat expers.

Polypus ex Auricula dextra in *ventriculum* dextrum, inde in *Arteriam pulmonalem* ad sextam unciarum longitudinem transcurrebat; unde proculdubio oriebatur magna illa qua frequenter premebatur inter dormiendum respirationis difficultas, è qua vix ante liber evaserat quam suspiria satis profunda multoties repetita duxisset.

Foramen Ovale superna ejus parte summitate erat apertum.

Protuberantia Cl: *Lowero* primo observata cultro divisa, post internam ejus membranam dissectam substantiam pinguedinosam solito durioris substantiæ exhibebat, at nunquam deesse, variæ licet crassitie (prout magis vel minus pinguedine abundant homines) uti jamdudum observavi.

Unicum hoc loco haud inutiliter omnino

no inferi mecum judicavi in *Dissertatione* prægressa de circulatione sanguinis in *Embrione* prætermisum, *Foraminis ovalis* (*viz.*) partem istam quæ *Tuberculum* præfatum postea constituit, mutationem toti isti Auricularum utrarumque interstitio seu parieti, ubi *foramen* se aperit, communem, tractu temporis post natum infan-tem subire, ita ut ab infima fere istius marginis parte paulatim tandem in ejus su-
premam ascendat.

OBSER.

OBSERVATIO XXXVI.

De Apostemate Ventriculi mortifero.

ACcersebar ad Puellam sex annos natam, quæ spatio semestri per vices stomacho ægrotaverat, & postquam tandem de variolarum spuriarum, vulgo *Swine Pox*, convaluerat, in vomitionem violentam incidit, quam per aliquot dies præcesserat immanis Cephalagia, & quam comitabantur febris, sitis continua, stomachi ægritudo, & vigiliæ pertinaces; missionem sanguinis ad paucas uncias consului, & post clysteris injectionem (alvus enim erat ficca) haustum Paregoricum sequentem.

& *Aq: Lact: alex: ʒ i ʒ. Diacod: ʒ ʒ.*
Ms. f. haustus. Parum vel nihil dormiebat, nocte igitur sequenti haustui adjeci *Laud: liq: gr. viii.* quem sequutus est somnus exiguus, insignis etiam doloris remissio, uti etiam vomituritionis.

Recrudescebant omnia symptomata post narcotici vim difflatam, & proinde ejusdem repetitionem, & dosin ejus aliquanto auctiorem, prout illis commodum videretur, suasi.

Hinc omnia pacata erant; cæterum indies debilior facta post quatrimum vitam cum morte commutavit.

Urina

Urina quæ per totum morbi decursum parca, erat magnum deponebat sedimentum consistentiâ puris referens, & subflavi coloris, at sub finem parcius adhuc reddebatur.

Die sequenti Cadaver aperui, quo sequentia occurrebant.

*Dissectio Decima & Ultima Mart: 17,
1700.*

Aperto *Abdomine* conspiciebatur *Ventriculi* fundus sinistrorsum summopere inflammatus, & paulo ulterius ubi versus splenem vergens, mediante *Omento*, isti *pancreatis fini*, qui spleni alligatur quodammodo incumbit, puris ingens quantitas per aperturam quandam ulcerosam duos digitos transversos longam, ibi loci ex *Apostemate* rupto factam, ingens effundebatur, quæ omentum interjacens adeo erosisset, & penitus consumpsisset, ut vasa à *Ventriculi* fundo, *omento*, & *pancreate* exorta *venam splenicam* ingressura nuda oculis subiciebant.

Pancreas altera extremitate sua quæ latior est, *Duodeno* adhærebat, & hic loci portionem sui quandam à se determinatam, (uti non semel antea observavi) ac si esset alia glandula substantiæ cum priori prorsus similis, versus *Pylorum* ascendentem dimittit.

Hepar

Hepar fanum erat.

Vesicula felle bile turgebat, & digitis compressa liquorem suum facilem in *Duodenum* transmisit.

Ductus Cholodocus isto Intestino insertus vix unciam unam à pyloro distabat, quod antea mihi conspexisse haud contigit; nullum autem bilis in ventriculo reperire potui vestigium; aliter forsitan non levi conjectura morbum ab istius acrimonia originem suum tulisse credidissem.

Porus biliaris ductum communem introibat digiti unius latitudine ante ejus in Intestinum insertionem.

Ren sinister spleni inflammato (cui sepe vidi annexum) vicinus admodum tumebat & inflammabatur. Inde paucitas urinæ per totum ægrotationis spatium, quæ etiam sedimentum ejusdem coloris & consistentiæ, cum pure ex apostemate effuso deposuit.

Aperto *Duodeno*, quicquid bilis ibi reperiebatur intensè flavescebat, etiamsi eodem tempore quicquid à *Vesicula felle* per compressionem fundebatur viridis erat; adeo, ut credibile est, bilem istam vel ab admissione cum altera bile à *ductu hepatico* huc confluenti, vel cum *succo pancreatico*, vel cum utrisque colore fuisse mutatam.

Ventriculus nihil in sua cavitate habuit, nisi materiæ purulentæ aliqualem portionem.

Membrana

Membrana ejus interna humore mucilaginoso admodum scatebat.

Vena coronaria ventriculi cum suis distributionibus deorsum tendentibus instar arborum ramificationum eleganter apparebat, stagnante in iis sanguine ob ventriculi parietum inflammationem, & figuram illam ab egregio *Vesalio* delineatam exactissime referebat. *Glandulae Mesenterii* naturaliter se habebant; *cæcum* intestinum tres uncias longum erat.

P. 568.

Fig. 14.

Capsula atrobiliaris tota sua substantia concava renum summitati adhærebant. *Sinistra* quæ istius lateris reni adnascebatur inflammata etiam erat, *dextra* à rene avulsa albida apparebat, & per mediam dissecta pelvim quandam, in qua exigua sanguinis erat portio, exhibebat.

Inflammati erant *Pulmonum lobi* utrinque in suo exortu, ubi dissecti interne admodum sanguinolenti apparebant, itidem & flatulenti.

Pericardium plurimum in se aquæ continebat.

Glandula œsophagei numero erant quinque, quarum quatuor quæ minores erant, œsophago in suo descensu versus *pulmonum* initium adhærebant; altera quæ cæteris simul unitis major erat, castaneæ nucis majoris magnitudinem habuit, & phaseoli figuram, *pulmonum* substantiæ eo loci ubi
aspera

aspera arteria in bronchia bifurcatur, continuabatur, & forsan cum in tumorem insignem excrefcere à morbosa aliqua causa contingat, anhelitus strictioris causa existat, uti accidisse videtur in casu in Misc: C: Decur: 3. An: 3. Obs: 115.

Æsophagus infra pulmones descendens Aortæ adhæret mediante Pleura, quam cum ab Aorta separaveram, eo ejus latere quo ei adhæsit, uti etiam in Dissectione prima cujusdam Asthmatici alia membranæ istius parte supra observavi, p. 171. glandulis quamplurimis toto suo ductu ubique confitam inveni, num lymphæ cujusdam reductioni solum, num per ductus in altera illius interna (viz.) superficie terminantes humectationi ejus juxta Cl: Stenonis sententiã, vel halituum aliquantulum condensatorum admissione, uti recentioribus quibusdam placuit, inservientibus, quas & Perittiss: Vir Fr: Ruysch, se mentis solum acie hætenus vidisse ait, me nondum satis compertum habere fateor.

Externæ corporis superficie variis in locis conspiciebantur foveæ à variolis supra notatis relictæ, longe ampliores & profundiores quam solent esse aliæ à variolis genuinis relictæ, & absque ulla rubedine etiam si recenter factæ.

Ligatis *Vena Cavæ* trunco descendenti & *Arteria pulmonali* ultra *canalis* seu *Tubuli arteriosi* exitum, dum *cavæ* truncum ascendentem inflarem, flatum fortiter ex *Aorta* in carotides & cervicales *Arterias* erumpentem conspexi, & vice versa quoties *aortam* inflaverim, ligato etiam *Tubulo arterioso*, ventriculum dextrum, cum *auricula* ejus inflatum reperi; hinc *foramen Ovale* apertum aliqua ex parte certo noveram, & postea comprobatum habui.

Hoc etiam obiter observavi, nempe dum *Cor*, cum vasis suis inflarem, spiritum è *Vena cava* libere in ventriculum sinistrum, & *Aortam*, prætermiſſa *Auricula* sinistra transiſſe.

Cum interea dum inflaverim *Venam pulmonalem*, flatum non solum pertransire in *Auriculam* sinistram, & *Ventriculam* etiam sinistram quod facile est, sed etiam mediante *foramine Ovali* fortiter in *Auriculam* dextram & *Ventriculum* dextrum.

Etiam à trunco *Aortæ* descendentis flatum in *Ventriculum* sinistrum & *venam* etiam *pulmonalem* non obstantibus utriusque earum *valvulis* permeasse observavi.

Vasa intra cerebrum sanguine plurimum turgebant; cum autem nullam prorsus functionum animalium per integrum mor-

bi stadium læsionem annotassem, quæ olim lingua vernacula circa Partis hujus structuram publici juris feci, si ab ullo hac vice ulteriori ejus scrutinio prosequendo desistam, mihi veniam, uti spero, possint impetrare.

FINIS.

ERRATA.

PAg. 5. l. 12. *lege* accescens, p. 7. l. 24. l. demum, p. 9. l. 17. l. infructuose, p. 27. l. 13. l. nullam, p. 49. l. 10. l. profuso, p. 52. l. 7. l. rigiditate, p. 53. l. 2. l. conabar, p. 53. l. 8. l. putrilaginosus, p. 56. l. 22. l. lecto, p. 58. l. 13. *dele* &, p. 59. l. 16. l. lipothymia, p. 60. l. 15. l. vomitiones, p. 61. l. 9. l. festinantiori, p. 103. l. 4. *pro* singat l. simulet, p. 120. l. 22. *pro* abhorrescentia l. aversatione, p. 211. l. 8. *dele* granulata seu, l. 30. *pro* exsectis l. exsectorum, p. 213. l. 29. l. earum, p. 215. l. 15. *pro* hos l. has, l. 27. *pro* alium l. aliam, p. 217. l. 18. l. magis protensus.

INDEX.

INDEX.

A

A Rticulorum tumor in Rhumatismo.	Pag. 24
Acidum peccans in Ictero.	45
Artuum impotentia post febrem.	81
Aquarum chalybeat: usus intempestivus.	ib.
In eorum usu cautio.	82
Apostema in latere post Pleuritidem	94
Apostema Ventriculi ruptum aquæ pavorem non semper adesse ex morfu venenoso canis rabidi.	126
Asthma Pulmonalis.	132
Asthma convulsivum.	138
Asthmatis omnis una causa.	145
Acidorum usus in Asthmate.	159, 168
Thermarum Bathon: usus in Asthmate	167
Auricula dextra Cordis maxima distensio a sanguine.	177
Auriculæ sinistrae proportio ad dextram,	178, 21
Ardor febrilis internus a Convulsionibus.	182
Acidorum usus in nausea Ventriculi.	182
Conjectura circa rationem exudationis feri in Ascitide.	190
Arterie pulmonalis magnitudo.	204
Hypothesis cujusdam circa circulationem sanguinis in Embrione	200
Arterie pulmonalis ramorum structura in Embryone.	206
Arterie hujus constitutio in Embrione & adultis	209
Providus naturæ scopus in fabrica hujus Art:	ib.
Aqua spumosa in pulmonum vesiculis exundans.	233
Renis inflammatio per consensum.	237

I N D E X.

B

<i>Bilis in cholera non semper in culpa.</i>	p. 8
<i>Bilis vesica non obstructa in Ictero.</i>	114
<i>Bilis status duplex</i>	115
<i>Ejus status in Embrione.</i>	
<i>Unde in vesicam adducitur.</i>	

C

<i>Cholera.</i>	p. 1
<i>Inter colicam biliosam & choleram differentia.</i>	2
<i>Inter Colicam hystericam & choleram differentia.</i>	ib.
<i>Cholerae causa.</i>	4
<i>Convulsiones aliquando causa primaria cholerae.</i>	8
<i>Catamenia incerto ordine & cum torminibus fluentia.</i>	9
<i>Chalybis usus in mensibus nimis & inordinate fluentibus.</i>	ib.
<i>Causa Mensium inordinate fluentium</i>	10
<i>Cura istius morbi.</i>	11
<i>Convulsiones à Lue venerea productae.</i>	12
<i>Cephalalgia ab eadem causa.</i>	ib.
<i>Cephalica medicamenta quid prosint in isto morbo</i>	14
<i>Cura ejus.</i>	16
<i>Cutis dolor.</i>	21
<i>Calamel: usus in Rhumatismo.</i>	27
<i>Convulsiones flatulentæ in Diarrhæa.</i>	30
<i>Convulsiones ventriculi in Diarrhæa.</i>	31
<i>Catheteris immissioni in Urethram febris superveniens.</i>	37
<i>Colica cum intestini tumore externo.</i>	46
<i>Ejus cura.</i>	47
<i>Colon flatu distentum Colicæ causa.</i>	46
<i>Cervisie tenuis & aliorum liquorum refrigerantium usus in internis caloribus male prohibitus.</i>	
<i>Convulsiones post febrem.</i>	81
<i>Corticis Peruvio usus in Asthmate.</i>	141
	Costa

I N D E X.

<i>Costarum cartilagine in substantiam osteam conver-</i> <i>sa.</i>	173
<i>Convulsiones violentæ causa mortis.</i>	174
<i>Conjectura circa Auricularum cordis magnitudinis</i> <i>discrimen.</i>	177
<i>Convulsiones causa mortis.</i>	180
<i>Convulsiones & Tussis mutuo se invicem excipientia.</i>	183
<i>Sinus Capsulæ Atrobilariæ.</i>	238
<i>Calculosi dissecti Historia.</i>	185
<i>Conjectura circa rationem seri transudantis in Asciti-</i> <i>tide.</i>	190
<i>Cordis & ejus vasorum structura in Embrione.</i>	197
<i>Circulatio sanguinis in fœtu.</i>	200
<i>Canalis arteriosi conformatio in Embrionibus.</i>	206
<i>Ejus usus.</i>	ib.
<i>Canalis ex ore in Aurem transitus.</i>	220
<i>Cerebrum ulcerose affectum absq; sensuum lesione.</i>	228
<i>Cerebrum putredine affectum.</i>	ib.
<i>Cranii crassities.</i>	230
<i>absque suturis.</i>	ib.

D

<i>Differentia inter Choleram & Colicam Biliosam.</i>	p. 2
<i>Differentia operationis ejusdem Medicamenti</i>	9
<i>Diarrhæa.</i>	17, 66
<i>Dolor cutaneus.</i>	21
<i>Ejus subjectum.</i>	ib.
<i>Ejus causa formalis.</i>	22
<i>Ejus cura.</i>	ib.
<i>Distinctio inter Corpora Pyramidalia & Glandulas</i> <i>sudorificas.</i>	22
<i>Dolor in Rhumatismo absque ullo tumore in princi-</i> <i>pio.</i>	24
<i>Diarrhæa torminosa albi coloris.</i>	30
<i>Diarrhæa in morbillis.</i>	48
<i>Dolor colicus post febrem.</i>	81
<i>Diglutitionis difficultas in Hydrophobia unde.</i>	129
<i>Diabetica dispositio in Asthmate.</i>	138
<i>Diarrhæa in Asthma mutata.</i>	157

I N D E X.

<i>Dissectio Asthmatici.</i>	170
<i>Dissectio Puella convulsiva.</i>	174
<i>Dissectio Pueri convulsivi.</i>	183
<i>Dissectio Hydropici.</i>	187
<i>Dissectio foetus post pauca momenta suffocati.</i>	210
<i>Ductus cholodoci terminatio in Embrione.</i>	212
<i>Diaphragmatis situs in Embrione.</i>	213
<i>Dissectio Fœminæ Hydrope testiculi affectæ.</i>	222
<i>Duodenum sphacelatum causa mortis.</i>	224
<i>Dissectio hominis febre tertiana extincti.</i>	232
<i>Dissectio Fœminæ Lue venerea affectæ.</i>	227
<i>Dolores nocturnæ in Lue venerea.</i>	226
<i>Dissectio Puellæ ulcere ventriculi affectæ.</i>	236

E

<i>Emeticorum usus in Tussi convulsiva Puerorum.</i>	p.92
<i>Empyema.</i>	94
<i>Emetici usus in Ictero.</i>	
<i>Experimenta circa sanguinis per pulmones circulationem,</i>	153, 154
<i>Errhinorum usus in Asthmate.</i>	168
<i>Experimenta quædam circa Canalem arteriosum & cæterorum Cordis vasorum magnitudinem.</i>	206
<i>Experimentum circa sanguinis transitum per pulmones in Embrionibus.</i>	208
<i>Embrionis Dissectio.</i>	210
<i>Experimentum circa bilis vesicæ exortum</i>	211
<i>Experimenta quædam in cordis vasibus Embrionis per flatum facta.</i>	239, 240

F

<i>Febris in Rhumatismo non nisi post secundam V. S. notata.</i>	P. 24
	<i>Febris</i>

INDEX.

<i>Febris intermittens partium dolorificæ irritationi superueniens.</i>	37
<i>Fæces alvinæ albæ in Ictero hysterico.</i>	41
<i>Febris vaporosa.</i> 56	<i>Ejus cura.</i> ib.
<i>Febris malignæ sanatio per submersionem.</i>	130
<i>Fœtus hærens in ejus transitu ex utero.</i>	193
<i>Fœtus situs in Utero.</i>	194
<i>Foraminis ovalis situs & structura.</i>	195
<i>Ejus Valvula.</i>	196
<i>Ejus Valvulæ usus & structura.</i>	ib.
<i>Foraminis ovalis usus.</i>	197
<i>Apertum aliquando aliqua ex parte in adultis.</i>	200, 234
<i>Ejus situs mutatio.</i>	235
<i>Fœcum intestinalium conditio in Embrione.</i>	210
<i>Foraminis ex ore in Aures transiens situs & structura,</i>	220
<i>Fœminæ ab Infante Lue venerea affecto & lactato infectæ historia.</i>	226

G

<i>Glandularum intestinalium usus.</i>	P. 34
<i>Glandulæ mesenterii induratae.</i>	170
<i>Glandulæ Pleuræ.</i>	171, 240
<i>Glandula pinealis lapidibus referta.</i>	173
<i>Glandularum internæ Membrana Vesicæ fellis liquor qualis.</i>	190
<i>Usus ejus.</i>	ib.
<i>Glandulæ Mesenterii in Embrione.</i>	212
<i>Glandulæ Renalis structura & situs in Embrione.</i>	213
<i>Earum succus.</i>	ib.
<i>Earum vasa sanguinea.</i>	214
<i>Glandulæ duæ exiguae hepatis subjacentes.</i>	ib.
<i>Glandulæ Ventriculi Embrionis.</i>	ib.
<i>Glandulæ Œsophagi,</i>	238

I N D E X.

H

<i>Hepatis Glandulae acinosae admodum tumefactae in Corpore Hydropico.</i>	p. 8
<i>Hæmorrhagia per Anum.</i>	69
<i>Hysterica affectio multififormis.</i>	72
<i>Hooping-Cough.</i>	90
<i>Hæmorrhoidum mortificatio.</i>	97
<i>Hydrophobia Hystoria.</i>	120
<i>Helmontius notatur.</i>	128
<i>Hydrops pectoris in Asthmate.</i>	150
<i>Hæmoptoe in Asthmate.</i>	163
<i>Hepar obstructum.</i>	170
<i>Herma ventosa in Embrione.</i>	194

I

<i>Inanitio causa vomitionum in Rhumatismo.</i>	p. 27, 28
<i>Icterus Hystericus.</i>	39, 116
<i>Ejus causa formalis.</i>	43
<i>Icterus criticus.</i>	112
<i>Icterus essentialis.</i>	116
<i>Immersiones in Hydrophobia.</i>	127, 129
<i>Intestini Ilei protuberantiae ventosae.</i>	184
<i>Intumescencia & rugitus ventris Hystericorum causa.</i>	185
<i>Intestinorum contenta in Embrione.</i>	210
<i>Longitudo eorum.</i>	217
<i>Integumenta cerebri putredine affecta.</i>	228

L

<i>Litus mercurialis usus.</i>	p. 16
<i>A Lue Venerea capitis dolor contumax curata.</i>	ib.
<i>Laudani usus in vomitionibus.</i>	28
<i>Lymphæductus Plexus choroeidis.</i>	173
	<i>Mistura</i>

I N D E X.

M

<i>Mixtura Riveriana usus in cholera.</i>	P. 3.
<i>Usus ejus in vomitione febribus malignis superveniente.</i>	ib.
<i>Mucus intestinorum.</i>	35
<i>Meatus urinarii pruritus.</i>	36
<i>Mensium eruptio post V: S:</i>	45
<i>Morbilli irregulares.</i>	48
<i>Morbus canis rabidi aliquando innoxius.</i>	124
<i>Meconium Embryonum.</i>	210
<i>Mesocolon quid.</i>	ib.
<i>Mesenterium quid proprie.</i>	ib.
<i>Mesenterii Glandula in Embryone.</i>	212
<i>Membrana tenuis cerebri in interna Ventriculorum ejus firma & tenax.</i>	229
<i>Membrane pulmones vesiculosa constitutio.</i>	234

N

<i>Nodorum Venereorum Sanatio.</i>	P. 226
<i>Nutrix infecta ab Infante.</i>	ib.

O

<i>Opium usus in cholera.</i>	P. 7
<i>Ejus neglectus periculosus in illa.</i>	ib.
<i>Observationes de duobus colica extinctis.</i>	8
<i>Opium usus frustraneus, unde.</i>	19
<i>Opium usus in flatulentis convulsionibus.</i>	32
<i>Odor graveolentium hystericis aliquando noxius</i>	43, 110
<i>Ophthalmia contumax.</i>	63
<i>Odorum effectus varius.</i>	79
<i>Opiatorum varius effectus.</i>	108
<i>Opiatorum usus in Asthmate.</i>	144
<i>Ovarii magnitudo in parvula.</i>	176
<i>Omenti situs inversus.</i>	189
	Offis

I N D E X.

<i>Offis Pubis arcta connexio in foeminis.</i>	193
<i>Omenti conditio in foemina Hydrope Testiculi extin-</i> <i>cta.</i>	222
<i>Ovarii hydropici contenta.</i>	223
<i>Vasa ejus.</i>	ib.
<i>Pondus ejus.</i>	224
<i>Omentum exesum.</i>	236

P

<i>Purgatio in Diarrhea.</i>	P. 19
<i>Corpora pyramidalia subjectum doloris in cute.</i>	21
<i>Purgatio in Rhumatismo.</i>	27
<i>Pruritus in meatu urinario.</i> 36	<i>Cura.</i> 38
<i>Prostatarum foeminarum succus vitiatu.</i>	36
<i>Pruritus in Ictero.</i>	43
<i>Pustula acuminata in Morbillis.</i>	49
<i>Ptyalismus hysterica.</i>	72
<i>Paralytica affectio post febrem.</i>	81
<i>Pustularum ulcerosarum in variolis sanatio.</i>	89
<i>Pleuritis male judicata.</i>	94
<i>Purgationis violentae symptomata periculosa.</i>	106
<i>Pylorus schirrosus.</i>	170
<i>Pancreas schirrosu.</i>	ib.
<i>Pulmones Diaphragmati adherentes.</i>	ib.
<i>Pulmonum status in Asthmatico dissecto.</i>	171
<i>Pleurae Glandula.</i> ib. & earum usus.	240
<i>Protuberantiae annularis striae.</i>	173
<i>Pancreatis status in corpore convulsivi dissecti.</i>	176
<i>Plexus choroëidis glandula sero referta.</i>	178
<i>Eorum Lymphæductus.</i>	173
<i>Pancreatis induratio in hydropico.</i>	189
<i>Hepar exangue.</i>	189
<i>Hepar maculosu.</i>	ib.
<i>Pulmonum Aqua spumosa subalba in Hydrope.</i>	191
<i>Placenta Uterina separatio ab Utero exanguis.</i>	194
<i>Processus Peritonei structura.</i>	ib.
<i>Pulmonum substantia in Embrione.</i>	195, 218
	<i>Eorum</i>

I N D E X.

<i>Eorum gravitas.</i>	ib.
<i>Pancreatis ductus terminatio in Embrione.</i>	212
<i>Pylorus quid.</i>	214
<i>Venæ Portæ ingressus in hepar in fœtu vitulino, ejus conformatio.</i>	ib.
<i>Sinus ejus primus seu minor.</i>	ib.
<i>Ejus ramificatio.</i>	ib.
<i>Eadem ejus conformatio in fœtu humano.</i>	ib.
<i>Pulmonum interstitia.</i>	219
<i>Pulmonum inflatio & exsiccatio.</i>	197
<i>Pulmonum externæ membranæ vesiculosa expansio.</i>	219, 234
<i>Protuberantiæ Loweri structura.</i>	234
<i>Ejus Mutatio.</i>	2
<i>Protuberantia ductus bilarii, Pancreatis & seminal vasorum.</i>	
<i>Pulmones Embrionis in Aqua subsident.</i>	195
<i>Pia mater putredine affecta.</i>	228
<i>Pia mater visibilis in ventriculis cerebri.</i>	229
<i>Pancreas pinguedine tectum.</i>	232
<i>Polypus in Auricula Cordis dextra.</i>	234

R

<i>Rhumatismus.</i>	P. 24
<i>In Rhumatismo seri lactis usus.</i>	25
<i>Symptoma insuetum in Rhumatismo.</i>	26
<i>Renis sinistri tumor & inflammatio in corpore convulsivæ dissecto.</i>	176
<i>Ren Urina distenta in convulsivo.</i>	185
<i>Ruptura umbilicalis.</i>	222

S

<i>Sanguinis missio in cholera.</i>	P. 3
<i>Spiritus animalium motus irregulares aliquando causa cholerae.</i>	8
<i>Sanguinis fluxus ab irregularibus spirituum animalium motibus.</i>	II
<i>Sanguinis</i>	

INDEX.

<i>Sanguinis inflammationis signum in Rhumatismo non nisi post secundam V: S: in sanguine notatum.</i>	24
<i>Seri lactis usus in Rhumatismo.</i>	25
<i>Sedes alvine albi coloris.</i> 31, 32, 33. <i>Causa.</i>	34
<i>Sedes nigri coloris.</i>	33
<i>Sanguinis missio in Ictero Hysterico proficua.</i>	44
<i>Symptomata vaporum eorum in febre maligna emula.</i>	60
<i>Eorum explicatio.</i>	ib.
<i>Scorbutus.</i>	100
<i>Ejus Diagnofis.</i>	102
<i>Ejus cum aliis affectibus similitudo.</i>	103
<i>Specifica in hydrophobia.</i>	131
<i>Sanguinis circulationis per pulmones modus.</i> 153, 219	
<i>Sanguinis sputum in Asthmate.</i>	163
<i>Sanguinis circulatio in Embrione.</i>	200
<i>Sinus portæ.</i>	215
<i>Ejus structura & foramina.</i>	ib.
<i>Sinus duo in Osse frontis in nares patentes gelatina pleni.</i>	229

T

<i>Tumor articulorum in Rhumatismo.</i>	P. 24
<i>Tumor faciei in morbillis insignis.</i>	50
<i>Tertiana critica.</i>	68
<i>Tormina ventris.</i>	69
<i>Tussis convulsiva.</i>	90
<i>Translatio humorum in morbis varia.</i>	96
<i>Instantiæ variæ.</i>	98, 99
<i>Tarantule morsus veneni gradus diversi.</i>	125
<i>Tussis humida in Asthmate.</i>	148
<i>Tussis voluntaria in Asthmate.</i>	158
<i>Tubæ uterine magnitudo in parvula.</i>	176
<i>Ejus ductus.</i>	177
<i>Tussis & Convulsionis reciprocationes.</i>	183
<i>Torminum convulsivorum causa insueta.</i>	184
<i>Tuberculi</i>	

I N D E X.

<i>Tuberculi Loweri situs & usus.</i>	197
<i>Tubulus venosus.</i>	215
<i>Ejus situs & magnitudo.</i>	ib.
<i>Thymus magnitudo & situs in Embrionibus.</i>	217
<i>Tympanum exesum.</i>	221
<i>Testiculus hydropicus in foemina.</i>	222
<i>Testiculi admodum parvi & flaccidi.</i>	233

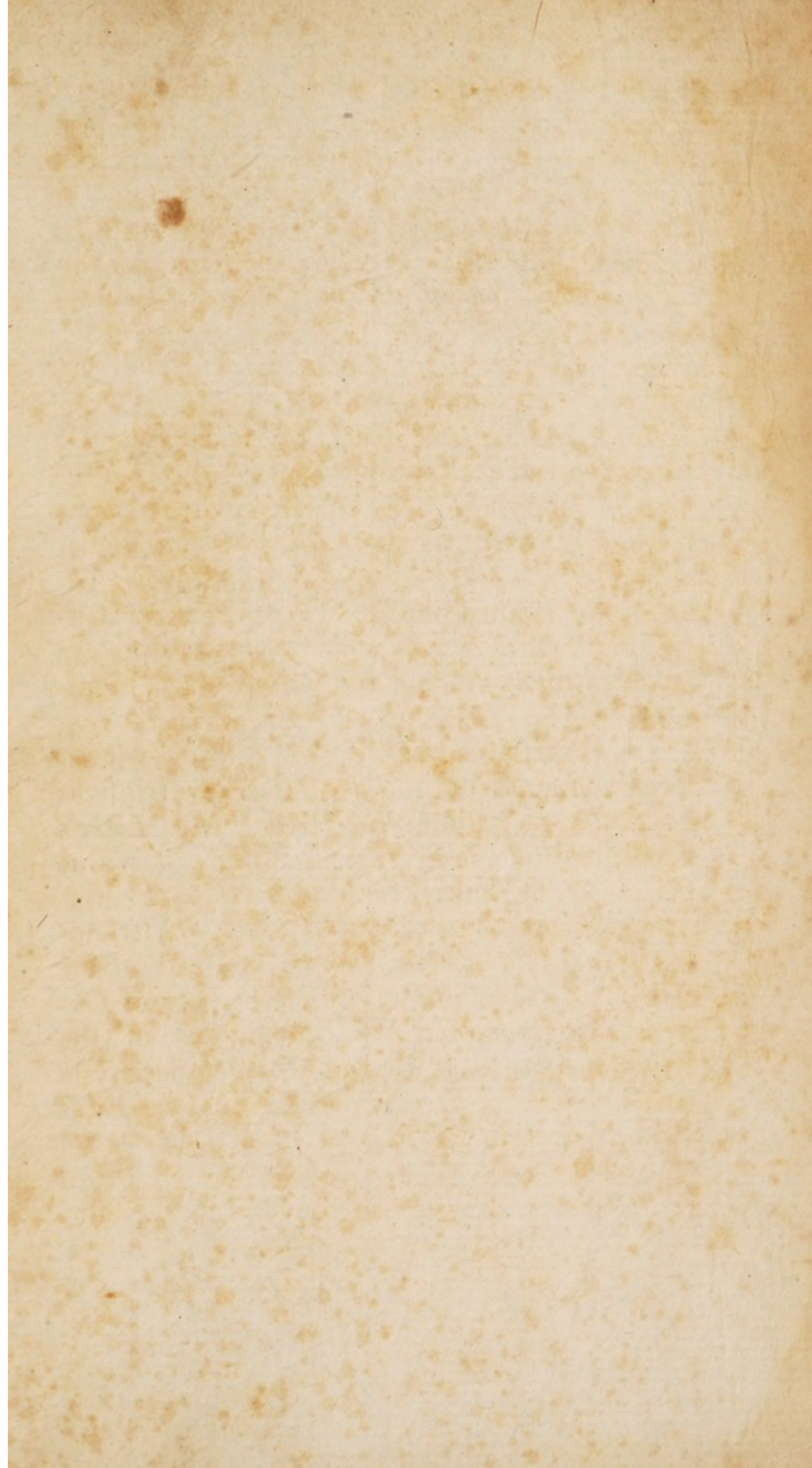
V

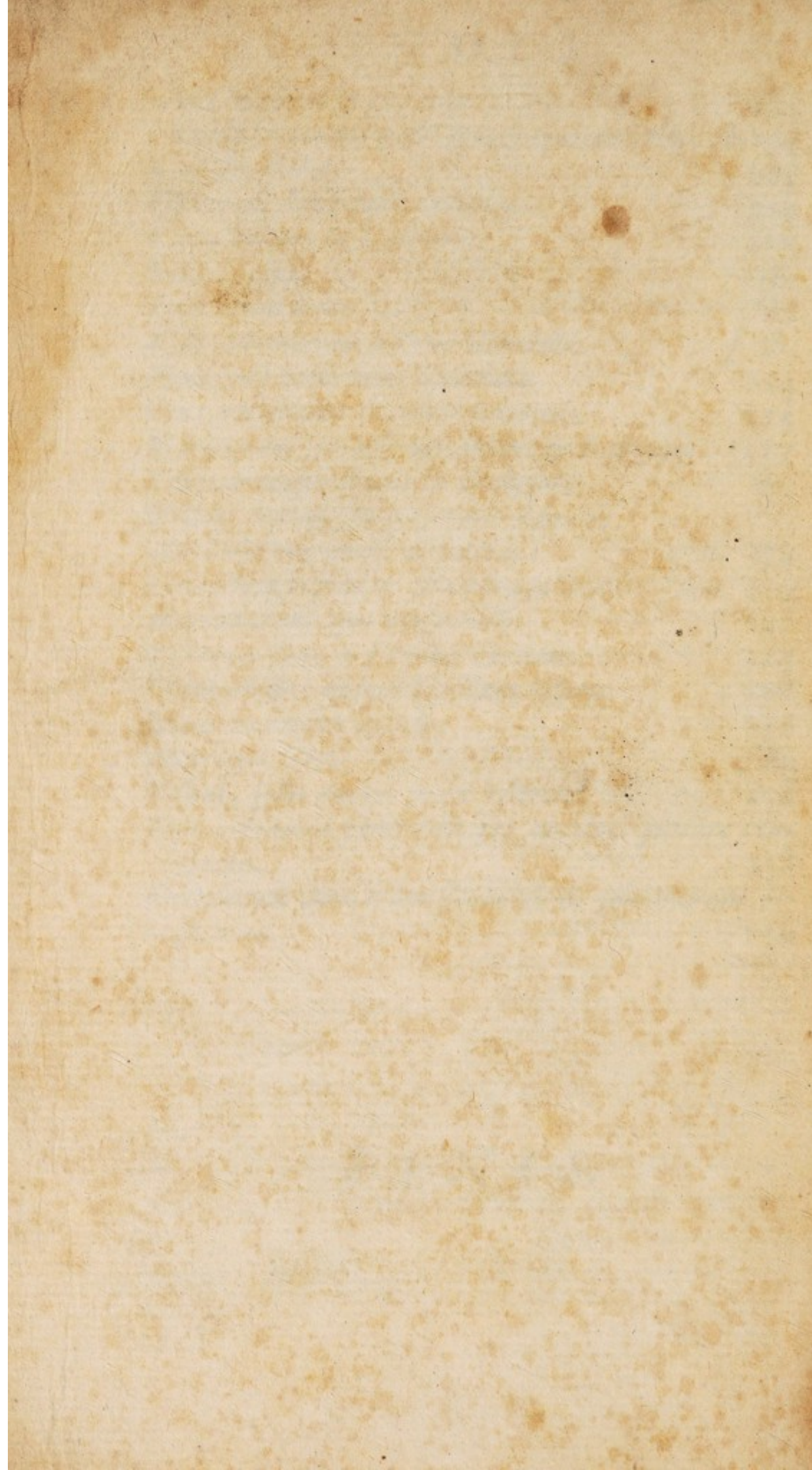
<i>Ventriculi sideratio in vomitione.</i>	P. 7
<i>Vomitiones in Rhumatismo instar cholerae.</i>	27
<i>Vini Gallici rubri usus in vomitionibus.</i>	28
<i>Ejus quantitatis egregia epota absque ulla, vel levissima ebrietatis nota in debili, vel istius per urinam redditione.</i>	28, 29
<i>Vomitiones inanes in Diarrhaea.</i>	31
<i>Vasorum sanguin: distentio mensum obstructionis causa.</i>	45
<i>Vesicatorii Empl. effectus insolitus.</i>	74
<i>Vaporum ita dictorum causa.</i>	78
<i>Vena sectionis effectus in hystericis.</i>	80
<i>Variolae irregulares.</i>	86
<i>Veneni morsus canis rubidi gradus diversi.</i>	125
<i>Ustiones in Hydrophobia quid prosint.</i>	127
<i>Vomitiones in Hydrophobia usus.</i>	130
<i>Venae sectio in Asthmate.</i>	134
<i>Vomitum usus in Asthmate.</i>	158, 167
<i>Vesica foetus admodum distenta.</i>	175
<i>Ventriculorum cerebri unus aqua scateus alter vacuus.</i>	178
<i>Ureter urina admodum distentus in convulsivo.</i>	185
<i>Vesiculosa textura membranarum.</i>	188
<i>Vesica biliaria vacua.</i>	P. 189
<i>Vesicae biliariae internae membranae glandulae tumefactae.</i>	189
	Uteri

I N D E X.

<i>Uteri crassities in gravida.</i>	194
<i>Valvula foraminis ovalis situs & ejus mutatio.</i>	198, 199
<i>Ejur structura.</i>	205
<i>Ventriculi Embrionis contenta.</i>	214
<i>Vesica biliaria in Embrione.</i>	211
<i>Radices ejus.</i>	ib.
<i>Ejus contentum.</i>	ib.
<i>Ejus Membrana interna Glandula.</i>	ib.
<i>Ventriculi Embrionis Glandula.</i>	214
<i>Vena umbilicalis in hepar introitus.</i>	215
<i>Vesicularum seminalium ductus in Embrione.</i>	217
<i>Vesica urinaria status in Embrione.</i>	ib.
<i>Urachi ductus seu perforatio detectus.</i>	
<i>Auricularum cordis disparitas.</i>	219, 178
<i>Vene Azgos situs & structura in vitulino foetu.</i>	219
<i>Auricularum ejus magnitudo.</i>	220
<i>Viscerum situs in foemina quadam.</i>	224
<i>Ulcus cerebri absque sensuum lesione.</i>	228
<i>Ulcus ventriculi lethale.</i>	236
<i>Ventriculi Ulcus.</i>	ib.
<i>Vesiculae fellis ductus prope pylorum.</i>	238
<i>Vena coronaria ventriculi per accidens pulchre conspicua.</i>	238
<i>Variolarum spuriarum foveae ab iis genuinarum discrimen.</i>	239

F I N I S.

THE NEW YORK
LIBRARY

ASTOR LENOX
TILDEN FOUNDATION
1155 MANHATTAN
PLAZA NEW YORK
10028

RECEIVED
JAN 10 1900

LIBRARY
OF THE
NEW YORK
HISTORICAL SOCIETY

NEW YORK
1900

